

ДЖОН УИНДЪМ ПРОБУЖДАНЕТО НА КРАКЪН

Превод от английски: Климент Моев, Милена Бояджиева, 1994

chitanka.info

УВОД

Най-близкият айсберг изглеждаше неподвижен. Вълните се разбиваха в него, като в голяма скала. Наоколо имаше още големи айсберги, също така неподвижни, подобни на бели планини. Имаше и по-малки, които вятърът носеше по Канала. Тази сутрин бяха повече, отколкото бяхме виждали досега. Загледах се в тях. Бели скали в синьото море.

Казах:

— Мисля да напиша книга за всичко това.

— Имаш предвид голяма книга? — попита Филис.

— Предполагам, че няма да бъде издадена с лъскави корици и златни нишки, но все пак книга.

— Книгата си е книга, дори само писателят и съпругата му да я прочетат — отвърна тя.

— Може и някой друг да го стори. Вярно, не съм кой знае какъв специалист, но се чувствам длъжен да го направя. Ще опиша всичко, което се случи с нас.

— Махни „нас“. Не можеш да представяш фактите само от нашите две гледни точки — посъветва ме тя.

Филис се сгуши в палтото си. Дъхът ѝ образуваше мънички облачета в студения въздух. Заобикаляхме айсбергите. Изглежда бяха на брой повече, отколкото ги бяхме помислили в началото. Някои се отгатваха по вълните, които се разбиваха в тях.

— Това ще ти помогне да премине зимата — каза Филис, — и после, когато дойде пролетта... — Остави мисълта си недовършена. И някак машинално попита: — Откъде ще започнеш?

— Още не съм мислил за това.

— Според мен трябва да го направиш от нощта на борда на „Жуйневер“, когато го видяхме за пръв път.

— Но, скъпа, никой не може да докаже, че не са могли да направят нищо.

— Ако трябва да го доказваш, по-добре не се захващай с книгата.

— Какво ще кажеш за първото гмуркане? — предложих. — От този момент нещата се връзват идеално.

Тя поклати глава.

— Хората няма да одобрят, ако пропуснеш нещо, които може би са важни, само защото не си абсолютно сигурен в тях.

Намръщих се.

— Не съм убеден, че огнените топки бяха истински. В края на краищата може да е било съвпадение.

— Така го кажи. Но „Жуйневер“ е най-подходящото място за начало.

— Добре. Част първа: един интересен феномен.

— За съжаление, не сме в деветнайсети век. На твоето място ще разделя на три фази. Така изглежда по-реално. Първа фаза ще бъде —

...

— Мила, чия ще бъде книгата?

— Очевидно твоя, скъпи.

— Точно така. Сега, част първа... Господи! Погледни това!

Огромен айсберг започна да се обръща. Голям леден блок се откъсна от него, падна във водата и взе да потъва, въздухът му излиташе в струя високо в небето. Айсбергът се задържа още миг. После се разцепи на малки парчета.

— Част първа — повтори Филис многозначително. И спря за миг. — Не, преди това трябва да имаш нещо като въведение.

— И аз така мисля.

Тя кимна.

— Сетих се! — каза Филис. — Има го и при Емили Петифил, за която предполагам не си чувал.

— Не съм.

— Има го в „Розовата детска стая“

Извади ръката си от джоба и зарецитира.

Поклатих глава:

— Не мислиш ли, че книгата „Розовата детска стая“ е абсолютна боза?

— Но последните й два реда!

И тя ги повтори:

„Но, мамо, моля те кажи ми какво може да бъде това, което изплува така безшумно от морето?“

— Съжалявам, скъпа, но...

— Няма да откриеш нещо по-близо до нашия случай. Ти за кого мислиш?

— За Тенисън.

— Тенисън!? — каза тя с учудване и неодобрение. — Моят пример е по-подходящ.

— На думи да. Но не и по смисъл.

Поскарахме се малко. Но все пак това щеше да бъде моята книга. Филис можеше да напише своя, ако иска. Така че:

*„Под гръмотевиците на небесната пустош,
далече, далече в адското море,
неговият древен, безсънен, непробуден сън
ужасяващият Кракън^[1] — слаба слънчева светлина
пробягваше
покрай страните на сянката му. Покрай
изникващата от
дълбините величествена снага
от пещери и тайни дупки
неизброими и големи полипи
размътваха с гигантските си перки зелената тиня.
Той щеше да се залъгва и да се крие
угоявайки се с тлъстите морски червеи в съня си
докато огънят стопли дълбините.
Тогава хора и ангели ще видят:
ревейки, той ще изникне на повърхността и ще
умре.“*

Алфред Тенисън

[1] Кракън — митично норвежко чудовище. ↑

ЧАСТ ПЪРВА

Аз съм свидетел, вие сте свидетел, практически всички Божи чеда сме свидетели по свое видение — което прави смешен факта, как едно и също нещо може да предизвика различни тълкувания. Единствените, които имаха едно мнение за случилото се в нощта на 15 юли, бяхме Филис и аз. Понеже Филис е моя съпруга, хората казваха, че съм я принудил да мисли като мен. Повърхностен извод на същества, които не познаваха Филис.

Часът бе 23:15. Мястото — 35 градуса географска ширина, около 24 градуса западно от Гринуич. Корабът — „Жуйневер“. Поводът да се намираме там — нашият меден месец. Тези факти са безспорни. Пътешествието ни отведе до Мадейра, Канарските острови и островите Кабо Верде. После тръгнахме на север да видим Азорските острови преди да се приберем вкъщи. С Филис се бяхме облегли на перилата, за да си поемем глътка въздух. От салона се чуваха пеецът и шумът от танцуващите. Морето се разстиляше като коприна на лунна светлина. Корабът напредваше плавно, като че ли плаваше по река.

— Радвам се, че не съм на мястото на пееца. Сигурно е неприятно — каза Филис. — Как мислиш, защо хората продължават да разпространяват тази упадъчна музика?

Нямах готов отговор на въпроса. Но бях спасен от проблема да търся, защото вниманието ѝ се отвлече в друга посока.

— Марс изглежда разгневен тази вечер. Надявам се, не е предзнаменование.

Погледнах, където сочеше тя. Една червена точка между милиарди бели. И се изненадах. Марс изглеждаше, разбира се, червен, но никога не го бях виждал толкова ярък. И звездите бяха станали по-ярки. Може би защото се намирахме в тропиците.

— Малко се е разлютил — съгласих се.

Наблюдавахме червената точка още известно време. После Филис каза:

— Странно, като че ли взе да се уголемява.

Обясних ѝ, че съществува вид халюцинация, при която щом наблюдаваш нещо неподвижно, ти се струва, че то се уголемява. Гледахме точката. Изведнъж наистина стана по-голяма.

— Ето още една. Не може да има два Марса — възкликна Филис.

Беше се появила още една. Малка червена точка малко по-нагоре и вдясно от първата. Тя добави:

— И още една. Наляво. Виждаш ли?

Филис бе права. В този момент първата червена точка се превърна в най-яркото нещо на небето.

— Може да е самолет или нещо от този род, а това да е блясъкът на изгорелите газове — предположих аз.

Наблюдавахме как трите звезди стават все по-големи и как се плъзгат по небесата. Стигнаха до линията на хоризонта и започнаха да се отразяват във водата пред нас.

— Вече са пет — каза Филис.

Често след това ни молеха да описваме точките в небето, но може би не сме надарени с достатъчно прецизно око за детайлите, както някои други. Това, което твърдим, е, че нямаха определена форма. Центърът им бе голям и червен, а около него — нещо като звезден прах. Представете си ярка червена светлина, която гледана през дълбока мъгла получава някакъв ореол и ще добиете най-правилна представа за червените точки. Вяхме заобиколени от хора и някои от тях си мислеха, че виждат нещо с форма на цигара, цилиндър, диск... Но ние — не. Ние не виждахме осем, девет или дузина точки. Ние виждахме пет.

Със сигурност точките не развиваха голяма скорост. „Нещата“ се уголемяваха бавно. Хората имаха време да се върнат в салона и да извикат приятелите си също да наблюдават. Всички се бяхме подредили покрай перилата, гледахме и гадаехме.

Не можехме да определим размерите на точките или разстоянието им до нас. Бяхме сигурни единствено, че се спускат надолу. Човекът до мен обясняваше нещо за пожара на „Свети Елмс“, когато първата точка се разби във водата.

Голяма струя розов дим се издигна във въздуха. Последва я друга, която се вдигна по-ниско и бе загубила розовия си цвят. Тя бе просто като бяло облаче на лунната светлина. Звукът от всичко това стигна до нас като приглушено съскане. Водата около дупката започна

да кипи, да изпуска мехури и пяна. Струята изчезна. Не остана нищо за гледане, освен утихващото море.

После дойде втората точка. По същия начин и почти на същото място. Една след друга всичките пет паднаха във водата със страхотно съскане и големи струи. После димът изчезваше. Оставаше само разбунената вода.

На борда на „Жуйневер“ забиха камбани. Звукът от двигателите се промени. Започнахме да променяме курса. Екипажът се отправи към лодките. Мъжете се подготвиха да хвърлят спасителни пояси.

Четири пъти обиколихме мястото, където паднаха точките. Така или иначе нямаше какво да се намери. За наше щастие морето лежеше край нас на лунната светлина пусто и спокойно...

На следващата сутрин изпратих визитката си на капитана. По това време работех за Ей Би Си и му обясних, че те биха се заинтересували от вчерашната случка. Той отвърна по обичайния начин:

— Имате предвид Би Би Си?

Обясних му, че Ей Би Си е по-млада радиостанция. Както често ми се налагаше, добавих:

— Предполагам, всеки от пътниците има своето обяснение. Затова искам да сверя моето с вашата официална версия.

— Добра идея — потвърди той. — Разкажете ми вашата.

След като свърших, той поклати глава и изложи своята теза. Разказите ни бяха сходни. Включително виждането за броя и формата. Преценките му за скоростта, размера и позицията бяха, разбира се, технически обосновани. Забелязах, че точките бяха регистрирани на екраните на радара и временно обявени за небесни обекти от неизвестен тип.

— Какво е вашето лично мнение? Виждали ли сте някога нещо подобно? — попитах го аз.

— Не, никога — каза той колебливо.

— Какво?

— Ще ви кажа, но не записвайте. От две места чух за почти същите случаи през миналата година. В единия случай били три точки през нощта, а в другия — половин дузина, но през деня. И на дневна светлина изглеждали същите — просто някакъв червен прах. И двата пъти било в Тихия океан, но не в тази му част.

— Защо да не го записвам?

— Имало е по двама или трима свидетели от екипажа, а това би им навредило. Тия истории се разказват само между моряците.

— Не можете да ми предложите обяснение, което да цитирам, така ли?

— На професионално ниво предпочитам да не го правя. Но този път ще е по-трудно да го прикрием, защото има стотици свидетели.

— Мислите ли, че ще започне някакво разследване? Вие фиксирахте точно мястото.

Той поклати глава.

— Там е много дълбоко — около 3000 клафтера^[1]. Твърде голям път надолу.

— Няма ли някакъв метод за такива случаи?

— Не. И в такъв случай няма никакви доказателства, за да се започне разследване.

Говорихме доста, но не можах да измъкна от него друга теория. Накрая си тръгнах и записах всичко в бележника си. По-късно отидох в Лондон и издиктувах всичко на Ей Би Си. Още същата вечер, в която им го съобщих, те го излъчиха. Но не предизвика кой знае каква сензация.

За мен бе късмет, че бях свидетел на случилото се от самото начало и не ми се наложи да се ровя в документи и да търся описание на феномени, подобни на тези, за които ми бе разказал капитанът. И сега, след толкова години, съм убеден, че всички такива случаи са свързани, но какъв ще бъде евентуалният край на това начало, не съм се замислял.

Всичко започна доста загадъчно. Но и по-ясно да бе, съмнявам се, че щяхме да бъдем по-бързи в разпознаването на опасността. Разпознаването и предотвратяването не вървят задължително ръка за ръка. Установихме потенциалната опасност от атомен разпад, нали? Но не можахме да направим кой знае какво по въпроса.

Ако бяхме атакували веднага — може би. Но преди да бъде разкрита, опасността не може да се атакува. А след това бе много късно.

Няма да оплаквам нашите бавни реакции. Желанието ми е да представя кратък разказ на това как се разви ситуацията — а тя се разви на етапи...

„Жуйневер“ пристигна в Саутхемптън. Повече не видяхме подобни феномени. Ние и не очаквахме още. И това, на което бяхме станали свидетели, бе незабравимо. Някой ден ще мога да кажа на внуците си: „Когато баба ти и аз бяхме на сватбено пътешествие, видяхме морски дракон“. Все пак нашият меден месец бе страхотен и с Филис не сме могли и да си представим по-добър.

Преместихме се в новия ни апартамент в Челси. На следващия понеделник отидох в офиса на Ей Би Си и открих, че бях прекръстен на „Огнената топка“ Уотсън. Шефът каза, че след като съм започнал веднъж тази история, трябва да я продължа.

Хората, свидетели на подобни феномени, започват да чувстват някаква близост помежду си. Част от обществото определено бе объркано. Разбрах това, четейки насъбралата се кореспонденция. Един мой приятел след среща с подобен феномен, получил невероятни способности — левитация, телепатия, материализация и усилване на биополето. Голяма част от тези, които ми бяха писали, бяха възприели наблюдаваните от тях огнени топки като летящи чинии, мъгли или морски чудовища. Прегледах всички писма и отделих онези, които описваха случаи, сходни с моя. Един от тях, случил се във Филипините, съвпадаше с разказа на капитана на „Жуйневер“. Срегнах се с автора на писмото в „Ла Плум де Ор“ на един обяд.

Беше две или три години по-възрастен от мен. След като си поръча четири чаши „Тео Пепе“, ми разкри, че е подписал писмото си с друго име и че всъщност е лейтенант от ВВС.

— Нещата са малко странни, разбирате ли. Обвиняват ме, че халюцинирам, но ако се съберат достатъчно доказателства, че не е било халюцинация, почти сигурно е, че всичко ще започне да се третира като държавна тайна. Оплетена работа, нали виждате. Ако вие съберете доказателства — продължи той, — бих искал да ме изслушате дори и да не помогна с нищо. — Поклатих глава с разбиране. Той започна: — Беше преди три месеца. Извършвах поредния си патрулен полет на около 100 мили западно от Формоза...

— Не знаех, че ние... — започнах аз.

— Има неща, които не могат да се оповестят публично, но всъщност не са някаква особена тайна. Все едно, аз бях там. Радарът засече тези неща зад мен. Приближаваха бързо от запад.

Той решил да им избяга. Но радарът продължавал да ги показва на монитора. Опитал се да установи някаква връзка, но не успял. През това време те се появили встрани. Три червени точки, много ярки дори и на дневна светлина. Започнали да го застигат, въпреки че скоростта, с която летял, била 500 мили в час. Отново опитал да се свърже с тях и пак не успял. Съвсем приближили до него, дори започнали да го изпреварват.

— Тъй като патрулирах, веднага съобщих на базата за непознатия тип самолет, ако изобщо беше самолет. И понеже нещата не искаха връзка с мен, предложих на базата да открия стрелба. Те се съгласиха. — Лейтенантът замълча за момент. — Опитах да се свържа още веднъж, но от тях не идваше никакъв сигнал. Приблжих ги и ги огледах по-хубаво. Точно както каза по радиото — розов облак с яркочервен център. Можеха да бъдат определени като миниатюрни слънца. Колкото по-добре ги виждах, толкова по-неприятни ми ставаха. Включих оръдието към радара и изчаках да ги вземе на прицел. Движеха се с около 700 мили^[2]. След секунда или две радарът улови едно. Стрелях. Нещото експлодира почти в същия миг. Но, човече, експлодира ли то!? Изведнъж се наду, промени цвета си от червен до бял. Около него имаше още червени точки. Самолетът ми премина точно през мястото на експлозията и целият се разтърси. Губят ми се няколко секунди. Когато дойдох на себе си, установих, че съм се устремил право надолу. Бе отнесено три четвърти от едното крило на самолета ми. Разбрах, че е време да катапултирам. — Спря за миг. После добави: — Не знам дали всичко това има значение за теб, но все пак тук има две важни неща. Първо, те могат да се движат много по-бързо от това, което ти си видял. И второ, те са много уязвими.

Друг важен детайл, който и сам бях забелязал, бе, че не се разпадат на части, а експлодират и изчезват напълно.

През следващите няколко седмици получих много писма, които не ми помогнаха с нищо, но изглежда, че всичко се свеждаше до чудовището от Лох Нес. Шефовете на Ей Би Си повтаряха, че червените точки са моя грижа. Няколко обсерватории бяха засичали червени тела, движещи се с висока скорост, но техните доклади по въпроса бяха много ограничени. Вестниците не се заинтересуваха кой знае колко, защото им бе писнало от летящи чинии. Трябваше да минат

две години, да събера всички парчета от мозайката, та да се заинтересува някой.

Попаднах на случай с тринайсет такива обекта. Засекли ги радарните станции в Северна Финландия. Скоростта им била 1 500 мили в час, а посоката — югозапад. В по-късна информация били определени като „НЛО“. Шведите ги засекли на своята територия и ги описали като малки червени точки. И норвежците ги забелязали, но определили скоростта им 1 300 мили в час. Шотландците пък твърдяха, че е била 1 000 мили в час. И ирландците ги бяха видели. Най-южната станция определяше скоростта им на 800 мили и съобщаваше, че са „ясно видими“. Кораб, намиращ се на 65 градуса северна ширина, съобщил за появата на огнените топки и бе изчислил скоростта им на 500 мили. Повече никой не ги бе забелязвал.

Полетът бе отразен на първите страници на вестниците, не защото го бяха засекли толкова обсерватории, а заради линията, по която се бяха движили обектите. Въпреки всички предположения, на Изток си мълчаха. След прибързаните и неубедителни обяснения, които Русия бе дала след първата атомна експлозия, нейните лидери предпочитаха да не се изказват. Тази им политика създаваше впечатление, че желаят спокойствие, но същевременно всяваше страх. Хората, които бяха запознати с руските афери, предпочитаха да мълчат.

Шведите съобщиха, че ще предприемат мерки срещу всеки нарушител на въздушното им пространство. Английските вестници предложиха да се подсилят границите. Американски журнал писа, че начинът да се контактува с руските самолети на американска територия, е да се стреля по тях. Кремъл тънеше в мълчание.

Изведнъж съобщенията за наблюдавани червени точки потекоха като порой. Идваха от близо и далеч и бе невъзможно да се сортират. Но между тях имаше някои, които абсолютно съвпадаха с моя случай. Въпреки това всички бяха или разказчета на хора, чули историите отнякъде, или просто догадки. Всичко това ме отегчаваше. Друг неприятен факт бе, че никой досега не бе видял огнена топка, паднала на земята. Падналите пък във вода не бяха изследвани, а бяха просто наблюдавани от кораб или от самолет.

Изпращаните ми истории започнаха да се обогатяват. Скептиците взеха да се събуждат. Само най-непримиримите твърдяха, че всичко е плод на халюцинации. И имаха основание. Нямаше снимки. Всеки,

който бе видял нещо, не бе носел със себе си фотоапарат. Но накрая дойде снимка.

Беше я направил член от екипажа на американския самолетоносач „Гускеджи“. От Чикаго пристигнало съобщение, че осем огнени топки ще преминат покрай кораба при Сан Хуан, Пуерто Рико. Капитанът се надявал да залови нарушителите и се приготвил. Огнените топки, от същия тип, летели в права линия към острова и към кораба. Капитанът наблюдавал с голямо удоволствие появяването им на радара. Изчакал потвърждение от базата и заповядал да се изстрелят шест ракети с интервал три секунди. После излязъл на палубата, за да наблюдава.

Видял как шест от червените точки се разпръснали една след друга на бял прах.

— Това им разказа играта. Сега ще видим кой ще изпищя на умряло — казал със задоволство, наблюдавайки как оцелелите две червени точки избягали в северна посока.

Дните минаваха, но никой не изпищя на умряло. Броят на рапортите не намаляваше.

За повечето хора политиката на мълчание означаваше само едно нещо. И те започнаха да смятат, че нещата са се подобрили.

През следващата седмица още две огнени топки бяха ударени над експерименталната база в Умера, а три други — около Аляска.

Вашингтон в протестна нота до Москва напомни за териториалните нарушители и намекна, че отговорността за нарушаването на международните договори трябва да бъде поета от някого.

Кремъл, след няколко дена мълчание, отхвърли обвиненията. Той прокламира, че няма нищо общо с тези обекти и че самите руснаци са унищожили 20 от тях на своята територия.

Ситуацията бе неразрешима. Светът бе разделен на две. Тези, които не вярваха на руснаците и тези, които им вярваха. За първите това бе лъжа. Лъжа ли бе всичко и наистина ли руснаците бяха свалили 20 огнени топки или по-малко?

Сложна ситуация, при която в продължение на месеци се разменяха ноти. Броят на огнените топки се увеличаваше и вече бе

трудно да се определи количеството на рапортите, които идваха всеки ден. Дори и сега в различни части на света се унищожават и от време на време са съобщава, че броят на ударените капиталистически огнени топки показва наказанието, което очаква всеки нарушител на територията на страната с истинска народна демокрация.

Интересът на обществото продължаваше. Тези неща съществуваха. Те прелитаха с голяма скорост. Някой ги взривяваше. Те не правеха нищо.

Времето минаваше и хората загубиха интерес. Корабите, самолетите и наблюдателните пунктове вече не стреляха по тях, а ги оставяха да продължат мистериозният си път. Никой не определяше скоростта и посоката им. Всъщност, бяха се превърнали в едно голямо разочарование. Само Адмиралтейството и ВВС засичаха курса им и приемаха рапорти.

Аз продължавах да водя рубриката си в Ей Би Си, надявайки се, че нещата ще получат развитие. Предавах на слушателите информацията, която събирах и си мислех, че това ще ги заинтересува.

Един ден бях поканен в Адмиралтейството да ми покажат резултатите от проучванията. Посрещна ме капитан Уинтърс. Обясни ми, че за момента не трябва да публикувам това, което ще видя. Съгласих се и той започна да вади карти и плакати.

Първо видях карта на света, покрита с линии, които бяха номерирани. Като че ли отгоре ѝ бяха сложили голям паяк.

Капитан Уинтърс постави някакво странно стъкло върху областта, югоизточно от Азорите.

— Ето го вашето първо участие — каза.

Видях една червена точка, номерирана с числото пет и датата и часа, когато Филис и аз, облежнати на перилата на „Жуйневер“, наблюдавахме изчезването на огнените топки. Имаше още червени точки в района, всяка с етикетче. Повечето бяха разположени на североизток.

— Всяка от точките представя различен вид огнена топка, така ли? — попитах аз.

— Един или повече — отговори той. — Линиите, разбира се, са само за тези, за които имаме сигурна информация. Какво ще кажете?

— Първо, изненадвам се, че са повече, отколкото бях си представял. Второ, учудвам се, че се групират в точно определени

места.

— Мръднете малко назад и се вгледайте хубаво — каза той.

Загледах се.

— Има райони на концентрация.

Той кимна.

— Пет големи и няколко по-малки. Югозападно от Куба, след това 6000 мили южно от Кокосовите острови, голяма концентрация около Филипините, Япония и Алеутските острови. Не съм сигурен за точността на тук показаните пропорции. Дори съм уверен, че те не са точно такива. Например, няколко курса са минали североизточно от Фолклендските острови, а там са сложени само три точки. Може би не е имало много хора, които да ги отбележат. Нещо друго да ви прави впечатление?

Поклатих глава заинтригувано. Той извади карта, показваща дълбочините и я сложи върху първата.

— Концентрират се на места, където водата е много дълбока — предположих аз.

— Точно така. Няма рапорти от райони, където дълбочината да е по-малко от 4000 клафтера.

Напрегнах се, но не можах да направя някакъв извод.

— Е, и?

— Точно така — каза той. — Е, и!

Седяхме и обмисляхме. Той извади големи карти на различни райони и ние ги изучавахме. Попитах:

— Имате ли представа какво точно значи всичко това? И ще ми кажете ли?

— Безброй теории съществуват, но всички неудовлетворителни по една или друга причина.

— А руснаците?

— Нищо не знаем за тях. Всъщност, те са по-разтревожени и от нас. Подозренията им към капиталистите са единственото, което ги крепи. А сега знаят, че нямаме нищо общо с това и са много изплашени. И двете страни разбират, че наблюдаваното не е природен феномен или нечия приумица.

— Възможно ли е да е някоя друга държава?

— Изключено.

— Хората често ми напомнят една мисъл на Холмс — казах аз, — ще ви я цитирам: „Когато елиминираш невъзможното, това, което остане трябва да е истината“. Искам да кажа, че ако не е някой земен жител или природата, тогава е...?

— Сравнението не ми харесва.

— Няма да се хареса на никого — съгласих се аз. — Но остава единствено някой тайно по пътя на еволюцията да е стигнал невероятно високо технологическо развитие. Май това е единствената възможност.

— Но е по-малко вероятна от другите — отбеляза той.

— В такъв случай трябва да отстраним и някои от вероятните неща. Дъното на морето е много добро скривалище, дори ако някой може да подsigури необходимите за спускане технически съоръжения.

— Несъмнено техническите съоръжения трябва да издържат налягане от 4 до 6 тона на квадратен сантиметър.

— Хм, може да се замислим по този въпрос. Но да речем, че стигнат дъното, какво ще правят долу?

— Хм — каза той.

— Искате да кажете, че нямате представа?

— Те се появяват и изчезват, това е всичко.

Отново погледнах картите, пресичащите се линии и районите на червените точки.

— Мога ли да попитам правите ли нещо?

— Затова ви повиках. Тъкмо щях да ви кажа. Ще организираме разследване. Още няма да го оповестяваме публично, но ще го документираме. Затова се нуждаем от вас. Ако вашите хора се заинтересуват, нека ви осигурят нужната екипировка за работата...

— Къде ще бъде проведено?

Той завъртя пръста си около един район на картата.

— Моята съпруга има някаква нетърпимост към тропическия климат.

— Доколкото си спомням, вашата съпруга бе написала няколко много добри документални новели — отбеляза той.

— Точно заради това Ей Би Си ще съжаляват, ако я изпуснат.

След известно време отплавахме. На палубата на кораба бе поставен някакъв странен обект. Когато лейтенантът, командващ техническите операции, даде заповед да подготвят уреда за действие, се проведе нещо като церемония. Странният обект бе метална сфера с диаметър около 10 фута^[3]. На различни места имаше кръгли прозорчета, а отгоре отвор. Лейтенантът гледаше уреда с бащински поглед.

— Това, което виждате — каза той гордо, — е батископ. — Спря за миг и се замисли. След малко продължи: — Той издържа налягане от около два тона на квадратен сантиметър. Теоретически може да се потопи на дълбочина 1500 клафтера. Но ние нямаме намерение да го потапяме повече от 1200 клафтера, така ще намалим налягането върху него с половин тон.

След тези обяснения той отиде някъде и аз се обърнах към Филис.

— Не мога да си представя такава дълбочина. Какво ли има в краката на Господ?

Тя надникна в бележника си.

— Дълбочината, на която смятат да се потопят, е 7200 фута, а дълбочината, която могат да достигнат, е 9000.

— Много са — казах аз.

Филис е много прецизна и практична. Веднага ми поясни.

— 7200 фута е повече от миля и половина, а налягането ще бъде около тон и половина.

— Браво, моето момиче — похвалих я. — Не знам какво щях да правя без теб! — Погледнах батископа. — Все същото.

— Тоест? — попита тя.

— Човекът в Адмиралтейството, Уинтърс, говореше за налягане от четири до пет тона, вероятно е имал предвид дълбочина четири-пет мили. — Обърнах се към лейтенанта. — Колко е дълбоко там, където отиваме?

— Областта е наречена Дупката на каймана. Намира се между Ямайка и Куба. Дълбока е около 5000.

— 5000 какво? — попитах аз.

— Клафтера, мили — каза Филис, — 30 000 фута.

— Ще рече около пет и половина мили.

— Точно така — отвърна лейтенантът. Той се обърна към всички: — Край на нашата ограниченост само в директни наблюдения. Благодарение на този уред тук ще изследваме дълбочина, която до днес бе недостижима. Сферата е напълно автоматизирана. Регистрира налягането, температурата и другите фактори и ги изпраща на повърхността. Снабдена е с пет малки телевизионни камери, четири снимат хоризонтално около сферата, а петата предава пълен образ на всичко под нея. Кръстихме уреда „телевана“.

След три дни достигнахме мястото на изследването. Филис и аз направихме няколко пробни спускания. На четвъртия ден след внимателна подготовка бе първото истинско потапяне.

Малко след изгрева всички вече работехме на палубата. Двамата техници Уайзмън и Трент, които щяха да се потопят, се напъхваха през малкия отвор на батископа. Специално облекло щеше да ги пази от студ в дълбочините и същевременно нямаше да ги притеснява. Подадохме им пакетирана храна и вакуумирани бидончета с топли напитки. Последна проверка на апаратурите. Затворихме батископа. Крановете го изкараха извън борда.

— Добре — каза гласът от високоговорителя, — спуснете го бавно надолу.

Крановете заработиха. Батископът взе да се спуска и докосна водата. След малко изчезна от погледа ни.

Спускането е продължителна процедура и нямам намерение да я описвам. То е много отегчително. Животът в морето е разпределен на отделни нива. На определено ниво водата е пълна с планктон — нещо като пясъчна буря. Той наобикаля всяко същество, което се появи там. На други нива, където няма планктон, има риби. Следва непрогледната тъмнина, в която не може да се забележи почти нищо.

През цялото време Филис и аз седяхме до микрофона и очаквахме нещо интересно. От време на време излизахме на палубата да изпушим по цигара.

Денят беше страхотен за работа. Слънцето светеше много силно и моряците често поливаха палубата с вода. Морето се разстиляше пред нас и в далечината се сливаше с небето. Имаше само едно облаче, някъде на север, вероятно над Куба. Единственият звук бе този от говорителя, от някои от крановете или от командната зала, откъдето съобщаваха дълбочината, достигната от сферата.

Капитанът периодично питаше:

— Всичко наред ли е долу?

Два гласа отговаряха:

— Хай-ай, сър!

Капитанът продължаваше разговора и наблюдаваше екрана.

— Почти половин миля. Брой! — каза той.

Гласът отдолу започна да брой.

— 438... 439... Сега! Половин миля, сър! Животът тук долу кипи. Има много риби — големи и малки. Може би и вие ги виждате. Там има нещо, нещо голямо. Може да е гигантска сепия — не! Господи! Не може да бъде кит! Не и на такава дълбочина.

— Вероятно, но не и невъзможно — каза капитанът.

— Може би. А, то изчезна! Ние, бозайниците, се мотаме наоколо.

— Бихте рекорда! — каза капитанът развеселен, но после продължи със сериозен глас: — От тук нататък всичко е непознато, момчета. Апаратурата в ред ли е?

— Да, сър! Всичко функционира безотказно. Дотук всичко е наред.

— Приближавате първата миля — каза капитанът. — Как се чувствате?

Някой извика:

— Спокойно е, няма вълнение. Не сме се и надявали на по-добро.

— Добре, ако сте уверени, продължавайте!

— Уверени сме, сър!

— Много добре. Остават ви още 300 клафтера и тогава...

— Пустош — отбеляза гласът отдолу. — Всичко наоколо е черно и пусто. Няма какво да се види. Странно, колко рязко се сменят нивата. А, ето, започна да се вижда нещо... Сепии... Някакви други риби, виждате ли? Ето там, Боже! — Гласът замлъкна за миг. — Красотата на безгрижната природа — отбеляза той.

После продължи да говори, а пред камерата се изреждаха какви ли не същества — малки и големи.

Изведнъж капитанът заяви:

— Спираме. 1200 клафтера.

Вдигна слушалката и заговори на хората на палубата. Веригата на крана забави своя ход и спря.

— Това е всичко, момчета — каза капитанът.

— Хм! — чу се гласът отдолу. — Е, за каквото и да сме дошли, не сме го намерили.

Лицето на капитана беше безизразно. Не знаех какво очаква да открие и не можех да си представя. И какво ли очакваше всеки от нас? Каквото и да е, то лежеше на дъното. Ехограмата показваше, че до него остават три мили.

— Хей, там долу в батископа — извика капитанът, — започваме да ви вдигаме, готови ли сте?

— Да, сър, всичко е готово.

Капитанът вдигна слушалката и разпореди:

— Вдигайте!

Веригата на крана бавно започна да се навива. В продължение на десет минути нямаше разговори. Изведнъж отдолу извикаха:

— Там има нещо! Нещо голямо! Не мога да го видя много ясно. Дръж светлината върху него! Не може да бъде кит на тази дълбочина! Ще се опитам да ви го покажа.

Картината се накъса. Ние можехме да видим светлината, която пробягваше във водата и някакъв малък организъм, хванат от нея.

— Като че ли обикаля около нас. Ще се опитам да го приближа с камерата. А-а, сега го виждам по-добре. Не е кит. Там е, виждате ли го?

Сега наистина можехме да го видим по-добре. Беше овално и като че ли имаше люспеста покривка.

— Хм — каза гласът отдолу, — това е нещо непознато. Може да е риба, или някаква костенурка. Големичко е все пак. Приближава към нас, но не мога да различа никакви детайли.

Отново и отново камерите ни го показваха, но пак не можехме да го определим.

— Започна да се изкачва. По-бързо е от нас. Изчезна от погледа ми. Трябваше да сложат прозорец на тавана на това нещо. В момента е някъде над нас. Може би ще...

Гласът изчезна. Образът на екрана също. Звукът от веригата на крана се засили. Всички се спогледахме в мълчание. Капитанът посегна към слушалката, но се замисли и излезе, без да каже нито дума.

Доста време измина, докато се изтегли тежката и половин миля дълга верига.

Отдохме с Филис на носа на кораба почти без да говорим. Веригата започна да се забавя.

Най-после се показа краят ѝ. Очаквах да видя разкъсани кабели, но те... бяха стопени. Главният и комуникационният кабел завършваха в разтопена топка метал. Наблюдавахме вцепенени.

Вечерта капитанът произнесе кратка реч. Три залпа бяха изстреляни после в небето.

Времето се задържа същото, морето беше спокойно. На следващия следобед капитанът ни събра в столовата. Изглеждаше болнав и много уморен. Гласът му звучеше безчувствено.

— Заповядвам да се продължи разследването с наличните ни средства. Ако изследванията и тестовете бъдат извършени навреме, операцията ще завърши утре сутринта. Инструктиран съм да изследвам мястото на инцидента.

Спуснахме пет камери, инсталирани в специална каса, четири около уредите за засичане и измерване и една, която да снима отвесно. Имаше и кинокамера, която да заснема всичко от петте екрана.

Отново наблюдавахме различните видове морски обитатели. Морето беше дълбоко и разделено на много пластове, но всичко изглеждаше като една какофония. Надолу и надолу. Миля, миля и половина, две мили, две мили и половина... И тогава се появи нещо, което привлече вниманието ни. Дълго, неразгадаемо, с овална форма, то обикаляше около уреда и се появяваше от екран на екран. В продължение на три или четири минути ни се показваше, но нито веднъж не се задържа достатъчно дълго на екрана, за да можем да определим формата му. След още половин минута екраните опустяха...

Филис може да пише страхотни репортажи и този беше един от най-добрите. За съжаление, той не бе приет с полагащия му се ентузиазъм.

След като го написа, изпратихме го в Адмиралтейството за мнение. И след седмица бяхме поканени там. Отново ни прие капитан Уинтърс. Поздравя Филис за написаното.

— За съжаление — каза той, — ще ви помоля да не го пускате за известно време.

Филис изглеждаше едновременно изненадана и разочарована. Бе се трудила толкова много. Бе го посветила на Уайзмън и Тренд, които изчезнаха с батископа.

— Съжалявам — каза капитанът, — но предупредих съпруга ви, че надали ще можете да го разпространите веднага.

Филис го погледна.

— Защо? — попита тя.

И аз също бях угрижен. Всичко, което не трябваше да се напише сега, Филис бе запазила за по-късно.

— Ще ви обясня каквото мога.

Той седна.

— Проблемът е, както разбира се и двамата знаете, в разтопените кабели. Вие ги видяхте. Вероятно осъзнавате, че тяхното състояние поставя нещата в съвсем нова светлина. Искаме първо да знаем що за игра е това и тогава да го оповестим. Там долу в морето някакво същество е способно да минава през стоманени въжета.

Говорихме кратко. Капитанът се подчиняваше на заповеди и не можеше да ни каже абсолютно нищо. На тръгване Филис попита:

— Капитан Уинтърс, няма да записвам, но кажете, имате ли някаква представа какво може да е това?

Той поклати глава.

— За или не за запис, мисис Уотсън, уверявам ви, че никой в Службите не знае какво е.

И така случаят остана неразгадан.

Съвсем неочаквано за нас след седмица ни се обади капитан Уинтърс. Филис вдигна слушалката.

— Здравейте, мисис Уотсън. Радвам се да ви чуя. Имам някои добри новини за вас. Говорих с шефовете ви от Ей Би Си и им разреших да пуснат вашия материал.

Филис му благодари.

— Но какво се е случило?

— Случаят е привършен. Ще чуете за това в новините в 9 часа тази вечер и ще прочетете във вестниците утре. По стечение на обстоятелствата вашият ръкопис бе одобрен. Техни Височества също се съгласиха. Така че това е. Желая ви късмет.

Филис затвори.

— Какво ли се е случило? — зачуди се тя.

Трябваше да изчакаме до 9 часа, за да разберем. Информацията по новините беше оскъдна, но по наше мнение, задоволителна. Съобщавах, че американският флот е провел изследване на дълбочините в морето някъде около Филипините и е загубил един уред за дълбочинно потапяне с екипаж от двама души.

Почти веднага след това звъннаха от Ей Би Си и ни предложиха ефирно време.

По-късно звуковият оператор ни каза, че материалът е бил добре посрещнат. Скоро след това събитие станахме много популярни. Техни Височества също бяха доволни. Тази постъпка им даде възможност да покажат, че невинаги се водят по акъла на американците. Макар да мисля, че е точно обратното.

Впоследствие Филис преработи материала си и отдели повече внимание на разтопените кабели. Чрез кореспонденцията до нас пристигаха много вероятни обяснения, но на нито един от нас нещата не му станаха по-ясни. И това бе разбираемо. Никой от слушателите не бе разглеждал картите, които ние видяхме. Поради тази причина никой и не намираше връзка между случая с подводните изследвания и демодиранияте вече като тема огнени топки.

Но докато Кралският флот разглеждаше проблема теоретично, американският флот действаше. Случайно чухме, че той подготвя експедиция. Помолихме да бъдем включени, но ни отказаха. Още много хора поискаха и заради тях бе нает втори малък кораб, но не успяхме да получим място дори и за него. Всички места бяха заети от американски кореспонденти и коментатори, които щяха да осведомяват и Европа.

Е, това си беше тяхно шоу. Плащаха си за него. Съжалявах, че го пропускаме, макар да мислех, че отново ще се загуби апаратурата. Но въобще не ни мина през ум, че ще се загуби целият кораб...

Седмица след това се срещнах с един човек от Ен Би Си. Ние го поканихме на обяд, за да си поговорим насаме.

— Никога не бях виждал такова нещо и не бих искал никога да го видя отново. Те използват автоматични инструменти — заразказва той, — подобни на тези, които вие загубихте. Планът бе, ако уредът се върне на повърхността да се изпрати отново, този път с екипаж. И без

това имаше много доброволци. Смешно. Винаги можеш да намериш хора, които са се отегчили от земния живот. Плавахме на малкия придружаващ кораб. Но имахме връзка с командния, така че можехме да наблюдаваме спускането на екраните си. Картината се променяше непрекъснато. Бе ту мъглива, ту ясна, ту се появяваха какви ли не риби, на които надали някой знае имената. Когато уредът достигна до дълбочина една миля, хората, които имаха по-стабилни нерви, излязоха на задната палуба, за да запалят по цигара и да пийнат нещо охладително. На втората миля и аз излязох.

„Две и половина мили, а последната половин миля бе тъмна като тунела на любовта“ — каза някой до мен.

Оня си взе кока-кола и започна да се разхожда наоколо. Изведнъж спря.

— Господи! — каза той.

От залата се чу някакъв вик. Обърнах се и се вгледах в посоката, в която той се бе втренчил — към изследователския кораб. До преди миг той си седеше там без някакво видимо движение. Единственото, което напомняше за някаква дейност, бе звукът от веригата. Показваше, че там става нещо. А сега... Има места, където гръмотевиците обикалят около сграда. Такива се бяха появили и около кораба. Чуваме пращането. Корабът се задържа още няколко секунди, а може би и повече, и експлодира... Не знам какво имаше на борда му, но той наистина гръмна. Всички изполягахме на палубата. След секунда бяхме посипани с пръски и малки парченца. Щом погледнахме отново натам, видяхме само разбушувала се вода. Нямахме какво толкова да събираме. Няколко дъски, половин дузина оцелели и три тела, жестоко обгорели. Прибрахме каквото бе останало и се върнахме.

Човекът замълча за дълго и Филис му донесе още една чаша кафе.

— Какво беше това? — попита тя.

Той повдигна рамене.

— Не знам — отговори.

— Никога не съм чувала за нещо подобно — каза Филис.

— То, естествено, не бе оповестено. Доколкото знам, вие сте присъствали на първото изследване, следователно се досещате какво сме търсили там.

— Да — потвърдих аз.

— Увериха ме, че не е възможно металните кабели във водата да бъдат заредени с висок волтаж, следователно светкавиците около кораба не са дошли от тях.

— Но там е имало и други кабели за камерите и микрофоните — каза Филис.

— Да, но и те не могат да бъдат заредени с такова напрежение. Според физиците не е нито от тях, нито от главния кабел.

— Няма ли други предположения? — попитах.

— Да, разбира се. И за онези, които не са видели станалото те звучат много убедително. Но тези степени кабели остават загадка.

— От друга страна, голямата дълбочина, налягането...? — каза Филис.

— Не можем да гадаем. Трябва ни повече информация, отколкото имаме. Надявам се скоро да я получим.

Изненадахме се. Той продължи с по-тих глас:

— Понеже сте запознати с всичко това, ще ви кажа нещо тайно, което надали някой ще узнае. Готвят се още две експедиции.

— Къде? — попитахме ние едновременно.

— Една около Алеутските острови, а другата в Гватемалския басейн. Какво правят вашите по въпроса?

— Не знаем.

През следващите няколко седмици бяхме нащрек за информация за двете нови експедиции, но не научихме нищо, докато приятелят ни от Ен Би Си не дойде отново в Лондон.

— В Гватемала не са имали успех — каза той. — Корабът южно от Алеутските острови предаваше всичко по радиостанцията, но изведнъж замлъкна. По-късно бе съобщено, че е изчезнал.

Официално становище по случая не бе изказано. Така се удължаваше срокът за нови изследвания. Мълвата се носеше и поддържаше интереса. Нашите съседи отвъд Атлантика използваша флота си по-пълноценно. Ние мълчахме по този въпрос.

Постепенно интересът към огнените топки спадна до нулата и почти никой не изпращаше никакви съобщения за тяхната поява. Доколкото знаех, обществото не намираще връзка между двата феномена и поради тяхната необяснимост ги смятаха за временна и глупава сензация.

През следващите три години и ние се бяхме поотегчили. Имахме друг проблем. Раждането на нашия син Уилям и неговата смърт 18 месеца по-късно. За да помогна на Филис да преодолее ужаса, продадох къщата и заминахме на пътешествие. Нарядко пишех по някой пътепис. След време се прибрахме обратно вкъщи.

Почти веднага след това американците загубиха кръстосвач около Марианските острови.

Извадихме атлас и потърсихме мястото.

— На три места в този район е много дълбоко — каза Филис.

Съобщението не даваше никаква информация къде по-точно се бе случило. Допитахме се до „ключкарската мрежа“, но не узнахме нищо повече. Кръстосвачът на име „Кивиноу“ просто бе потънал. От екипажа бяха оцелели 20 души. Започнато бе официално разследване, но резултатите не бяха оповестени.

Последва невероятното. Руски кораб потъна западно от Курилите, на юг от Камчатка. В големия хаос, породен от съобщенията, никой не обърна внимание на изчезването на норвежкия „Утскарпен“.

Потече информация за потъващи съдове, изследвали някоя или друга част на океана, докато американците отново изгубиха кораб, този път край Филипините. Заедно с кораба-разрушител Америка загуби търпението си.

Новината, че експериментите с подводните атомни бомби няма да бъдат проведени около остров Бикини поради малка дълбочина, а няколко хиляди мили по на запад, може би измами част от обществото, но не и журналистите.

Филис и аз имахме късмет. Бяхме поканени на един от корабите, отдалечени на стратегическо разстояние от мястото, където бе потънал „Кивиноу“.

Не мога да ви кажа какво представлява дълбочинната бомба, защото не я видях. Всичко, което видяхме, бе едно корабче, което придружаваше нещо метално и полусферично. Впоследствие се оказа, че това е било бомбата. Тя приличаше на атомните, но имаше по-масивна обвивка, която щеше да ѝ позволи да преодолее налягането.

С първите светлини на деня корабчето се отправи към определеното място. Ние щяхме да наблюдаваме всичко от специални автоматични телевизионни камери, които бяха наредени около мястото

на експеримента. Корабчето остави бомбата и с пълна скорост се отправи към нас. Гласът на монитора ни съобщи, че всичко ще започне след 30 минути. На интервали научавахме колко време остава и когато моментът наближи, говорителят започна да брой. Погледите ни бяха приковани към екрана и целите бяхме в слух.

— Три — две — едно — СЕГА! Бомбата тръгна — каза гласът.

Ние чакахме.

За известно време като че ли всичко бе замряло. Никой около екраните не говореше. Повърхността на морето беше спокойна. Нямахме никакъв знак, че нещо се случва. Бих казал, че светът бе затаил дъх с очакване.

Но ето, че всичко свърши. Повърхността на водата се развълнува и разпени. Вълните разклатиха корабите.

Всички излязохме от залата. Гъбата се появи над хоризонта. Тя се издигаше в небесата и се разстла като облак. След малко до нас достигна и звук. Изведнъж водата потъмня.

Вечерта с Филис седяхме на една маса с Маларби от в-к „Новини“ и Бенал от в-к „Сенатът“. Нямах причини да участвам в тази компания. Но откакто бях женен за Филис тя ме молеше да бъда участник в нейното шоу. Бяхме си разработили сценарий. Пред хората се обаждах от време на време, колкото да напомням за присъствието си, и достатъчно, за да се забележи участието ми. През останалото време не откъсвах поглед от нея и ѝ се възхищавах. Бе нещо като опит да мамиш професионални шахматисти. В играта на думи тя губеше често, но след това пък в един момент постигаше всичко, каквото си бе набелязала.

— Не можеш да отречеш, че каквато и да е причината, това е нов фактор — каза Маларби.

— Мога — отвърна Бенал. — Мога да кажа, че този фактор е съществувал може би векове, но не се е интересувал от нас, докато не го обезпокоихме.

— Е, да — съгласи се Маларби. — Но на твоето място не бих спорил. Бийби и Бартън също слизаха на тази дълбочина, но на тях нищо не им се случи. Забравяш още за стопените кабели.

Бенал се захили.

— И гръмотевиците около американския кораб сигурно приемаш просто за атмосферни смущения?

— Ами...

— За Бога! Приспиването е предназначено за бебета и слабоумни.

— А-ха! Ако трябва да избираме между това или становището на Бокър, предпочитам първото.

— Аз не съм привърженик на мнението на Бокър, но в интерес на истината, той представя повече факти и обяснения от всеки друг.

Това за Бокър ме изненада. Изглежда и Филис не го бе чувала. Личеше от въпроса, който зададе:

— Все пак, не трябва да пропускаме становището на Бокър.

Номерът мина. Те веднага се впуснаха в обяснения и представиха много неща, които чух за пръв път.

Името на Алистър Бокър, именит географ, естествено ми бе познато. Но това, което ни казаха и Филис записа, бе ново.

Накратко:

Преди година Бокър изпратил писмо до Адмиралтейството в Лондон. Понеже бе известен, прочели го и по-висши хора, освен това съдържало много силни аргументи.

Стопените кабели и светкавиците около кораба са продукт на високоинтелигентни същества, които се намират в най-дълбоките части на океана, твърдял Бокър.

Налягането, температурата, непрогледната тъмнина и другите фактори на тази дълбочина говорят, че съществата не са от земен произход, защото никоя земна нация не е конструирала механизъм, който да може да работи там.

Но ако разумът в дълбините не е от земен произход, тогава от какъв е?

Съществата трябва да имат тела, които да издържат налягане два тона на квадратен сантиметър и дори два пъти повече. Къде на Земята има телесна форма, която да може това? Абсолютно никъде!

След като не са от Земята, вероятно идват от планета, където налягането е високо. Но как са стигнали тук?

Бокър обръща внимание на огнените топки. Нито една не се е приземила на сушата. При това падат не къде да е, а в онези места на океаните, където дълбочината е много голяма. Всяка от тях, ударена с ракета, експлодира с такава сила! Значи те могат да издържат високо налягане.

Изводът на Бокър е: ние сме обект на интерпланетарно нашествие. Предположението му: тези същества идват от Юпитер.

Според Бокър извънземните надали са враждебно настроени. Вероятно те търсят убежище. Според него трябва да се използват всички възможности на науката, за да направим добро впечатление на новодошлите. Враждебното им отношение към нас е продиктувано от оръжието, което първи насочихме към тях.

От Техни Височества не последвало никакво мнение относно изказаните предположения и направените предложения. По-късно Бокър предоставил материала си на издателя на вестник „Новини“. За съжаление, той не го приел. Издателят обяснил:

— Вестникът ми съществува повече от сто години, без да е публикувал комични истории и не виждам причина да развали традицията си точно сега.

Бокър го изпратил и на издателя на „Сенатът“, но и той отказал да го публикува. Материалът видели още няколко вестника, но и те не пожелали да го издадат.

— Не мога да разбера — каза Филис, — защо издания като „Ежедневен телеграф“ и „Обектив“ не са отпечатали материала на Бокър? Той е точно за тях. Ами американските вестници?

— „Обектив“ искаше — отвърна Маларби, — но Бокър постави условие да не се споменава неговото име. Издателите се опитаха да намерят друга известна личност, която да предостави името си, но не успяха. Тогава върнаха статията на Бокър, защото се опасяваха, че ако я отпечатаат без име на някой известен учен, хората ще я помислят за поредната глупост на вестника. Подобно бе положението и в другите издания. А в Америка сметнаха за лош вкус да правиш капитал от смъртта на хората от „Кивиноу“. Но рано или късно, със или без името на Бокър, неговият труд ще излезе на бял свят.

— Какво друго обяснение може да се намери в тая бъркотия? — попита Бенал.

— Както вече казах, статията съдържа повече факти, от която и да е друга. И ако се намери някой, който да напише нещо повече, то ще си бъде научна фантастика. Така че докато се появи нещо друго, това е най-доброто, което имаме.

Бенал поклати глава.

Разговорът между двамата продължи без да кажат повече нищо съществено, а ние с Филис просто седяхме и слушахме. Накрая тя каза:

— Късно е да се осъществи идеята на Бокър. Вярно, засега е пусната само една бомба. Ако не последва друга, тези долу могат да си помислят, че е било просто някакво природно бедствие.

— За съжаление — отвърна Маларби, — бомбата няма да е последната. И идеята на Бокър за сближаване с извънземните няма да може да се осъществи.

Прогнозата на Маларби можеше и да не се сбъдне. Подводната бомба обаче не можа да мине само за тест. Чувството за фатализъм и гневът от загубата на „Кивиноу“ и другите кораби пробуди у хората желанието за мъст.

Атмосферата бе като преди война. Довчерашни флегматици и скептици се готвеха за кръстоносен поход срещу... Срещу каквото и да е, само да се освободят моретата. Всички започнаха да свързват огнените топки и мистерията в дълбочините.

Вълната, обхванала целия свят, се усещаше дори и в Карачи. Мястото взе да гъмжи от разкази за морски дракони, посетители от неznайни светове и какви ли не глупости. Това ме наведе на мисълта да звънна на Ей Би Си в Лондон и да им предлага да се свържа с Бокър за интервю.

Той се съгласи, но разговорът не ми донесе никакви нови факти. Неговият апел за сближаване с подводните пришълци бе толкова несъвместим с общественото настроение, че прозвуча като нелепа шега.

Ние демонстрирахме войнствено отношение към новодошлите и щеше да бъде смешно да се готвиш за война, а после да разрешиш въпроса по мирен път. За да направи добро впечатление на разгневените тълпи, Кралският флот също пусна една бомба. Единственият ефект от цялата патърдия бе, че водите около островите Саут Сендуич бяха пълни с мъртва риба.

След време градусът спадна и идеята за междупланетна война замря. Естествено, всички след това решиха, че работата е била свързана с руснаците.

А руснаците бяха обезкуражени, защото не можеха да обвинят капиталистическите подстрекатели. Когато работата тръгна към

междупланетна война, те си мислеха, че под това се прикрива подготовка на евентуална война срещу тях, или може би все пак капиталистите без задни мисли се борят с неочакваните посетители. Каквато и да бе причината СССР щеше да се бори за мир с всички сили.

Естествено, цялата история с интерпланетаризма замря, но остана въпросът каква е ролята на руснаците. Скоро и той отпадна и международната обстановка се успокои. Единственият резултат бе, че всички застраховки, свързани с мореплаването, се повишиха.

— Интересът към нас — каза Филис, — намаля. Като автори, писали за огнените топки, станахме всеизвестни, но само за две-три седмици. Сега, ако някой ги забележи ще си помисли, че халюцинира. При първото потапяне свършихме работа незле, но не можехме да поддържаме интереса към въпроса само с някакви разтопени кабели. И обясненията на Бокър, и подводното бомбардиране, и интересът към всичко, свързано с тези неща, просто се изпари. Сякаш никога нищо не се е случвало.

— Не е точно така — възразих аз. — Ако си чела вестниците, сигурно си разбрала, че миналата седмица бяха пуснати още две бомби — една в басейна Кокос-Кийлинг и другата в дълбочината Принц Едуард.

— Не съм забелязала — каза Филис.

— Трябва да гледаш в малките карета.

— Но защо винаги избират да експериментират в места, за които никой не е чувал?

— Нито един цивилизован регион не би искал да постави бомба на вратата си и след това да се заобиколи с радиация и мъртви риби.

— Но иначе те не вършат никаква работа.

— Абсолютно си права.

— Защо не отидеш в Адмиралтейството да се срещнеш с твоя Адмирал?

— Той е капитан, скъпа. Последният път не научих нищо от него.

— Нищо — каза Филис. — Покани го на вечеря във вторник.

— Добре.

Капитан Уинтърс дойде на вечеря.

— Намираш ли Милдрет за привлекателна? — попита Филис.

— Да, мила — казах аз.

— И аз — потвърди Филис. — Изглежда чувствата ни са взаимни.

— Скъпа, ситуацията е много объркана. Ако ти кажа, че една от най-добрите ти приятелки е непривлекателна...

— Не съм сигурна, че тя е една от най-добрите ми приятелки, но при всички положения е привлекателна.

— Твоето изказване, според мен е малко пресилено. Наистина погледът ѝ е хубав, усмивката ѝ е очарователна и като цяло е привлекателна.

— Капитанът е много привлекателен мъж — каза Филис.

— А-а, значи сме прекарвали вечерта с две очарователни личности, нали?

— Хм — каза тя.

— Скъпа, нали не ревнуваш заради моите актьорски способности?

— Не, но те просто се подобряват, това е всичко.

— Скъпа, често съм наблюдавал как различни мъже се борят с пристъпите си на желание, но съм продължавал да изпитвам симпатия към тях.

— Те не ме интересуват — каза тя.

— Скъпа, предлагам ти да не се срещаме повече с Милдред.

— Хм, но и с капитана също...

— Ако не си спала по време на разговора, би ли ми казала какво каза той?

— О, много неща! В него като че ли има ирландска кръв.

— Като оставим това да обърнем внимание на новините от световен мащаб — предложих търпеливо.

— Не изрече много, но и малкото, което каза, не е обезкуражаващо.

— Кажи ми.

— Нищо не е изплувало на повърхността, но те са много разтревожени от това, което се крие под нея. Обезпокоени са и от различни „драскачи“, които всяват паника. Не заяви, че изследванията напредват по някакъв начин, но не потвърди и обратното. Например, ехосондирането не помага. Показва ти къде е дъното, но така и не можеш да разбереш какво има на него.

Дълбочинните микрофони не вършат много работа. На някои нива не се чува нищо, а на други само звуци от рибите. Не смеят да ги потопят много на дълбоко, поради това, което се случи на изследователския и на други кораби. Пробвали с неметален микрофонен кабел, но той изгорял на дълбочина 1000 клафтера. После потопили и телевизионна камера с инфрачервено лъчение и в началото имало ефект. На екрана се появило нещо, но след това то стопило инструментите. Засега нямало да се използват атомни бомби, защото въпреки потапянето им на далечни и изолирани места, радиацията се разнасяла бързо. Плюс това заразяването и убиването на рибата нарушавало нейните обичайни миграционни процеси. Според някои, обаче, това не се дължало на бомбите. Но и двете страни твърдят, че то ще окаже голямо влияние върху хранителните ресурси. И тъй като чрез бомбардирането не се постига нищо, те са го прекъснали.

— Значи, все пак, във връзка със самите изследвания няма нищо ново — отбелязах аз.

— Не, има нещо ново. Две от бомбите изчезнали.

— И какво от това?

— Те са много обезпокоени. Бомбата е така конструирана, че гърми на определена дълбочина.

— Искаш да кажеш, че изобщо не е стигнала до определената зона на налягане? Вероятно е спряла някъде по пътя си.

Филис кимна с глава.

— Може да има много обяснения, но те се опасяват, че е спряла на някоя подводна планина. Бомбите работят с часовников механизъм, но при тези две не е заработил.

— А-а, много е просто, Уотсън. В часовника е влязла вода и той е спрял.

— Това име много ти отива — каза Филис студено, — но обяснението не е много просто и те са твърде загрижени.

— Напълно разбираемо. И аз щях да се притеснявам, ако бях загубил няколко атомни бомби. Нещо друго?

— Три ремонтни кораба са изчезнали.

— Кога?

— Първият преди шест месеца, вторият преди три седмици, третият — миналата седмица.

— Не е ли имало оцелели моряци?

— Нито един.

— Нещо друго?

— Чакай да си помисля. А-а, да. В момента разработват дълбочинни ракети, заредени със силни експлозиви, но не атомни. Още не са ги изпробвали.

— Значи така стоят работите, мила? Повторение на случая Мата Хари. Помниш ли го?

— Глупак! Те не искат да всяват паника, затова не са оповестили нищо. Дори предполагам, че Уинтърс пропусна да ми каже доста неща.

— Вероятно — съгласих се веднага.

— Интересно, той ми предложи да се срещна с д-р Матет, океанографът.

— Но, скъпа, никой от океанографското общество няма да разговаря с нас след последния ни материал. Това е част от тяхната анти-Бокър линия.

— Е, д-р Матет е приятел на капитана. Той е запознат с картите. Все пак ние не сме убедени бокърфили, нали?

— Кога ще се срещнем с него?

— Надявам се в близките няколко дена, мили.

— А ще може ли и аз...?

— Не. Можеш да ми се довериш.

— Но...

— Не. Време е да си лягаме.

Интервюто на Филис започна по стандартния начин.

— Ей Би Си? Стори ми се, че капитан Уинтърс каза Би Би Си.

Той бе едър, с високо чело и доста плешив. Малкото коса, която му бе останала, се намираще около ушите и на тила и бе сива. Имаше светли очи и римски нос. Бе с трапчинка на брадата.

Много умело Филис го предразположи към разговор, убеждавайки го, че ние сме симпатични хора. Единственият проблем за нея бе, че той говореше на академично ниво, реч, пълна с термини и констатации, които тя трябваше да преразкаже. От целия разговор най-важните думи на капитана бяха:

— Преди година получихме доклади за обезцветяване на някои райони на океана. Първото наблюдение от този сорт бе направено при

Кюра Сау в северната част на Тихия океан. Петното от обезцветена вода продължаваше на североизток, вливаше се в западното течение и оттам се виждаше, докдето погледът стига. Взети са проби от различни места и на какво мислите се дължи обезцветяването?

Филис го погледна с очакване.

— Предимно на радиоларен мъх^[4], но има и диатомеен^[5].

— Интересно — каза Филис. — И защо според вас?

— А-а — проточи Матет, — това е въпросът. Дори пробите, взети от другата част на океана, на брега на Калифорния, съдържат доста високо ниво на тези мъхове.

— Това е удивително, нали? — попита Филис. — А ефектът?

— Никой не може да предвиди. Вече се наблюдават промени в миграциите на рибите и увеличена растителност в морето. Количеството на диатомеите е нараснало. Най-интересно е защо се случва това. Каква е причината седименти от най-големите дълбочини да се явяват на повърхността без никакви очевидни изменения.

Филис предположи:

— Вероятно атомните бомби около Марианските острови са пораздвижили всичко долу.

— Бомбите бяха пуснати след като бе открит този странен феномен. А и дори да беше обратното, защо мъховете са концентрирани около Кюра Сау.

— А-ха — каза Филис.

— Това, както знаете, е вулканична зона, така че може да се е появил нов кратер или кратери на морското дъно. Но сеизмографите не показват нищо такова. Сеизмични шокове не са регистрирани.

Филис слушаше търпеливо и д-р Матет добави, че може и да е станало разместване на земните пластове.

— Нещо става долу и само Господ знае какво е то!

Той продължи. Филис научи, че подобни необясними неща са се случвали и около теченията Монсун, в Гватемала. И в теченията Москито. Мъхове има и в западните австралийски течения.

Филис го изслуша търпеливо. Накрая го попита това, което най-много я интересуваше:

— Кажете, д-р Матет, мислите ли, че е нещо сериозно, нещо, което да ви безпокои?

Той се усмихна.

— Не дотолкова, че да се будя нощем. Проблемът е, че ние не желаем да разберем, че сами сме си виновни. Неприятно все пак е, че има много лишеи по дъното. Колкото по-голяма част от него се изкачват нагоре, толкова повече планктонът ще се размножава. Колкото повече планктонът се размножава, толкова повече риба ще се умножава. Това много ще намали цената ѝ и ще бъде добре дошло за хората, които обичат риба, но аз не съм от тях. Притеснява ме, че не мога да отговоря „защо“, а съм експерт от толкова години...

— Прекалено много география — каза Филис, — прекалено много океанография и прекалено много батиография. Слава Богу, че пропусна ихтиологията. Бих желала да се срещна с мисис Хоукс, за да ми разясни някои неща.

— Хм — каза аз.

— Какво „хм“? Всеки учен е голям специалист в своята област, но трудно се разбира с обикновените хора.

— Това не е проблем. Малко по малко, ние събираме парчетата от една мозайка. Имаме просто още едно парче. Предполагам, не си се надявала да се върнеш с готова статия и разяснения на цялата работа. Той май не е мислил дали има връзка между обезцветяването и останалите работи, нали?

— Не. Аз подхвърлих, че е чудно дето такива неща се случват в различни части на океана, но Матет се направи, че не ме чува. Предполагам, че заради нежеланието си да се срещне с нас просто се придържаше към фактите, без да прави никакви изводи. Той отбеляза, че го е страх да не му спадне репутацията, както тази на Бокър. Въпреки всичко, успях да измъкна нещо от него. Той защитава тезата, че промените се дължат на вулкан, а не на експлозиите.

— Виж — сетих се аз. — Бокър трябва веднага да научи за това. Вероятно и той има мнение по въпроса. Кой от двамата ни ще му звънне?

— Аз — каза тя.

Бокър бе много разочарован от непопулярността на своята теория и затова не желаше името му да се свързва с каквато и да е информация в печата. Това ни изясни веднага, щом се срещнахме.

— Искате от мен обяснение, защото не можете да си обясните феномена с нищо. Много добре! Ще го имате. Предполагам, няма да го възприемете. Но ако все пак го оцените, не споменавайте моето име. Засега — не.

Ние се съгласихме.

— Това, което се опитваме — обясни Филис, — е да нагласим парчетата от мозайката. Ако ни покажете кое къде е, ще сме ви много благодарни.

— Добре, вие вече знаете теорията ми за живота под водата, така че сега няма да говорим за нея. Новите факти около лишеите тълкувам така: тези създания пригаждат околната среда към представата си за нея. Те са нещо като пионери или колонизатори. След като се настанят в новите си територии, ще започнат да ги експлоатират. Това, което виждаме, е резултат от започнатата работа.

— Но каква работа? — попитах аз.

Той вдигна рамене.

— Откъде може да знаем?! Тъй като ги посрещнахме по този начин, може би си осигуряват защита. Предполагам, че при дълбините Минданао и дълбочините югоизточно от басейна Кокос-Кийлинг нещата вече са в развитие.

— Но да въздействат върху метал при такива условия? — попитах аз.

— Откъде можем да знаем на какво технологично ниво са те! И ние извършваме някои технически операции при различно атмосферно налягане, които звучат също невероятно. Можем да правим и по-прости операции под водата.

— Но при налягане от много тонове, непрогледна тъмнина и...

Филис ме прекъсна:

— Д-р Бокър, назовахте само две дълбини. Защо?

— Само тези двете са подходящи. Може би е голяма грешка да правиш заключения преди да имаш някаква информация, но все пак. Не знам нищо и не мога да си представя нещо, което да е причина за събитията от последните години.

— Но защо не пясък, а лишеи?

— За да се стигне до скалите, трябва да се премине през голям пласт лишеи. И второ, мъхът е много по-лек от водата, отколкото пясъкът.

Преди да осмисля казаното, Филис се намеси отново:

— А останалите места, докторе?

— Предполагам, поради тяхното разположение те се използват за други цели.

— Например?

— Може би за комуникации. Вземете зоната, където започна обезцветяването. Намира се в Атлантика и се нарича Романшка падина. Тя представлява нещо като клисура в подводната планинска верига в океана. Всъщност, разделя условно Атлантическия океан на източен и западен. Според мен там някой долу не харесва естественото състояние на планината. Вероятно клисурата е блокирана от паднали скали, които я правят тясна и неизползваема. Някой долу просто си създава удобства, както ние го правим на сушата.

Последва мълчание. Филис го наруши.

— А какво ще кажете за другите две места — Карибските острови и онова западно от Гватемала?

Бокър си запали цигара.

— Може би някой в дълбочините си строи тунел, свързвайки двете страни на Провлака. Това ще им създаде удобства, каквито създаде за нас Панамския канал.

Хората могат да говорят каквото си искат за Бокър, но не могат да отрекат, че обсегът му от идеи е значителен. На това отгоре никой не е доказал, че той греша. Най-големият му проблем е широката му мисъл, неразбираема за другите, дори и за мен. А аз се имах също за човек с широко мислене. След интервюто се опитвах да осмисля всичко, което бях чул, но бях затруднен. На тръгване той ни каза още нещо, върху което да размишляваме:

— След като се занимавате със случая, може би сте чули за двете изгубени атомни бомби?

Отговорихме утвърдително.

— Значи сте чули и за атомната експлозия вчера?

— Не. Свързана ли е с тях?

— Надявам се. Но неприятното е, че експлозията е била на 1200 мили от Минданао, недалеч от мястото, където бе изгубена втората бомба.

— Бих искала — каза Филис, — отново да съм дете и да внимавам повече в часовете на мис Попълс, която се опитваше да ми преподава география. Всеки ден светът се изпълва с места, за които дори не съм чувала.

— Надали щеше да ти помогне. Ако си забелязала, всичките тези места са отбелязани само на военни карти. Предполагам, дори и географите не са чували за тях.

— Например, тук пише, че около 60 човека са били пометени от цунами на Роуст Бийф остров. А къде се намира той? И какво е цунами?

— Не знам къде се намира този остров, но цунами е японска огромна вълна.

Тя ме погледна.

— Не е нужно да си толкова самодоволен, мили. Това са дребни работи. Въпросът е ще направи ли нещо с нас?

— С нас?

— Добре де, с тия неща долу. Как ли можем да разберем?

— Питай твоят приятел д-р Матет. Океанографите знаят що за вълни са това и какъв е техният произход.

— Наистина ли?! Как?

— Откъде да знам как? Просто го знаят — излезе и след малко се върна. — Всичко е ясно. Току-що съобщиха. Имало е малък сеизмичен тръс на съседния остров Света Амброзия. Някъде около Чили. А Роуст Бийф е другото наименование на остров Есперанса.

— Къде се намира остров Есперанса? — попитах.

— Не знам — каза доволно, седна и зачете вестника. — Напоследък нещата са много спокойни.

— Не съм забелязал. Няма да е зле да свършиш някаква работа.

След няколкоминутно мълчание добави:

— Вчера се обади капитан Уинтърс. Знаеш ли, че от около два месеца не е забелязвана огнена топка?

— Не намирам нищо изненадващо. Има ли някакви коментари по този въпрос?

— Не. Само го споменават.

— Предполагам, мнението на Бокър по въпроса е, че първата фаза от колонизацията е завършила. Всеки, който е чул бръщолевениците по Ей Би Си на гениалния писател на фантастичния сценарий, може да ни изнудва с години.

За щастие не ме чу.

— Мисля си за това, което каза Маларби, и не мога да разбера защо хората не оставят тези неща долу на мира. Тоест, защо, като има част от света, която не ни е нужна, която дори не можем да достигнем и която им допада, просто не им я предоставим?

— Това, което казваш, е основателно, но според Маларби е инстинктивна реакция. Всяко интелигентно същество има инстинкт за самосъхранение, а тези долу също са интелигентни повече или по-малко от нас, предполагам, че рано или късно единият от двата свята ще бъде унищожен.

Филис размисли върху това, което й казах.

— Това звучи жестоко.

— Жестоко не е точната дума, мила. Нещата просто седят така. Ако някой живее в солена вода, а друг в сладка, рано или късно интересите им ще се сблъскат, защото единият ще обезсолява водата, а другият ще я осолява.

— Искаш да кажеш, че си съгласен с пускането на атомни бомби?

— Скъпа, не съм казал такова нещо.

— И не разбирам защо трябва!

— Не трябва.

— Значи не си съгласен с пускането на атомните бомби?

— Да оставим атомните бомби на мира. Както и ние някога не сме били доволни от света, който сме си намерили, вероятно и те сега не са. Може би не харесват, че ги бомбардираме. Въпросът е кога ли ще започнат да ни отвръщат.

— Така, както ме питаш, ти сам си отговаряш на въпроса.

— Според мен трябва да се погледне с по-друго око на техните подобрения. Скоростта, с която започнаха да се защитават, е зловеща. Като че ли знаят какво ги очаква и са се приготвили за него. Ако дойдат на повърхността, как ще се справим с тях?

— Значи, предлагаш да се пускат бомби — предположи Филис.

— По дяволите, мила! Ще ти го кажа направо. И аз, и Кралският флот сме против атомните бомби. Но се надявам, че флотът е подготвен да се справи с морските неприятности бързо и ефективно. И се надявам и други страни да ни подкрепят. Трябва да се подберат оръжия, които да са съобразени с времето, мястото и естеството на проблема.

Филис се бе загледала във вестника.

— Ти каза неизбежен. Наистина ли мислиш така?

— Да. Дори ако само част от онова, което Бокър каза, е истина. Не може и двата свята да живеят на Земята.

— Кога според теб ще дойде конфликтът?

Повдигнах рамене.

— Като се вземат предвид трудностите, които и двете страни трябва да преодолеят, за да станат достатъчно ефективни в битка една срещу друга, ще мине доста време. Едно или две поколения, или два века. Съмнявам се, че някой може да каже точно.

Филис взе молив и се замисли. След малко каза:

— Как да започна? Със звука от воя на вятър и разгневеното море. Как да опиша потапянето под водата? Ще оставя звука на морето и ще махна този на вятъра. После ще придам на звука на морето ритмичност и постепенно затихване. Гласът брои: три клафтера... четири клафтера... пет клафтера. Има съвсем леко движение на водата. Виждат се някакви риби. Гласът продължава да брои, докато изведнъж замлъква. „Дъното на морето, най-ниската част на земята. Тъмно е, винаги е било тъмно и винаги ще бъде тъмно. Докато морето изсъхне и светът се свърши. Но тъй като това е далечно бъдеще, а светлината на слънцето не може да премине през тези дълбочини, винаги ще бъде тъмно. Много е студено. Благодарение на светлината, която донесохме, можем да видим дъното. То е плоско, на места осеяно с гигантски скали. Но повърхността му не е твърда. Покрита е с голям пласт лишеи и ние потъваме в него, докато достигнем твърда почва. Мястото е ужасно. Нищо, би казал всеки, нищо не живее тук. Това е краят на живота. Но това ли е наистина най-тайната и недостъпна част на живота? Това ли е новата форма на живот, и то на разумен живот? Живот, който трябва да се пребори с дълбините, за да достигне слънчевата светлина. Преди милиони години нашият прародител е

излязъл оттук, за да даде началото на живота.“ След като получа някои нови факти — каза Филип, — съвсем ще дооформя сценария си.

— На твое място, мила, бих изчакал за много нови факти преди да напиша каквото и да било. По принцип се надявам, че те няма да се появят и че тези долу просто ще бъдат забравени, но, за мое най-голямо съжаление, очаквам и да се разочаровам.

И бях прав. Никой не бе подготвен за новините от следващия ден.

[1] *Клафтер* — мярка за дълбочина; 1 = 1,62 метра. ↑

[2] *Миля* — мярка за дължина. Морска миля = 1852 м. Географска миля в САЩ и Великобритания = 1609 м. ↑

[3] *Фут* — единица за дължина; 1 = 30,48 см. ↑

[4] *Радиоларни мъхове* — мъх, съдържащ радиоларии — морски едноклетъчни организми, от които при голямо натрупване се образуват радиоларни пластове по морското дъно. ↑

[5] *Диатомеен мъх* — съдържащ диатомеи — много дребни морски водорасли. ↑

ЧАСТ ВТОРА

В онази сутрин станахме много рано. Бяхме приготвили колата за път и някъде около пет потеглихме. Избрахме този час, за да избегнем натоварването по пътищата. До вилата, получена от Филис в наследство от леля й, имаше около 268 мили.

Предпочитам да имам имение на около 50 мили от Лондон, но в случая нямах избор. Бяхме станали собственици на имението Роуз, Пенлин, Северен Константин, Корнуол, телефонен номер: Навазган 333. Къщата бе от сив камък. Имаше пет стаи с югоизточно изложение. Бе построена на склон, обрасъл с пирен. Нямаше стряха, а покривът бе направен по корнуолски маниер. Точно пред нас течеше реката Хелфорд. Вляво се разстиляше заливът Фалмаут, ако изминехме около 100 ярда пеша, виждахме островите Скили, а след тях и Атлантика. Струваше си да пропътуваме тези почти 300 мили.

Използвахме вилата за усамотение. Щом главите ни се препълваха от идеи, отивахме там за няколко седмици. После отново се връщахме в Лондон, предавахме това, което сме написали, и чакахме поредното посещение на музата.

Във вилата прекарвах добре. Бе около осем и половина сутринта, когато преместих главата на Филис от рамото си, събудих я и й казах:

— Закуска, мила!

Оставих я да мисли какво ще ядем и отидох за вестници. Когато се върнах, тя вече бе започнала. Подадох й вестник и зачетох другия. Главната тема бе някакво корабокрушение.

Статията бе под снимката на японския лайнер „Яцуширо“. Пътувал от Нагасаки за Амбония и потънал около Молуките. От 700 души на борда оцелели само пет.

Продължих да разлиствам вестника отзад напред без никакъв интерес и точно преди да стигна до главната страница, погледнах Филис. На нейния вестник нямаше снимка на кораба, а мъничка карта на района, в който бе потънал. Тя разглеждаше мястото, означено с „X“.

— Какво? — попитах аз.

Тя ме погледна и постави пръст върху картата.

— Доколкото си спомням, корабът е потънал близо до Минданао.

Погледнах картата и се опитах да си спомня конфигурацията на морското дъно.

— Да, недалеч оттам — казах.

Отново се загледах в моя вестник и зачетох написаното по-внимателно. Някаква жена изкрещяла и всички изскочили от кабините, прегърнали децата си, когато смъртта връхлетяла безшумно „спящия“ лайнер. Обадих се в агенцията в Лондон да попитам защо са го написали така глупаво, та чак са се изгаврили грубо с хората, които са загинали. Те ми разказаха, че мистерията е напълно вярна. Да, без никаква причина „Яцуширо“ потънал като камък.

По-късно получих и копие от оригинала на известието. Бе доста лаконично: Добро време, нямало сблъсък, нямало експлозия, причината неизвестна. Тревогата е била по-малко от минута.

Нещастните японци имали време само да се пробудят, изненадат, отърсят от съня си и после водата ги погълнала. Без викове.

Двамата с Филис мълчахме известно време. После тя рече:

— Тук се казва: „В една от най-дълбоките части на Тихия океан“. Мислиш ли, че може да е от онези?

— Трудно е да се каже. Случаят има много общо с другите. Но бих предпочел да изчакам. Утре ще видим какво пише „Таймс“.

Потеглихме по задръстените пътища, спряхме да обядваме в малкото хотелче на „Дартмур“ и пристигнахме във вилата си късно следобед.

„Таймс“ пишеше, че предпочита да си мълчи, отколкото да загуби читателите си. Отрязахме от всички вестници информацията за случая и ги препрочетохме. Фактите бяха едни и същи.

— Тайна продължава да тегне върху потъването на „Яцуширо“, завлякъл със себе си близо 700 души, включително жени и деца в понеделник вечерта, южно от островите на Филипинската група. Досега нямаше инциденти, подобни на потъването на шхуната „Мария Селесте“, което преди време постави толкова въпросителни...

Следващата статия гласеше: Изчезването на „Яцуширо“ се вписва в дългия списък от неразгадани мистерии в морето. Нищо не е

пораждало толкова въпроси, откакто шхуната „Мария Селесте“ бе намерена носена от течението с...

Друга статия твърдеше, че разказите на петимата оцелели японци още повече задълбочават мистерията около потапянето на кораба. Как е потънал? Защо толкова бързо? Да се отговори на въпросите надали ще може, както не стана и при изчезването на „Мария Селесте“.

Дори в тези модерни времена на радио, телевизия и други морето продължава да ни изненадва, заявяваше статия в поредния вестник. Изчезването на лайнера „Яцуширо“ е още едно парче в неразгаданата мозайка.

Посегнах към друга статия, когато Филис ме прекъсна:

— Тук пише, че „трагичната загуба на «Яцуширо» увеличава количеството на неразгадани случаи в дълбоките морета“.

— Така е, скъпа — съгласих се аз.

— Каква е тая история за „Мария Селесте“, след като тя не е потънала?

— Много е просто. Тъй като никой няма представа защо е потънал „Яцуширо“, случаят е квалифициран към поредицата загадки на моретата. И понеже инцидентът с „Мария Селесте“ е малко по-особен, всички веднага се сещат за него.

— Значи просто другите не се набиват на очи, така ли?

— Да. А сега продължавай да четеш.

Тя кимна и се зарови в статиите. За наш късмет още с първия вестник Филис откри нещо интересно.

— Тук е малко по-различно. Слушай: „Пълната истина за потъването на японския кораб «Яцуширо» е съвсем друга. Луксозният лайнер е бил построен в Япония, но с капитал от Уолстрийт, точно в момент, когато се разгарял спор между работници и работодатели.“

— В каква връзка го споменават? — попитах аз.

— В никаква. Просто го казват.

— Детинска работа. Не можеш да всяваш паника около потъналия кораб или да се криеш зад „Мария Селесте“, без да търсиш някакво обяснение.

— Майк, това не е игра. В края на краищата потънал е голям кораб и са загинали 700 човека. Ужасно е. Аз самата сънувах вчера, че съм затворена в каютата, а вътре нахлува вода.

— Вчера... — започнах. Щях да кажа, че вчера Филис изля тенджера с кипяща вода и уби 700 мравки. Но се възпях. — Вчера — продължих аз, — много хора са загинали при катастрофи и сигурно много ще загинат и днес.

— И какво от това?

Бе права. Примерът не бе подходящ.

— Всички биха искали да умрат лежейки в леглото си, но всеки умира внезапно...

Това, което казах, бе глупаво. Съжалих.

Но не бях единственият, който смяташе, че е крайно време проблемът да се реши. На другия ден вестниците обясняваха случая. Свеждаха всичко до две думи — износване на метала.

Според специалисти-металурзи, ако двигателят на кораба предизвика вибрации над критичното ниво, започва износване на метала. Ако някъде се получи пробойна, тя бързо се разпространява и потъването на кораба е неминуемо.

Разбира се, обяснението едва ли бе валидно за случая, защото бе свързано с прекалено много случайности.

Бе решено да се спре спускането на вода на кораб от модела на „Яцуширо“ и да бъде подложен на много и различни изпитания.

— А-а, заслепяващата светлина на науката! — казах аз, след като прочетох всички подобни версии във вестниците. — Въпросите се свеждаха до корабостроенето, но никой не се сеца за морето. Морето май се възприема като нещо сигурно.

— А не може ли наистина да е така?

— Да. Обяснението трябва да е нещо, което е възможно. Тогава ще го възприемат и всичко ще бъде забравено.

— И аз щях да повярвам — каза Филис, — ако не бях циник. И ако не знаех къде точно се е случило. Може пък това да е просто някаква кампания срещу корабостроителите.

Филис отиде до прозореца. Оттам имаше прекрасна гледка към морето.

— Майк — каза тя. — Извинявай за вчера. Разбираш ли? Този потънал кораб ме изплаши. Досега всичко бе игра на догадки. Мозайка. Изгубването на батископа с бедните Уайзмън и Трент бе тежко, както и загубата на всички флотски кораби. Но това сега като че ли е вече от друга категория. Огромен лайнер, пълен с невинни мъже,

жени и деца, които най-мирно спят, изчезнал за няколко секунди в нощта. Това е някак по-различно. Разбираш ли? Моряците рискуват живота си в собствената си професия, но тези хора на лайнера... Като че ли досега всичко се разглеждаше хипотетично, а сега вече е истина. Това не ми харесва, Майк. Страх ме е. Но не се отказвам.

Приблжих се и я прегърнах.

— Разбирам те — казах. — Мисля, че това е част от процеса, през който ние преминаваме. Първична реакция. Мисълта, че тук се е настанила някаква извънземна цивилизация, която не е толерантна, ни кара да я мразим и да се страхуваме от нея. Но това е напълно нормално. И никой не може да ни помогне.

— Искаш да кажеш, че нямаше да се чувствам така, ако станалото бе дело на китайците или на някои други?

— А ти как мислиш?

— Не знам.

— За себе си бих казал, че ще съм пълен с възмущение. Ако зная, че някой играе нечестно, ще разбера кой е, как го прави и защо го прави. Но ако нямам и най-бегла представа, сигурно ще се смразя.

Тя хвана ръката ми.

— Радвам се да го чуя, Майк. Вчера бях толкова самотна.

Бе неприятно, че всички гости, които идваха във вилата ни, пристигаха посред нощ. Оправдавах се с ограничението на скоростта по пътищата или че тръгнали късно.

Харолд и Тъни не направиха изключение. В два и десет сутринта чух колата им. Излязох на лунната светлина. Харолд напъхваше нещо в ботуша си, а Тъни, която не бе идвала тук досега, стоеше и се оглеждаше.

— Значи това е мястото — каза тя, като ме забеляза. — Тъкмо казвах на Харолд, че сигурно сме сбъркали, защото...

— Съжалявам, трябва да сложим някаква табелка — взех да се оправдавам.

— Обясних й, че не сме сбъркали — прекъсна ме Харолд, — но тя не искаше да ме чуе.

— Всички в Корнуол твърдят, че тук Роуз не значи точно това.

— Наистина не значи — потвърдих. — Означава Хийт.

— Добре, защо тогава не си кръстите вилата Хийт, за да го направите по-разбираемо?

— Нека влезем — предложих, за да успокоя нещата.

Чудя се защо хората се женят за такива, с които не си подхождат!! Сещам се поне за три момичета, които ще бъдат подходящи за Харолд, всяка по различен начин. Едната ще го подкрепя, другата ще се грижи за него, а третата ще го възхвалява. Вярно, нито една от тях не е толкова привлекателна като Тъни, но това няма значение.

Беконът и яйцата бяха великолепни. Попитах Харолд защо теорията за металния разпад се бе провалила. Той работеше към една инженерна фирма, така че очаквах да знае.

— Не е много добре за нашите хора — каза Харолд. А след това се наведе и ме помоли да оставим разговора за сутринта. Но Тъни тъкмо минаваше покрай масата и чу какво си говорим.

— Износване на метала?! — каза тя, хилейки се.

— Говорихме за странния звук, който излиза от колата, скъпа.

Харолд се опитваше да я излъже, но Тъни не му обърна внимание.

— Износване на метала — повтори тя. Харолд стана.

— Беше доста дълъг път. Предлагам да идем да поспим.

Но Тъни не желаше и да чуе.

— Нали не искате да кажете — продължи тя, — че хората вярват на тези глупости за металния разпад?

Погледнах Филис, тя бе изненадана. Аз също. Преди време бях казал, че хората ще повярват на всичко по-ясно, защото предпочитат да го повярват. Но Тъни ме опроверга. Харолд гледаше в чинията си. Той ли й бе обяснил? Едва ли. Тя принадлежеше към типа жени, които вярват само на църквата.

— Защо не? — попита Филис. — Няма нищо невероятно в теорията.

— Разбира се, че няма. Точно затова се опитват да я пробутат. Искам да кажа, че много хора ще се хванат. Но в този случай всичко е малко подозрително.

Щях да кажа нещо, но Филис ме погледна. Искаше да ми каже да оставя на нея.

— Това е официалното становище. Всички вестници го публикуваха.

— О, скъпа — заяви Тъни, — не би трябвало да вярваш на официалните становища. Те съществуват по необходимост. Ситуацията е подобна на онази в Мюнхен.

— Е, не отивай толкова далеч — отвърна ѝ Филис, а аз се чудех как така стигнахме до Мюнхен.

— След като са могли да го направят веднъж, ще продължат да го правят. Всичко това е блъф.

— Блъф!?! — повтори Филис.

— Цялата история за тези неща в морето и марсианци и други.

— Марсианци?! — възкликна Филис.

— Добре де, нептунианци или някакви там подобни. Боклукът, който измисли Бокър. Не мога да разбера защо не го арестуваха още преди години. Знам от негови познати, че след като влязъл в университета, станал член на комунистическата партия. Оттогава работи за тях. Всичко се дирижира от Москва. И те го използват, защото има влияние. Той се справи много добре. Версията му за морските обитатели се разходи по света и за известно време изплаши много хора. Но сега с него е свършено. Естествено на тях не им пука.

Започнахме да схващаме.

— Но преди време руснаците отхвърлиха тази идея. Казаха, че тя е завеса, която прикрива подготовката на война.

— Това си е тяхна практика — увери ни Тъни. — Обвиняват другите за неща, в които те са виновни.

— Искаш да кажеш, че от самото начало всичко е било организирано от тях? — попита я Филис.

— Но разбира се. Преди време направиха първия опит с летящите чинии, но хората не повярваха в тях и не се изплашиха. Този път те положиха повече усилия. Първо изпратиха червени балони да объркат хората. След това последваха глупостите на Бокър и за да изглеждат нещата по-правдоподобни, режат кабели и потапят кораби.

— Но как? — попитах аз.

— С новите им миниподводници. И сега, след като излезе тази глупост с износването на метала, те ще кажат, че всичко е дело на съществата на Бокър.

— Значи, историята с металния разпад е измислена, за да затвори устата на хората? — попита Филис.

— Точно така. Правителството не иска да повярва, че са руснаците, защото всеки ще изисква да се предприемат някакви мерки, а то не може да направи нищо, заради влиянието на червените. Но ако и те претендират официално, че имаме работа със съществата на Бокър, ще трябва да свършат нещо. Но бездействат, затова изглеждат доста глупаво. Така че всички си траят, а руснаците ще си вършат каквото са си намислили, докато на хората им писне.

— Хората? — попитах аз.

— Хората в Кенсингтън и на някои други места.

Филис изрече:

— Странно как човек на тъй затънтено място разбира толкова много неща.

— Причината е в чистия въздух — обясни Харолд, докато помагаше да се пренесат чиниите.

През този уикенд научихме много за руснаците и техните основания да потапят кораби с невинни хора. Всички съботни вестници представяха различни теории за износването на метала и Тъни ги четете през целия ден и им се присмиваше.

Каквото и да бе мнението на хората от Кенсингтън, жителите на Корнуол приемаха добре официалното становище. Местният бар имаше специалист по кристалната структура на метала и той разказваше различни историйки за тайнствения разпад на металите от прекомерни вибрации. Всички по-стари хора знаят такива неща, много преди някой учен да го е доказал.

Харолд изглеждаше малко обезпокоен, когато излязохме в градината на вилата, за да си поговорим.

— Предстоят ми трудни времена — каза той. — Месеци наред ще трябва да пиша, за да докажа, че нито един от нашите продукти не може да пострада от износване на метала.

— Какво значение има? Хората не могат без вашите продукти.

— Да, но всички конкуренти ще повтарят, че техните продукти са перфектни и ние ще трябва да правим същото. Ако проклетият кораб се бе преобърнал, хората щяха да си помислят, че е просто инцидент. Плюс това според тая глупава теория нещо съвсем малко е предизвикало тъй сериозна катастрофа. Не знам дали хората приемат

нещата сериозно, но резервациите за самолетите са се покачили значително.

Отвърнах, че съм забелязал.

— Проблемът е, че независимо дали има, или няма някой на дъното, хората ще престанат да пътуват с кораби. А това ще доведе до страхотна рецесия, по-голяма и от предишния път. Ти и Филис не ми помогнахте много.

— Напоследък се занимаваме с друго — вмъкнах аз. — Не казвам, че никога не сме писали по въпроса, но от няколко месеца въобще не сме го правили. Спонсорите не го харесаха.

— Браво на тях! — каза Харолд.

— Според мен, ако имаш някакви пари, вложени в корабостроителството, е по-добре веднага да ги изтеглиш и сложиш в самолетостроенето.

Харолд ме погледна напрегнато.

— Знам, че с Филис следите отблизо случая. Какво ще ме посъветваш?

— Не можеш да казваш на хората „Хайде, хайде“. Всичко това ги е изплашило донемайкъде и трябва да се изчака да се успокоят. В този момент е по-добре да се оставят на мира. — Замълчах, а след това продължих с по-сериозен тон: — Какво според теб е потопило кораба?

— Предпочитам да не говоря.

По-късно Филис заяви:

— Цял живот съм била заобиколена от неща, които не са ми били съвсем ясни. И това ме е научило, че голата истина невинаги може да те удовлетвори. Може би е по-добре така. Къде ли оставих тефтера си?

Тъни и Харолд си тръгнаха и ние се върнахме към заниманията си. Филис започна да пише новела, а аз продължих със сериите за кралската фамилия.

Този месец бе много приятен. Филис завърши новелата си и написа още две. Аз продължих да се ровя в живота на кралското семейство. От време на време слизахме на плажа и седяхме по цял ден край морето. Вестниците бяха забравили за „Яцуширо“.

Бе сряда вечер, когато в новините в девет часа съобщиха, че „Кралица Ана“ е изчезнал...

Добавиха само: „Няма никакви подробности около инцидента, но списъкът с изчезналите кораби доста взе да се увеличава“. Последва

мълчание, след което говорителят продължи: „Кралица Ана" държи трансатлантическия рекорд и тежи 90 000 тона. Построен е..."

Протегнах ръка и изключих апарата. Отново седнах и погледнах Филис. Очите ѝ бяха пълни със сълзи.

— „Кралица Ана"! О, Господи! — каза тя.

— Потърси кърпичката си.

— О, Майк! Този прекрасен кораб...

Прегърнах я. Последния път видяхме кораба в Саутхемптън. Бе като произведение на изкуството. И същевременно като жив. Сияещ, красив на слънчевата светлина, плавно се движеше по морето и оставяше след себе си бразди.

След половин час телефонът звънна.

— О, Фреди, здравей! Кажи! — попитах аз, защото не очаквах в девет и половина вечерта да ми звънне директорът на отдел „Специални теми“ към Ей Би Си.

— Чу ли новините?

— Да.

— Искаме от теб нещо за ония неща по дъното и то бързо. След около половин час?

— Виж какво, последното нещо, което имам намерение да правя, е да седна и да пиша някакви предположения.

— Но трябва, Майк! Не е нужно да е нещо сензационно, а да е убедително.

— Фреди, ако имаш намерение да ме насилваш...

— Майк, наистина е спешно!

— Много хубаво, но от година насам ме смятате за безмълвен глупак, който не може да измисли нищо. А сега ми звъните, за да искате да пиша. Защо?

— Добре. Тук всички смятат, че работата е дело на руснаците. Не мога да разбера защо! Това трябва да бъде спряно. Защото то поставя правителството под голям натиск и го принуждава да им изпрати ултиматум или нещо такова. Тъй като обяснението за износването на метала вече не върши работа, ще трябва да се хванем пак за съществата от дълбините на морето. Утрешните вестници ще го използват, Адмиралтейството е съгласно и няколко учени са готови да го потвърдят, а бюлетинът на Би Би Си и нашият ще го разпространят. Големите американски всекидневници вече започнаха.

— Добре, половин часов коментар. От каква гледна точка?

— Трябва да е нещо специално. Сериозно, но не да ти спре дъха. Без много технически термини. Интелигентно и разбираемо. И най-важното да звучи убедително. Ще ти дам идея: удар, който ни завари неподготвени, както бяха американците при Пърл Харбър, но учените ни се мобилизират да дадат отпор и т.н. Внимателно и изпълнено с оптимизъм, ясно?

— Ще опитам, макар че не зная откъде ще дойде оптимизмът.

— Не е важно. Но трябва да го излъчва. Твоята задача е да го наблъскаш в главите на хората и те да забравят за руснаците. Веднъж като започнем, нататък е лесно.

— Ще трябва и да продължаваме?

— Какво искаш да кажеш?

— Ами след „Яцуширо“ и след нашия случай започва да ми изглежда като настъпление и май не само ние ще пострадаме.

— Не ме интересува. Важното е да си свършиш добре работата. Когато си готов, се обади и го продиктувай по телефона. Ще ни дадеш правото да го разпространяваме, ако е необходимо. Би Би Си ни увериха, че ще опитат да напишат нещо подобно.

— Добре, Фреди, ще го имате — съгласих се и затворих телефона.

— Скъпи, работа за нас.

— О, не тази вечер! Не мога...

— Добре, значи за мен.

Захванах се с предложението на Фреди Уитиър. Май наистина бе най-добре да приема някаква теза и да сглобя нещо от старите ми разкази. Проблемът бе, че цялата ми документация бе в Лондон.

— Можем да си спомним достатъчно — каза Филис. — Но трябва да измислим и нещо иронично, което да спре антируската вълна.

— Ако вестникарите утре се справят добре, ще ни стане по-лесно.

— Трябва да сме много точни, защото първото, което хората ще помислят, е: „Ако нещата са толкова сериозни, защо нищо не се прави?“

Съгласих се:

— Мисля, че няма да ни е трудно. Хората на Запад са почувствителни и вероятно ще реагират по-остро. Затова ще напишем, че учените са решили да пазят дискретност, за да не предизвикват обществена паника. Как ти се струва?

— Добре! — каза Филис.

— Значи можем да вземем идеята на Фреди: Мозъците на света се обединяват и ще използват всички технически средства и постижения на науката, за да се борят. Ще се организира кръстоносен поход за спасяване на моретата.

— Точно така, Майк — каза Филис доволно.

— Но, скъпа, защо мислиш, че това, което казвам, е просто на шега?

— Но ти смяташ, че е необходима истината, а след това... Малко е объркващо.

— Нищо, мила моя. Аз ще се захващам с това, а ти отивай да спиш.

— Да спя? За нищо на света.

— Но каза, че си изморена!

— Не бъди глупав! Да не мислиш, че ще те оставя да го пишеш сам! В кого последно беше атласът...

В 11 часа слязох в кухнята, взех кафе, сандвичи и варени яйца и отново се качих в спалнята.

Приблизително към пет сутринта привършихме и издиктувах по телефона написаното. В този час вече и на двамата ни бе все едно дали то е добро, или не.

Филис запали цигара след втората чаша кафе и каза:

— Мисля, че е по-добре да отидем до Фалмаут.

И така отидохме и посетихме четирите най-известни бара на пристанището.

Фреди Уитиър просто е нямало защо да се мори. Мълвата, че руснаците са отговорни за изчезването на „Кралица Ана“ вече бе плъзнала навсякъде. Единодушието, с което вестниците коментираха случая, бе подозрително, но подсилваше мълвата. По стечение на обстоятелствата обаче тази солидарност създаде и впечатлението, че антируските приказки са измислени от местните хора.

Това не значеше, че подводните същества бяха напълно отхвърлени. Много хора си спомниха първоначалния си страх от тях, а

някои не го бяха забравяли. Но повечето лидери се присмиваха на съществата. Не вярваха, че там има нещо. Аз имах чувството, че се готви война не срещу истинския враг. Многогодишните ни усилия да се подчертае опасност от нещо, което обаче не може да се опише, бяха напразни.

— Утре — каза Филис, — трябва да се върнем в Лондон. Ти ще продължиш с кралските бракове, а през свободното ти време ще пишем статии.

На сутринта потеглихме рано-рано.

Когато пристигнахме в апартаментата си, пуснахме радиото и чухме, че са потънали самолетносачът „Мериториус“ и лайнерът „Принцесата на Карибите“.

„Мериториус“ изчезнал в средния Атлантик, 800 мили югозападно от островите Кабо Верде. А „Принцесата на Карибите“ — на 20 мили от Сантяго де Куба. И двата кораба потънали за по две-три минути и почти никой не е оцелял. Трудно бе да се каже дали англичаните бяха по-шокирани от загубата на новия си кораб или американците от загубата на най-добрия си лайнер-кръстосвач. Но и двете държави не бяха изживели общото си потресение от изчезването на „Кралица Ана“, която бе много добра връзка между двата континента. И двете приличаха на човек, ударен в тълпата в гърба, който сега се оглежда и се чуди на кого да го върне.

Американците бяха по-склонни да приемат теорията, че заплахата идва от морето, а не от руснаците. Англичаните обаче смятаха точно обратното.

В кръчмата на „Оксфорд стрийт“ чух интересен коментар от човек, участвал в тия далечни пътувания.

— Добре де, да кажем, че техните аргументи са правилни, да кажем, че причината е в морето, но защо тогава нищо не се прави? За какво се плаща на флотата? Имаме атомни бомби, нали? Защо не ги изсипем всичките върху тях преди да са ни създали неприятности? Седим си и ги караме да си мислят, че никой нищо няма да им направи! Да им покажем кои сме, бързо и точно!

Някой повдигна въпроса, че така ще замърсим океана.

— Глупости! Морето е достатъчно голямо.

Едни се съгласиха, че е голямо, други — не. Разговорът продължи.

— Казват, че опасността се крие в дълбочините, следователно трябва да ги атакуват!

— Знаеш ли защо не ги атакуват? — попита някой до него. — Всичко това с марсианците и тям подобни е за да си измият ръцете. Помисли: ние загубихме кораби, янките загубиха кораби, японците — също, а само руснаците — не. Бих искал да зная защо?

Мъж подхвърли, че може би защото руснаците нямат много кораби. Но друг напомни, че по същото време, когато изчезна „Кивиноу“, руснаците загубиха кораб.

— А-а — провикна се някой, — а имало ли е свидетели? Това си е чиста измама!

— Все пак човек се чувства по-добре, когато знае, че се върши нещо!

На другия ден се разбра, че американците се готвят да пускат бомби в Кайманския залив, където бе изчезнал „Принцесата на Карибите“. Новината бе приета добре и от двете страни на Атлантика. Американците бяха горди, че първи техните военноморски сили решиха да действат. Англичаните отново бяха разочаровани от собственото си правителство. Флотилията от десет плавателни съда носеше определен брой специални бомби за подводно бомбардиране и две атомни. Кубинците протестираха, че край техните води ще се провежда операция с атомно оръжие.

Нито един от наблюдавалите приближаването на флотилията към определеното място не ще забрави какво се случи. Гласът на журналиста, който даваше информация за времето, мястото и други неща, изведнъж спря и след малко каза:

— Като че ли... Господи! Той се взриви!

Дочу се звукът от експлозията. Коментаторът замънка, след това се чу втора експлозия. Последва мълчание и звук от алармените сигнали. Забързано гласът каза:

— Експлозията, първата експлозия, бе от изтребителя „Кеворт“. Втората — от фрегатата „Редууд“. Тя носеше една от двете атомни бомби. И двата кораба изчезнаха. Бомбата е конструирана да се взриви на дълбочина пет мили... Другите осем кораба от флотилията се изтеглят от опасния район на пълен ход. Разполагаме с няколко

минути, за да се отдалечим. Не знам колко. Никой не може да ми каже. Няколко минути. Всеки от корабите използва пълната си мощност, за да изчезне преди да се взриви бомбата. Цялата палуба се тресе. Като че ли ще излетим... Всеки гледа назад към мястото, където потъна „Редууд“... Хей, тук никой ли не знае колко време ще й трябва на бомбата, за да се потопи на пет мили...? По дяволите, някой трябва да знае... Май се отдалечаваме... И другите кораби също. Всички се изпаряваме колкото може по-бързо... Никой не казва какъв е радиусът на действие на бомбата... За Бога! Има ли някой тук, който знае нещо? Отдалечаваме се, отдалечаваме се... Може би ще успеем... Ако знаех колко дълго...? Продължаваме... Продължаваме... Убеден съм, че трябва да сме въвн от опасния район... Дано да имаме шанс... Поддържаме скоростта... Продължаваме... Продължаваме... Всички се молим на Богородица... Всички гледат и чакат... Продължаваме... Как може това чудо да потъва за толкова време...? Но, все пак, благодаря ти, Господи...! Повече от седем минути... Засега нищо... Продължаваме... И другите кораби с големите бели бразди след тях... Продължаваме... Може би няма да избухне... А може би дъното е поплитко от пет мили... Защо никой не ни каза колко ще продължи!? Май лошото свърши... Някои от корабите вече са черна точка на хоризонта... Продължаваме... Дано имаме късмет... Май имаме късмет... Всички гледат назад... О, Господи! Цялото море...

Той прекъсна.

Радиокоментаторът оцеля. Шест кораба, между които и неговият, се върнаха. Вярно, малко облъчени, но по друг начин не бяха пострадали. След като журналистът излезе от болницата, шефовете му го порицаха за неприличния език, използван по време на коментара.

След този ден всякаква пропаганда стана излишна. Два от изчезналите кораби носеха бомби. Но унищожаването и на други два отвори очите и на най-закоравелите скептици. Без съмнение, в дълбините има нещо много опасно.

Вълната от тревога стигна и до руснаците. Те изпратиха два кораба към Курилите и един към Източна Камчатка. Дори проявиха желание за създаване на международен блок за световен мир.

На следващия ден британското правителство оповести, че ще организира международна флотска конференция в Лондон. Поради обществени протести тя бе преместена в Уестминстър. През трите дни до конференцията резервациите за пътувания по море се увеличиха, а на авиокомпаниите им се налагаше да отлагат резервации, за да може по-важните личности, заминаващи за конференцията, да пристигнат навреме. Нарасна продажбата на всички видове горива, правителството почна да изгражда система за различни услуги. Цените на храните в магазините скочиха двойно, а на цигарите надминаха всякакви допустими граници.

В деня преди откриването на конференцията с Филип отидохме на обяд.

— Трябва да видиш „Оксфорд стрийт“! — каза тя. — Там се „купува“ паника. Всякаква надежда се продава на двойна цена.

— В останалата част на града май е по-добре. С корабите се справят лесно, но самолетите и въздушните линии са задръстени. Навсякъде е много оживено.

Тя ме прекъсна внезапно:

— Отърва ли се от дяловете на леля Мери в ямайските плантации?

— Да, преди време. Вложих ги в самолетостроенето и в производството на пластични материали.

Кимна одобрително, сякаш тя бе ме посъветвала. Тогава й хрумна друго.

— Как вървят билетите за журналисти за утре?

— Журналисти няма да пуснат. След всяко заседание ще дават информация.

Тя ме погледна с учудване.

— Изобщо ли няма да пускат? За Бога! Какво мислят, че правят?!

Повдигнах рамене.

— Предполагам, действат по силата на навика. Вероятно подготвят нещо. В такъв случай предпочитат да съобщят на пресата по-късно.

— Добре, с всичкото си...

— Зная, мила. Не може да очакваш от службите да променят навиците си.

— Но това е абсолютна глупост! Заприличваме на Русия с всеки изминат ден. Къде е телефонът тук?

— Скъпа, това е международна конференция. Не можеш просто...

— Разбира се, че мога! Това е чиста безсмислица!

— Добре де, каквото и да имаш на ум, сега обядваме.

Тя се замисли за момент и каза:

— Никога не съм чувала такова нещо. Как очакват да вършим нашата работа?

Когато Филис каза „нашата работа“, думите не прозвучаха като преди няколко дни. Работата много се бе променила. Задачата да убеждаваме хората в реалността на невидимата и необяснимата заплаха се възприемаше с паника. Ей Би Си започна и рубриката „Парад на новините“. Тя трябваше да представя новини от специалната презокеанска кореспонденция. Филис не бе на щат в Ей Би Си. Практически и аз не работех там, защото не получих кабинета, за който молех от две години. Счетоводството ни плащаше на материал, а не на месец.

Директорът ни бе помолил за морална подкрепа. Но всичко щеше да си бъде постарому. Новата рубрика нямаше да внесе яснота по въпроса, защото не се получаваше никаква официална информация.

Филис все още се чудеше дали да приеме да участва в рубриката, когато аз реших да се върна в Ей Би Си. Тя ми звънна там около пет.

— Скъпи, поканил си д-р Матет на вечеря утре в седем и половина. Аз също ще дойда. Звъннах и на капитан Уинтърс, но той не се съгласи за вечеря, затова го поканих на обяд. Нали нямаш нищо против?

Този път нямаше нужда Филис да убеждава д-р Матет в каквото и да било. Той се чувстваше като мисионер:

— Службите си създават собствени правила, но не могат да ги налагат върху нас — каза Матет. — Затова реших да обсъдя с вас всичко. Мисля, че хората трябва да узнаят най-важните неща. Знаете официалното становище, нали?

Бяхме го чули. Нещо като съвет към всички кораби да напуснат местата, където морето е дълбоко и то колкото е възможно по-бързо. Много компании вече бяха направили този извод за себе си, но сега имаха и официална заповед да го сторят.

— Нищо специално — казах аз. — Един приятел от телевизията направи нещо като филм в различни райони с дълбочина над 20 000 фута. Той бе много доволен от работата си, но взе да си скубе косите като разбра, че технически за дълбочина се смятат районите под 25 000 фута.

— Всъщност опасните райони са с дълбочина над 4000 — каза д-р Матет.

— Какво? — възкликнах учуден.

— Клафтера — добави д-р Матет.

— 24 фута, мили! Умножи ги по шест — каза Филис.

Кимна като й благодарих и продължи да говори с д-р Матет.

— Райони с каква дълбочина ще посочите като опасни, д-р Матет?

— Както ви казах около 4000 клафтера, мисис Уотсън. Аз предложих като сигурна граница максимум 3500, но в интерес на корабоплаването е добре да се спазва и по-голяма дистанция с опасния район.

— Това не трябваше ли да бъде флотска конференция? — попита Филис.

— Да, при първата среща коментирахме този въпрос. И те се съгласиха. Но колкото по-голяма част от морето обявят за затворена зона поради опасността, толкова по-лошо ще бъде за престижа им!

— Аха. Значи това ще бъде една от „онези“ конференции?

— Надявам се, че не — отговори д-р Матет.

Продължихме да вечеряме. Филис не докосна супата, но затова пък се насочи към темата.

— Първия път, когато се срещнахме и говорихме за лишеите, вие бяхте много пестелив в думите си. Какво мислехте тогава?

Той се усмихна.

— Същото, каквото и днес. Но когато останеш сам трудно можеш да достигнеш до някакви предположения. Горкият Бокър! Всички приеха втората част на неговия план, но той самият е съвсем вън от играта. Мисля, че е прав за това, че някой разчиства дъното. Но много от хората сега говорят едно, а мислят друго, както е казал съименник на съпругата ви от „Бейкър стрийт“.

— Но вие не искате да последвате Бокър в лудницата, нали? — попитах аз.

— Не, не искам. Неуспехът на Бокър предупреди всички да не се ангажираме с определено становище. Може би знаете, че обезцветяването се премества, а първоначалните райони са си възвърнали цвета?

— Капитан Уинтърс ми каза. Каква е причината?

— Някои предполагат, че всички утайки от местата, където дъното се разчиства, са изчезнали. Представете си, че забивате смукателна тръба в пясъка. Щом започне да действа, около нея се образува падина. После достигате до скала, но около вас все още има пясък, който трябва да бъде изчистен. След като махнете и него и всичкия мъх, ще може да извършвате там разни операции. Естествено, работата на дъното ще продължи по-дълго.

По вниманието, с което Филис слушаше, разбрах, че тя ще включи тази теория в материала си.

— Ясно, докторе. Значи по степента на обезцветяване ще можем да разберем как върви работата там долу? — каза Филис.

— Да, а тези петна ще бъдат набелязани от нас като цел.

— Май скоро ще има атака? — подпита Филис.

Той кимна с глава.

— В момента се обсъждат техническите въпроси. Каква част от морето можем да си позволим да отровим. И колко кораба можем да рискуваме за операцията. Или какво време ще ни отнеме конструирането на тежка подводна атомна бомба, която обаче би могла да се транспортира със самолет. Както и много други въпроси.

— Това ли е всичко, което може да се направи?

— Да. Целта е да атакуваме, без да губим кораби. Само това мога да ви кажа.

И той млъкна.

Корабите са уязвими по два начина. Или три, ако имаме предвид електрификацията на плавателните съдове, които използват кабели при изследването на морето.

Едно от възможните оръжия са вибрациите. Изпращате ги към атакувания съд с такава честота, че той се разпада на парчета за минута-две. По-неясно като метод, но много по-ефикасно е да се атакува корабния корпус под морската повърхност. Жертвата ще потъне за нула време. Въздухът, затворен в корпуса, ще помете горната

палуба. С този метод корабът не просто ще се унищожи, той ще се раздроби на парчета.

Още преди конференцията Бокър бе предположил, че вторият метод може да се използва за стратегическа защита, която подобно на минно поле да се разположи в дълбочинните райони. За нас не би представлявала някаква трудност да конструираме механизъм, който да се крие в дълбините и да реагира при появата на кораб. Той ще бъде на принципа на акустичните и магнитните мини. Но дори Бокър не можа да обясни защо нещото може да преминава през корпуса на кораб, сякаш нажежено желязо през сирене.

— Най-важното — каза д-р Матет, — е да обясним на хората, че проблемът не е нерешим. И да спре паниката. Атаката наистина дойде от неочаквана посока, но ще бъде спряна. Съществено е хората да разберат, че е само въпрос на време да открием оръжие, което да е ефикасно. Понеже вие можете да ги успокоите, реших да разкажа всичко на вас. Предполагам, че сега сведенията няма да се крият, защото на всички страни стана ясно, че водим война с врагове, които нямат шпиони.

С това разговорът приключи.

Филис и аз направихме всичко, което бе по силите ни, за да свършим нашата част от работата. За няколко дни вярата на хората се възвърна и ние бяхме много доволни. Голямо значение имаше съобщението на техническия комитет.

Достигнато бе до мнение, че може да се конструира оръжие подобно на торпедо, което да придружава под вода плавателните съдове и да ги пази от минните полета. Всички страни бяха помолени за съдействие.

Руската делегация на конференцията се възпротиви. Управляването на ракети от разстояние бе откритие на руски учени. В борбата си за мир руснаците го бяха усъвършенствали по-добре от капиталистите. Не можеше да се очаква Съветите да разкрият своите открития пред подстрекателите на войни.

Западните участници напомниха, че световният мир е изправен пред опасност, която може да бъде преодоляна само чрез обединяване на всички народи.

Руският лидер отговори, че ако Западът притежава някакви подводни ракети, контролирани чрез радиовълни, той трябва да го

признае пред съветския народ.

Западен говорител увери руските представители, че изискването за обединяване е с цел да се усъвършенства избрания тип оръжие.

След кратка консултация руският делегат обяви, че ако повярва на лъжливото изискване, то трябва да предаде на капиталистическите продажници труда на руските учени. Тъй като няма да направи това и, поради факта че конференцията губи смисъла си на международно-обединителна, неговата делегация няма никакъв друг избор, освен да се оттегли.

Това действие на руснаците бе последвано от успокоението, че нищо лошо не се е случило.

Вибрационното оръжие бе сметнато за по-лесно осъществимо. Съобщено бе, че вече са започнати опити с различни вибрационни полета във водна среда и са постигнати надеждни резултати. Конференцията избра изследователски и координационен комитети, които да работят заедно с ЮНЕСКО. И още един — за координация с флотата, както и няколко други, а себе си нарече Временен комитет.

Сред последвалото задоволство и укрепналата вяра почти никой не чу гласа на Бокър.

— Късно е — прокламира той, — но не е прекалено късно да се вкара някакъв ред в бъркотията. Те вече показаха, че владеят технологии, непознати за нас. За изключително кратко време не само се настаниха тук, но откриха ефективен начин да се защитават. Трябва да не пренебрегваме тяхната мощ и да я уважим. Промените, които направиха на морското дъно, показват, че интересите ни с тези ксенобатични същества се застъпват. Преди да стане твърде късно, трябва да направим всичко възможно, за да установим връзка с тях и да постигнем компромис, за да може да съжителстваме мирно в нашите две различни среди.

Това бе едно много точно предложение, но не улучи целта. Единственият ефект бе, че в коментарите се появиха две нови думи — ксенобатичен и ксенобат.

Решението да се избягват големите дълбочини постигна нужния ефект. Вече няколко седмици ни един кораб не бе изчезнал. Списъците с резервации за пасажерските кораби започнаха отново да се попълват. Страхът изчезна, наплашените до вчера хора се поуспокоиха. Също временно зад завесите на всичко това кипеше усилена подготовка и

след четири месеца Адмиралтейството съобщи, че нов способ ще бъде изпробван в дълбочините южно от нос Рейс, където бе изчезнал „Кралица Ана“.

Това, че пресата не бе допусната до мястото, охлади ентузиазма. Нямаше никаква информация от корабите. Ние се надявахме поне на някакъв непрофесионален коментар, както и на някое по-късно описание на проведените изследвания.

Филис успя да се добере до млад лейтенант на име Ройд, когото поканихме на вечеря. Сипахме му питие и заслушахме.

— На всички ни се струваше, че ще е лесно — заразправя той. — Плавахме спокойно и на 50 мили от определеното място всичко започна. Антивибрационната играчка ни досаждаше в началото. „Анти“ не е точната дума, защото тя издаваше едно постоянно бръмчене и го чуваш, и го усещаш, но свикнахме. Друга джунджурия, която изпробвахме, наричахме „делфин“. Той плаваше на разстояние 200 мили и на дълбочина 5 клафтера пред кораба. Управляваше се от нас, но щом забележеше нещо, ни изпращаше сигнал на екрана и после автоматично се впускаше да го преследва. Трябваше да отбелязвам какво и как е забелязал. Изпращането на нов делфин във водата също бе моя работа. Така работехме, а ако искате да знаете защо, трябва да попитате експертите. След като всичко бе проверено и нагласено, потеглихме с пълна пара, водени от делфина. Нервите ни бяха опънати. Всички на палубата носеха спасителни жилетки. Нямаше излишен персонал. Първите три часа нищо не се случи. Тъкмо вече си мислехме, че всичко е било измама, и получихме заповед:

— Делфин номер едно потегли! Подгответе делфин номер две.

Тъкмо щяхме да изстреляме втория делфин, когато първият се върна. Беше се ударил в нещо на дълбочина около 35 фута. Когато се взриви, няколко акра от морето се вдигнаха във въздуха и се разбиха в носа на кораба. Веднага последва съобщение:

— Потопете делфин номер две и подгответе делфин номер три!

Делфин номер две изчезна някъде напред, а ние подготвихме номер три. Пред мен стоеше важна клечка, която самодоволно се хилеше. Той каза:

— Каквото и да бе това долу, май ги посплашихме.

Продължихме по същия курс и се оглеждахме като лешояди, въпреки че нямаше какво да видим. След пет минути пак получихме

съобщение:

— Делфинът потегли. Пуснете номер три.

След малко водата отново избухна и ние потопихме номер три. След това известно време нищо не се случи. Но шумът от бръмченето, с който вече бяхме свикнали, започна да се променя. Един от експертите влезе в някаква странична стаичка, допълнително направена на палубата. Всички се хванахме за спасителните жилетки и зачакахме. Това, което стана, е, че и делфин номер три се взриви. Ефектът, който произведе, бе много малък и експертите решиха, че се е взривил от вибрациите. Получихме заповед да подготвим делфин номер четири. В средата на подготовката онзи излезе от стаичката и заповяда да се включи дълбочинния детектор. Това бяха няколко сферични контейнера, които потопихме във водата. Очаквахме нови взривове, но ги нямаше. След малко бръмченето възвърна предишната си честота. Поехме курс на север. Едва след около час и делфин номер четири се взриви. Специалисти излязоха на палубата, изглеждаха доволни, вдигнаха наздравица и запяха. Ние бяхме потопили делфин номер пет, но не се наложи да го използваме. Бяхме напуснали района.

Разказът на лейтенант Ройд бе беден откъм техническа информация, но съдържаеше това, което ни трябваше. Вече знаехме как действат делфините и че сферите, потопени в минните полета, могат да издържат по-големи вибрации и да се потапят на по-голяма дълбочина от делфините. Дори да ни бяха обяснили как точно става това, надали щяхме да го разберем.

Ефектът от успешните проби последва веднага. Корабите взеха да се запълват. Билетите поскъпнаха. Но щеше да мине още време, докато всички плавателни съдове заплават по старите си курсове. Междувременно и цените се покачиха.

След шест месеца Лондон и Вашингтон взеха да си говорят оптимистично. Премиерът изпрати съобщение до Белия дом:

— Битката с дълбочините е спечелена. Сега нашите кораби ще поемат старите си курсове. Но да спечелиш битка не означава да спечелиш война. Заплахата е останала, тя е потенциална опасност. Трябва да положим максимум усилия, за да узнаем всичко за скрилите се в моретата ни. Спечелихме една битка, но не знаем нищо за тях. Никой не може да опише тези същества, ако въобще са същества. Никой никога не ги е виждал. Тук, на слънчевата светлина, онези от

непрогледните дълбини си остават за нас „тези неща долу“ — неопределени и неизвестни. Едва когато разберем повече за тях, за природата, за вида им и най-важното — за тяхната уязвимост, ще сме готови да ги атакуваме. Нашите кораби и моряци ще пътуват необезпокоявани по моретата.

Но след месец дузина кораби с най-различен тонаж изчезнаха само за една седмица. Четири докато търсиха жертви от предишни инциденти. Неколцината оцелели успяха да разкажат твърде малко. Според тях делфините се справяли много добре, но другият метод предизвиквал разпадане и на нападащия кораб на парчета. Отново последва официална молба да се избягват районите с голяма дълбочина, докато се проведат нови изследвания. След известно време пристигна новина от Сапфира и от Априлските острови.

Сапфира е бразилски остров в Атлантика южно от Еквадор и на около 400 мили югоизточно от големия остров Фернандо де Норония. Населението на този остров, около 100 човека, живее по най-примитивния начин и не се интересува от останалия свят. То води началото си от корабкрушенци от XVIII век. Всъщност островът бе португалски, но попадеше в бразилски води. Единственото, което го свързваше с останалия свят, бе кораб, който пътуваше до него веднъж на шест месеца.

Обикновено корабът приближавал към острова, свирвал със сирената си и всички сапфирианци се струпвали на кея, за да се качат. Този път никой не се появил. Нямало нито техните лодки, ни пушек от къщичките им. Корабът изсвирил още веднъж, никакъв ефект. Единствените звуци били от морските птици и водата.

— Къде са всички? Лодките са изчезнали! — казал един от моряците.

— Хм — зачудил се помощник-капитанът и отново пуснал сирената.

Чакали, чакали, но нищо.

— По-добре е да слезем да видим.

Слезли на брега и се запътили към най-близката къщичка. Вратата ѝ била наполовина отворена. Помощник-капитанът я изритал.

— Фю — казал той.

От няколкото риби, оставени на масата, се носела воня. Инак наоколо било прибрано и чисто, типично за начина на живот на

сапфирианците. Всичко изглеждало, сякаш мястото е било напуснато преди няколко часа.

Във втората къщичка положението било същото. И в третата. В четвъртата намерили умряло бебе. Екипажът се върнал на кораба и напуснал района. Веднага съобщили в Рио по радиото. Оттам разпоредили незабавно разследване.

В първия ден на започнатото претърсване не намерили нищо.

На втория открили скупчени трупове на четири жени и шест деца. Били мъртви от няколко седмици. На целия остров били останали дузина овце и две-три дузини кози. При положение че преди това имало стотици. Натоварили труповете, предали пълен рапорт на Рио и напуснали острова.

Историята на Априлските острови, разположени южно от протока Сунда, бе малко по-различна и нямаше да бъде разкрита, ако властите нямаха специален интерес да претърсят островите.

Индонезийската полиция бе успяла да изтика навътре в един от островите група явански жители, описани като психопати, терористи, комунисти, патриоти, фанатици, гангстери, рецидивисти или просто бунтовници, и да унищожи техните главатари. Но част от разбойниците бяха успели да се изпокроят. Полицията обявила парична; награда за всеки, който може да даде някаква информация. След няколко експедиции властите открили, че бунтовниците са изчезнали. Никой вече не се оплакал от тях.

След около година обаче плъзна историйка, разказвана от човек от Джакарта, който дошъл от Априлските острови. По думите му, животът на островите течал нормално до преди шест месеца, когато 18 мъже слезли на брега. Те се обявили за новите администратори и започнали да издават свои закони. Заповядали да им се построят къщи. Със себе си носели само оръжие и малък радиопредавател. След като застреляли неколцината, които се оказали по-подозрителни, оставало им да се справят с акостиращите кораби. Това те направили като заплашили капитаните на корабите, че ще избият населението. Никой от екипажите не си помислил, че нещо не е в ред.

Една нощ човекът напуснал острова с кану, добрал се до Джакарта и разказал всичко на властите. След кратко описание на разбойниците, канонерка с флага на индонезийската република потеглила към острова. За да не рискуват живота на невинни хора,

извършили десанта през нощта. Група от добре въоръжени мъже, водена от избягалия, се отправила към селото. Канонерката чакала сигнал от брега, за да атакува. След около 40 минути се чула автоматична стрелба.

След като загубили предимството на изненадата, командващият решил да приближи брега. Изведнъж стрелбата се превърнала в откъслечен бумтеж. Всички се спогледали. Десантната група носела само автоматични пушки и гранати. Стрелбата прекъснала за момент, след което продължила и завършила с гърмеж.

Канонерката обикаляла острова, осветявала го със силни прожектори и всеки се опитвал да разбере какво става. От време на време се чувал още някой откос. В тъмнината не се виждало нищо друго, освен къщичките и дърветата. Не могли да се различат никакви човешки фигури. Единствено пяната на водата се движела. Някои твърдяха по-късно, че в мрака видели нещо като гърбица, която се подавала от водата вдясно от тях.

Осмелили се да приближат до брега. Прожекторът шарил по колибите и околностите, всичко осветено от лъча блестяло. Следвали лъча с дулото на оръдието и се готвели за стрелба. Прожекторът минал още няколко пъти по целия бряг и бил угасен. По пясъка забелязали само няколко пушки. Всичко било замряло.

Командващият решил да отложи десанта за сутринта, а канонерката останала на прилично разстояние от брега, като очаквала някой от „актьорите“ да се покаже. Но никой не се появил.

На другия ден командващият офицер и група от петима добре въоръжени мъже слезли на брега под прикритието на тежки картечници. Оръжията по брега били покрити със слуз. Мъжете ги прибрали.

Брегът бил разделен на четири части от три широки бразди. Те започвали от водата и минавали край колибите. Били широки около 8 фута, в средата дълбоки около пет-шест инча и криволичели. Пясъкът около браздите бил по-висок от околния. Такава следа, помислил офицерът, може да остави само котел, който е влачен. Според положението на пясъка той решил, че една от браздите води към морето, а другите две излизат от него. Това го накарало да огледа внимателно селото. После повел групата си нагоре по брега.

Селото представлявало полукръг от различно големи колиби. Групата навлязла в него и взела да разбира какво е блестяло под прожекторите предишната вечер. Земята, колибите, дърветата били покрити със същата слуз, с която и намерените на брега оръжия.

Групата продължила да върви бавно, докато стигнала центъра на селото. Ни помен от някаква живинка. Мъжете нервно се заоглеждали.

Офицерът откъснал поглед от колибите и взел да изследва земята наоколо. Широко пространство било покрито с разпръснати малки метални парчета. И всички блестели, нацапани със слуз. Ритнал едно от парчетата, после посочил голяма къща и казал:

— Да я претърсим!

Предната ѝ фасада лъщяла. Изритал входната врата и погледнал вътре. Прекатурените върху земята столове подсказвали, че някой се е изнесъл оттук по най-бързия начин.

Огледал къщата и се отправил към съседната. В нея нямало слуз. Погледнал хората си и казал:

— Като че ли някой е разпръснал тази мръсотия по средата на битката. Но как, какво и защо...?

— Нещо е излязло от морето — казал един от мъжете.

— Не нещо, а няколко, три — поправил го офицерът. Върнали се в средата на селото.

— Съберете няколко от тези метални парчета. Могат да означават нещо.

Сам той взел едно шише и го напълнил със слуз.

— Това започва да мирише, когато го напече слънцето. Да се махаме. Нямаме повече работа тук.

Върнали се на канонерката. Офицерът изпратил фотограф да заснеме селото и показал трофеите на командващия.

— Странно — коментирал офицерът, като държал в ръка дебело парче от матов метал. Драснал го с нокът: — Звукът е като на олово, а е леко като перце. Да сте виждали такова нещо, сър?

Командващият поклатил глава отрицателно. След като фотографът се върнал, той заповядал:

— Изсвирете няколко пъти със сирената. Ако никой не се обади, ще акостираме другаде, за да намерим хора, които да обяснят какво става тук.

След няколко часа канонерката пристанала на северозападния бряг на острова. Там, почти до самата вода, имало малко селце. И в него ни следа от живот. Четири широки бразди насичали брега.

По-внимателно изследване показало обаче някои разлики. Две от браздите били от обект, изкачвал брега, а другите две — пак от него, когато се спускал обратно. Но нямало останки от слуз.

Командващият взел картата и открил още един залив.

— Добре, ще опитаме там.

Този път нямало бразди на брега, но селото пак било пусто. И тук сирената свирила, но пак без успех. Офицерът се вгледал в далечината, след което почти радостно викнал:

— Там има някого, сър! Маха ни с фланелка или нещо подобно!

Командирът взел бинокъла и се втренчил.

— Още двама или трима са с него!

Канонерката подаде няколко сигнала, след което заплавала към брега. Командирът заповядал:

— Не се приближавайте много! Не се знае дали няма някоя епидемия.

Той наблюдавал от мостика. На около сто ярда от селото от горичката се появили осем или девет човека, които махали. Канонерката се отправила към тях и спряла на брега. Офицерът поздравил местните жители. След кратък разговор с тях той се върнал на кораба.

— Какъв е проблемът, защо не идват?

— Не желаят, сър!

— Но какво става?

— Всичко им е наред, сър, но казват, че морето не е сигурно.

— Виждат, че за нас е сигурно. Какво искат да кажат?

— Няколко от местните села са били атакувани и мислят, че същото ще се случи и с тях.

— Атакувани?! От кого?

— По-добре сам да говорите с тях, сър.

— Изпратих лодка, но те не дойдоха.

— Няма да дойдат, сър.

— Но какво ги плаши? Какво е направило това, което е атакувало?

Офицерът, като заеквал и избягвал погледа на командира, казал:

— Твърдят, че са били китове, сър.

— Какво?

— Разбирам, сър, но те продължават да говорят за китове. Китове и някаква гигантска, пихтиеста риба. Мисля, че наистина трябва да поговорите с тях, сър.

Първоначално новините не бяха приети като нещо изключително. В края на краищата, ставаше дума само за един коралов остров, дори неизобразен на атласа. Но по-късно американски журналист отиде в Джакарта и написа страхотен материал, който веднага се превърна в сензация. Това раздвижи Временния комитет. Понятието „дълбочини“ отново стана най-използваното не само заради случилото се на двата острова, но поради тежките загуби, претърпени от корабоплаването. Пак полетяха молби от комитета да се заобикалят дълбоките райони в моретата. Той дори вече съветваше да се плава само върху континенталните шелфове.

Комитетът не се опитваше да вдъхва напразни надежди. Интересът на хората към авиокомпаниите се увеличи. Отвсякъде долетяха протести към комитета, защото плаването върху континентални шелфове щеше да изолира Австралия и Нова Зеландия от останалия свят. Комитетът поемаше голяма отговорност като даваше този съвет, без да се консултира със заинтересуваните страни. И щеше да внесе голяма паника, и да прекъсне морската търговия. А съвет, който не може да бъде изпълнен, не трябва никога да се дава.

Комитетът просто отбягваше атаките. Той само повтаряше, че всеки плавателен съд трябва да избягва дълбочина по-голяма от 2000 клафтера, инак се излага на ненужна опасност.

Това, отговориха притежателите на кораби, си е същото, само че казано с други думи. Във всички вестници бе отпечатана карта, показваща местата с дълбочина над 2000 клафтера.

Преди комитетът да подготви какъвто и да е отговор, италианският лайнер „Сабина“ и германският „Ворпомерн“ изчезнаха в един и същи ден — единият в Средния Атлантук, другият — в Южния. Да се занимава с обвиненията вече бе излишно за комитета.

Новините за последните два инцидента дойдоха в събота с бюлетина в 8 часа сутринта. Неделните вестници се препълниха със съвети. Шест вестника остро критикуваха некомпетентността, сякаш сме били в XVIII век и оставиха разпъването на кръст за делничните

издания. „Таймс“ мърмеше. „Гардианс“ предупреждаваше за повече внимание. „Нюз Кроникъл“ бълваше празни приказки. „Експрес“ се надигаше срещу увеличаващата се некадърност. „Мейл“ обяви съобщението, че морето е под контрол за лъжа. „Хералд“ предупреждаваше, че цените рязко ще се повишат, а „Уъркър“ се нахвърли срещу собствениците на кораби, защото пращат моряците на сигурна смърт.

В събота звъннах на Филип. Когато бях претоварен с работа в Лондон, Филип отиваше в имението ни. Така че ни се налагаше да си говорим по телефон.

Набрах Роуз Котидж. Почти се бях отказал, когато тя отговори.

— Здравей, скъпи.

— Можеше да съм месарят или касиерът.

— Нямах да издържат толкова дълго. Извинявай, че те накарах да чакаш. Бях заета навън.

— В градината ли?

— Не точно. Зазидвам.

— Извинявай, но връзката не е добра. „Зазидвам“ ли каза?

— Да, мили.

— О — казах аз. — Зазидваш? Да не си сменила професията си?

— Не, просто издигам една стена. Знаеш ли, и Чърчил го е правил, за да си успокоява нервите.

— Надявам се, че върши работа.

— Да, мили.

— Добре, нямам време за бърбрене. Звъннах, за да ти кажа, че тук се нуждаем от теб.

— Колко мило. Но не мога да оставя работата наполовина.

— Необходима си не само на мен... Ей Би Си искат да говорят с двама ни.

— За какво?

— Не зная, но са много настойчиви.

— Аха! Кога искат да се срещнат с нас?

— Фреди ни е поканил на вечеря в петък. Представяш ли си?!

— Да. Мисля, че ще успее да свърша тук. Ще взема влака, който пристига в Падингтън в 6 часа.

— Добре, чакам те.

— Защо не поканиш и Милдред на вечерята?

— Опитвах. Но не успях.

— Вярно, тя е в Шотландия от три седмици.

— Добре, мила. Ще се видим в петък.

Бяхме закъснели „само“ 20 минути, но Фреди Уитиър се успокои щом ни видя да връхлитаме в бара. Изчезна зад тезгяха и се върна с нормално и двойно шери.

— Първо двойното — каза той.

След като дойде на себе си, забеляза изпочупените нокти на Филис.

— И моята жена е в провинцията и „издига“ стени — каза той.

— Погледна ни и продължи: — Да не е изчезнал старият семеен дух?

Кимнахме.

— Добре. Имам работа за вас.

И започна да обяснява. Изглежда, на един от най-важните спонсори на Ей Би Си му бе писнало, че още няма никакви описания, фотографии и доказателства за природата на съществата от дълбочините.

— Въпрос на мнение — каза аз. — През последните пет-шест години...

— Млъкни, Майк — вмъкна милата ми съпруга.

— Нещата — продължи Фреди, — са стигнали момента, в който главният ни спонсор, дал толкова пари, иска да получи нещо в замяна. И още — защо той да не извлече изгода, ако се появи информация? Затова предлага да организираме своя експедиция, като запазим всички права върху резултатите. Това е пълна тайна, не искаме Би Би Си да ни открадне идеята.

— Фреди, от години всички се опитват да разберат нещо по въпроса, така че остави Би Би Си на мира. Какво...?

— Експедиция докъде? — прекъсна ме Филис.

— Това е първият въпрос. И той не знае. Всички решения ще взема Бокър.

— Бокър!? Той да не е единствен или нещо такова?

— Не, но главният спонсор смята, че ако изключим Космоса, има само един човек, който разбира нещата и това е Бокър. Така че отишъл при Бокър и казал: „Слушай, онези, дето ни изненадаха край Сапфира и Априлските острови, сега къде ще се появят?“ Естествено Бокър не могъл току-така да му каже. Затова той решил да организира

експедиция, водена от Бокър, към район избран от Бокър. На това отгоре Бокър ще си избере екипажа. А хората, които ще отидат с него от Ей Би Си може да сте вие.

— Винаги съм го харесвала — каза Филис. — Кога започваме?

— Момент — вмъкнах аз. — По едно време океанските пътешествия бяха обявени за нездравословни. И изведнъж...

— Празни приказки — прекъсна ме Фреди. — По друг начин не можеш да получиш информация. А за нас е важно да придобием някаква.

— Тази загриженост ме трогва.

— Добре. Говорете с Бокър още утре. Като се върнете в офиса, ние ще сме подготвили договорите и всичко останало.

На път към дома казах:

— Мисля, че не трябва да се захващаме.

— Глупости! Разбира се, че ще се захванем.

— Дори — рекох аз, — ако диетата от лотоси ни омръзне?

— Обичам безделието на слънце — отвърна Филис.

— Жените от XX век използват слънчевите лъчи като козметично средство. Парадоксално, защото твоите прародителки съвсем не са мислели така. А мъжете просто продължават да се потят под тези лъчи век след век.

— Да — каза Филис.

— Не можеш да отговориш на моите наблюдения просто с едно „да“.

— Чувствам се така изтощена, че мога да кажа само „да“ или нищо. Това е ефектът на тропиците, описан добре от мистър Моъм.

— Скъпа, само „да“ казват и хора извън тропиците. Това не е въпрос единствено на температура.

— Майк, отегчителен си. Вероятно от жегата. Хайде да си мързелуваме и толкоз.

И ние отново се захем с работата, която вършихме през цялото време.

От мястото, където седяхме, една маса пред хотела с мистериозното име „Гранд хотел Британия, ала Джустисия“, се виждаше гладката морска повърхност, която се сливаше с хоризонта.

Брегът се извиваше като лък. Поради горещината въздухът вдясно от нас трептеше.

Вляво кипеше животът в столицата — единственият град на остров Ескондида.

Името на острова произлиза от испанския език на моряците, които преди векове по погрешка достигнали до Кайманските острови. Те не стъпили точно на този, но и той пази много от испанското влияние. Къщите — испански, темпераментът — испански, езикът — повече испански, отколкото английски. Всичко е испанско. А населението — смесено. Един англичанин ми каза, че някога това място се наричало Смиттаун, на името на известен пират.

Зад нас, по-точно зад хотела, се намираще една от двете планини на острова. Зад нея се разпростираще широк шелф.

Преди пет седмици експедицията на Бокър мина оттам.

Бокър избра десет острова за изследване. Четири от тях бяха в Карибския район и това определи нашият маршрут.

Всички се събрахме в Кингстън, Ямайка. Там останахме около седмица в компанията на Тед Харви, оператор, Лес Брей, звукооператор, и Мърли Флин, един от техническите асистенти. През това време Бокър и двамата му асистенти от борда на малък въоръжен патрулен самолет, даден им от властите, се наслаждаваха на красотата на четирите Каймански острова — Големия, Малкия, Брак и Ескондида. След като се настанихме на Ескондида, самолетчето ни закара до голямо село на Големия Каймански остров, вече посещаван от съществата, които гонехме.

За съжаление не научихме много. Бяхме малко разочаровани. Имаше следи, но докато ние пристигнем, морето вече ги бе позаличило. Почти всичките 250 жители бяха плюли на петите си. Някои бяха изчезнали. Неколцината останали просеяха пари и разказваха митични глупости.

Бокър ни нареди да стоим на Ескондида. Според него рано или късно и този остров ще бъде нападнат, а той има само един-единствен град.

Чакахме, но скоро бяхме разочаровани. Пристигаха рапорти от Азорските острови или от Тихия океан. Почувствахме се малко депресирани от факта, че сме сбъркали мястото.

Като казвам „ние“, имам предвид себе си. Другите анализираха рапортите и непрекъснато проверяваха подготовката си. Неприятно бе, че всички инциденти се случваха през нощта. Кметството взе решение да подсигури електропостовите и да увеличи осветлението навсякъде, за да може да има постоянна светлина за камерата на Тед.

Всичко вървеше така, докато не дойдоха новини от остров Галоус. Той бе в Бахамския залив, но вестта за случката стигна чак до нас.

Една нощ главният град на острова — Порт Ан и три големи крайбрежни села били нападнати. Половината от населението на града и голяма част от селяните изчезнали безследно. Тези, които оцелели, се самоубили, но все пак останали няколко души, които дали оскъдни сведения. Неща като военни танкове, но по-големи, излезли от водата и плъзнали по брега. Поради непрогледната тъма и голямата паника, никой не може да каже какво са направили тези четири „танка“. Единствен безпристрастен факт е повече от 1000 души са изчезнали.

Този път ситуацията драстично се промени. Всеки островитянин мислеше, че неговата къща ще е следващата цел. Всякакви първобитни оръжия започнаха да се вадят от скриновете и да се почистват. Бяха организирани патрули, които след първата или втората вечер взеха да се перчат. Чуха се и приказки за изграждане на междуостровна въздушна защита.

Тъй или иначе през следващата седмица нищо не се случи и ентузиазмът спадна.

Но на десетия ден тревогата на Ескондида се завърна. Една нощ всички дремехме. Мюриъл щастлив разглеждаше островната природа, Джони Талтън, пилотът, правеше кафе, докато една тукашна сеньорита го учеше на местния език. Лесли дрънкаше на китара, а ние с Филис си говорехме кой какво ще напише, като се върнем у дома. Само Бокър и неговите близки асистенти Бил Уейман и Алфред Хейг „душеха“ въздуха. Ако спонсорът ни бе видял отнякъде, вероятно много щеше да се разгневи.

Всички мързелувахме, а Лесли започна своя репертоар с „О, Соле мио“. Щеше да последва „Ла Палома“.

— Мисля — каза Филис, — че трябва да се поровим малко... О, мили!

На една от улиците, водеща към морето, се чу врява, в която се различаваха и човешки гласове. След минута се появи малко момче с кафеникав цвят на кожата и шапка, която закриваше лицето му. Водеше стадо говеда. Обкована с желязо каруца стържеше и скрибуцаше по калдъръма след тях. Трябваше да изчакаме преминаването им. След като до нас пак достигна гласът на Лесли, който се „справяше“ вече с „Ла Палома“, продължихме разговора си.

— Мисля — повтори Филис, — че трябва да потърсим този Смит. Ти какво разбираш от кораби?

— Откъде на къде трябва да разбирам нещо от кораби?

— Мм, не знам. Просто тук всички хора разбират от тях и реших...

Филис млъкна. „Ла Палома“ току-що завърши с триумфален акорд и китарата подхвана съвсем нов ритъм.

Лесли запя:

*„О, мозъкът ми пуши от изследвания,
мозъчната ми кора почти се е запалила,
за да намерим нещо ново, което да взриви,
да взриви ксенобатите.*

*О, чел съм за ядрената топлина
и за всеки въображаем лъч,
«кълва» техническите журнари
и вече започвам да се моля.*

*Обичам зародиша на знанието
да живееш под налягане пет тона на квадратен инч
и после да «преминеш» през батископа.
Ще узнаем ли нещо сигурно накрая?*

*Преследват ме ултравиолетови,
живея сред инфрачервени
и...“*

— Горкият Лесли! — казах аз. — Виж какво прави климатът с него! Бяхме предупредени. Това изследване е провал! За Бога! Безкрайно преследване без жертвата да се почувства гонена. Трябва да поставим ултиматум на Бокър — още една седмица и край с неговите феномени. Ако продължим, нещата ще се влошат. Ние също ще започнем да композираме песни с такава тематика. До такава степен ще откачим, че ще заримуваме термали с журнали. Какво ще кажеш да почакаме още една седмица от етичност?

— Е... — започна Филис.

В този момент чухме стъпки зад нас. Бе Лесли.

— Здравейте, вие двамата. Време е за едно бързо преди сън. Чухте ли новата ми песен? Побъркваща е, нали? Филис я нарича „Риданието на експерта“, но аз предлагам „Баладата на объркания експерт“. Три джина с грог! Добре де, отивам да си ги взема.

Филис разучаваше гледката.

— Казах седмица и ще удържа на думата си, дори и ако това е фатализъм — повторих аз.

Оказах се по-прозорлив, отколкото очаквах.

По-малко от седмица беше почти фатална.

— Скъпа, престани да гледаш луната и си лягай!

— Никаква романтика! Чудя се, как можах да се омъжа за теб!

— Просто не мога да съм по-романтичен!

— Свиня! Мразя те!

— Късно е, скъпа. Вече е почти един.

На Ескондида се присмиват на часовниците.

— Губиш си времето, скъпа! Следобед не можа да си намериш тефтера, нали? Помниш ли?

— О, наистина те мразя! О, мила Диана, ела и ме отведи от тоя мъж!

Станах и отидох при нея до прозореца.

— Виж — каза тя. — „Кораб, остров, сърповидна луна.“ Така изчистено и непреходно... Не е ли прекрасно?

Наблюдавахме пустия площад, спящите къщи и сребърното море.

— Това е едно от нещата, които няма да мога да забравя — каза тя.

Някъде от къщите наоколо се носеше звукът на китара.

— Ел амор тонто е дулче — отбеляза тя. — Защо не виждаш нещата така, както аз ги виждам, Майк? Не можеш или не искаш?

— Щеше да е малко отегчително, ако и двамата бяхме еднакви. Защо, например, и двамата да се молим на Диана? Аз си имам свои богове.

— Сигурно имаш. Но те са доста неопределени, нали?

— Така ли мислиш? Не намирам, че са много по-различни. Ще ти цитирам Флекър: „Някои се молят в Мека, а аз съм винаги верен на теб, Ясмин“.

— О — каза тя. — О, Майк!

Изведнъж китарата спря.

Откъм морето се чу глас, предупреждаващ за опасност. После се чуха и други. Някаква жена изпищя. Погледнахме към къщите, които скриваха от погледа ни малкото пристанище.

— Майк, чуй — каза Филис. — Мислиш ли, че...?

Прекъснаха я няколко изстрела.

— Това трябва да е... Майк, може би са те!

Глъчката идеше към нас. На площада отваряха прозорци, хората се питаха един друг. Мъж изскочи отнякъде и затича към пристанището. Виковете се усилиха. Чува се още три-четири изстрела.

Викнах на Тед:

— Включвай светлините. Там долу при водата!

Той реагира много бързо и докато се върна пак до прозореца, вън вече светеше.

Нямаше какво толкова да се види освен дузина мъже, които тичаха през площада към пристанището.

Шумът, който бе стигнал кресчендо, секна. Вратата на Тед се хлопна. Чух забързаните му стъпки да минават покрай вратата ми. Крясъците започнаха пак, този път по-силни.

— Трябва... — спрях, защото видях, че Филис не бе до мен.

Огледах се и я видях пред вратата.

— Трябва да слеза долу и да видя...

— Не — каза тя.

Обърна се към мен и с гръб затисна вратата. Изглеждаше като ангел, който не може да бъде умиловитен, с тази разлика, че те носят респектиращи памучни нощници, а не найлонови.

— Но, Фил, това ни е работата. За това сме тук.

— Не ме интересува. Ще изчакаме.

Бе замръзнала на мястото си. Ангелското ѝ изражение се замени с това на малко момиченце. Протегнах ръка.

— Фил, моля те, дай ми ключа!

— Не — каза тя и изтича до прозореца. Ключът изтрака на калдъръма. Изненадах се. Това не бе свойствено за Филис.

Хората по препълнения площад стремително атакуваха улицата на отсрещната страна. Обърнах се.

— Фил, моля те, махни се от вратата.

Тя поклати глава.

— Не ставай глупав, Майк! Имаш работа да вършиш.

— Точно това...

— Не, не разбираш ли? Всички рапорти са дошли от хора, които не са се втурвали да разберат какво става. Те или са се крили, или са бягали.

Много ѝ се ядосах. Тя продължи:

— Не помниш ли какво каза Фреди? Важното е да се върнем, за да разкажем нещо.

— Много хубаво, но... Виж там!

Тя погледна към прозореца.

Хората напредваха по улицата. Изведнъж тълпата спря като замаяна. А после всички започнаха да се връщат обратно. Бягаха назад. Мъже и жени се тъпчеха и се разпръсваха по площада.

Приближих до прозореца. Филис дойде при мен. Забелязах Тед да тича с кинокамера в ръка.

— Какво става? — извиках му аз.

— Бог знае! Не мога да доближа достатъчно. Хаосът е страхотен. Хората казват, че приближава — каквото и да е то. Ако е така, ще го снимам от прозореца.

Той влезе в хотела. Навън продължаваха да търчат по площада, но никой не викаше. Само от време на време се чуваше някой крясък.

Пред хотела дойде д-р Бокър, придружен от пилота Джони Талтън. Започна да крещи под прозорците:

— Къде е Алфред?

Никой не знаеше.

— Ако някой го види, кажете му да дойде навън — нареждаше Бокър. — Останалите стойте вътре. Наблюдавайте, но не излизайте, докато не узнаем нещо повече. Тед, поддържай светлините. Лесли...

— Идвам с портативния касетофон, докторе — отговори Лесли.

— Не, пусни микрофоните вън, но не се показвай. Това се отнася за всички.

— Но, докторе, какво става?

— Не знаем. Ще чакаме, докато разберем, защо хората крещат. Къде по дяволите е мис Флин? А-а, ето я. Продължавайте наблюденията, мис Флин.

Той се обърна към Джони и размени няколко думи. Джони кимна и влезе в хотела. Бокър хвърли поглед към площада и също се прибра.

По площада все още притичваха хора в разни посоки, но никой нов не излезе на улицата. Всеки бе стигнал някакво безопасно място и гледаше оттам. Дузина мъже, въоръжени до зъби, залегнаха на калдъръма и насочиха оръжието си към началото на улицата. Всичко бе притихнало. Само отнякъде долиташе ридание.

И изведнъж се чу някакъв шум. Не висок, но продължителен.

Вратата на малка къщичка точно до църквата се отвори. Излезе свещеник в дълго черно расо. Появиха се още няколко души, които се струпяха около него. Той вдигна ръце, сякаш да ги прегърне.

От уличката долиташе звук като от влачене на метал върху камък. Три или четири пушки изгърмяха. Мястото, от което наблюдавахме, не ни позволяваше да видим по какво стреляха. Мъжете се изправиха и оттеглиха в средата на площада. После презаредиха.

От улицата се чу като че ли трошене на трески и падане на стъкло и тухли. После за пръв път видяхме „морския танк“. Объл, сив метал се плъзна по площада и отнесе долния ъгъл на фасадата на една къща.

Отвсякъде полетяха изстрели. Но куршумите се удряха в него без резултат. Бавно, тромаво и неумолимо той се движеше по калдъръма. Наклони се надясно, мина покрай църквата и отнесе почти целия ъгъл без мазилката и тухлите да му се опънат, а гредите паднаха върху него.

Още куршуми се удариха в танка, но той не реагира. Продължи да се носи през площада със скорост три мили в час. След малко го видяхме целия.

Представете си удължено яйце, срязано наполовина по дължината и поставено с плоската му част върху земята. Уголемете го до 30–35 фута, оцветете го в матово сиво и ще добиете известна представа за „морския танк“, какъвто го видяхме на площада.

Нямаше начин да разберем как се движи. Може би с колела отдолу. Но май се плъзгаше по металния си „корем“, вдигайки много шум. Ни следа от някакъв механизъм. Не вървеше на тласъци като танк, но не завиваше и плавно като кола. Изви остро надясно и продължи напред. Зад него се движеше още един, досущ същият. Зави наляво, отнесе фасадата на една къща и се насочи право срещу нас. Третият продължи напред и спря в центъра на площада.

Тълпата, насъбрала се около свещеника, побягна. Той остана на мястото си. Гледаше към „нещата“. В десницата си държеше кръст, насочен към тях, а лявата си ръка бе вдигнал към небето. Нещото продължи напред ни по-бързо, ни по-бавно, като че ли той не бе там. Бутна го с облия си хълбок и спря. Спряха и другите две.

— Войниците ще се насочат към първия обект в свободен строй — казах на Филис. — Това не е случайно.

Около половин минута не се случи нищо. Няколко случайни изстрела бяха дадени от прозорците, на които се бяха струпали хора. Единственият ефект бе опасно рикоширане на куршумите.

— Погледни! — извика Филис. — Онова там се надува.

Тя сочеше към най-близкото нещо. Предишната гладка фасада се промени, на върха ѝ се появи малък по-светъл израстък. Като бял матов цвят, блестящ и май много лепкав. Продължаваше да расте, докато го наблюдавахме.

— Всичките се изменят — прошепна тя.

Някой стреля. Израстъкът започна да трепери, но и продължи да се издува. Взе да расте по-бързо. Загуби формата си на купол, превърна се в сфера, свързана с „врат“ към метала. Наду се като балон и продължи да вибрира.

— Ще се пукне, сигурна съм — каза Филис.

— Появява се още едно отзад, още две...

Първият израстък не се пукна. Вече бе около два фута в диаметър. Продължаваше да расте.

— Скоро ще се пукне...

Но той продължи да се уголемява, докато диаметърът му стана пет фута. Приличаше на грамаден отблъскващ мехур. От време на време целият потреперваше. Вече се бе отделил и се клатеше във въздуха, като желе.

Трепереше като амеба, вдигна се на около десет фута. Заседя се там за малко и... То бе почти като експлозия, но без звук. Като че ли се разцепи отвътре от безброй иглички, които се разпръснаха в различни посоки.

Всички инстинктивно се дръпнахме от прозорците.

Четири или пет иглички прелетяха през прозореца и паднаха на пода. Бяха дълги като камшик и в момента, в който докоснаха пода започнаха да се свиват. Филис извика. Погледнах към нея. Една от игличките не бе паднала на пода. Шест инча от нея се бяха увили около горната част на дясната ръка на Филис. Игличката дърпаше ръката ѝ към прозореца. С другата ръка Филис опита да махне нещото от себе си, но пръстите ѝ се залепиха за него веднага щом го докосна.

— Майк — ридаеше тя. — Майк!

Нещото се дърпаше усилено и се бе „вързало“ здраво за ръката ѝ. Филис бе издърпана до прозореца преди да успея да стигна до нея. Силата на скока ми отнесе и двама ни чак в другия край на стаята. Не успях да откъсна нещото от Филис, но поне я махнах от прозореца. Здравно се залових с крака за крака на леглото, тъй че чудото сега трябваше да дърпа и двама ни. Реших, че това ще свърши работа. Изведнъж Филис извика и усетих, че нещото престана да ни дърпа.

Бутнах я по-настрани, за да я предпазя от всичко, което би могло да дойде откъм прозореца. Тя бе побледняла. Шест инча кожа от предмишницата ѝ бяха свлечени, както и кожата от пръстите на лявата ѝ ръка. Ръката кървеше.

На площада се бяха смесили крясъци и стрелба. Рискувах и погледнах. Нещото, което се бе пукнало, бе изчезнало. На негово място малко над земята трептеше кръгло тяло с диаметър един фут, заобиколено от облак иглички. Те се бяха върнали, отнесли със себе си каквото могли. Някои от довлечените хора се бореха, а други изглеждаха като неподвижен вързоп дрехи.

Видях и горката Мюриъл Флин. Лежеше по гръб на калдъръма, някакви пипала обхващаха червената ѝ коса. Бе се ударила лошо, докато бе дърпана през прозореца. Ридаеше. Видях Лесли до нея, но изглежда при падането той си бе счупил врата.

От другата страна съзрях мъж, който се опитваше да спаси крещящата си жена. Но когато докосна игличките, те се вкопчиха в него.

Кръглото тяло се сви и игличките се приближиха една към друга. Краят на уловените като в мрежа хора бе неизбежен. Те се бореха като мухи в паяжина.

Забелязах още един от уродливите балони във въздуха ѝ се отдръпнах назад преди да се пръсне.

Три иглички профучаха през прозореца, плъснаха се на пода и тръгнаха да се връщат назад. Когато се изхлузиха през прозореца, отново погледнах навън. На няколко места по площада имаше кълба от борещи се хора. Най-близкото до нас взе да се свива и жертвите образуваха голяма топка, от която стърчаха ръце и крака. После всичко се затъркаля към уличката, от която бяха дошли „морските танкове“.

Машините или каквото там бяха, лежаха, където бяха спрели. Приличаха на големи сиви голи охлюви, заети с произвеждане на отвратителните балони.

Дръпнах се назад, защото още иглички полетяха, но за щастие нито една не уцели прозореца ни. Рискувах и опитах да го затворя. Тъкмо навреме. Три или четири иглички се разбиха в стъклата с такава сила, че едното от тях се напука.

Сега вече имах време да обърна внимание на Филис. Сложих я на леглото и разкъсах чаршаф, за да превържа ръката ѝ.

Вън продължаваха да се чуват викове, от време на време и изстрели.

Превързах я и отново надникнах. Половин дузина неща като големи бали се търкаляха към улицата, която водеше към морето. Върнах се при Филис, откъснах още малко чаршаф и превързах пръстите на лявата ѝ ръка.

Докато върших това, чух странен звук. Отново изтичах до прозореца. Самолет прелиташе ниско. Дулата под крилата му заблещукаха и аз залегнах. Чу се глух шум от експлозия. Прозорците

се пръснаха. Светлината угасна. Свистене във въздуха и нещо се разплиска навсякъде из стаята.

Повдигнах се. Светлините на площада също бяха изгаснали и не можех да видя кой знае какво. Един от танковете се понесе към уличката, след което пак чух самолета и отново залегнах.

Още една експлозия. Но този път не я усетих.

— Майк! — каза гласът от леглото.

— Всичко е наред, мила! Тук съм!

— Какво стана?

— Изчезнаха! Джони ги помете със самолета или поне предполагам, че бе Джони.

— Майк, ръцете ме болят.

— Ще повикам доктор колкото мога по-скоро, мила!

— Какво щеше да стане? Какво щеше да стане, ако не ме бе хванал, Майк...

— Всичко свърши, мила.

— Аз...

Тя спря, защото пак чухме самолета. Оръдията взеха да стрелят, но и този път нямаше експлозия.

— Майк, има нещо лепкаво — кръв ли е? Да не си ранен?

— Не, мила, не зная какво е, но то е навсякъде.

— Трепериш, Майк.

— Съжалявам, но не мога да спра. О, Фил... Скъпа Фил, толкова близко... Ако ги беше видяла — Мюриъл и останалите... Можеше и да...

— Недей, недей — каза тя като на шестгодишно момче. — Не плачи, Майки. Всичко свърши.

Опита се да помръдне.

— О, Майк, ръцете ме болят.

— Не ставай, мила! Отивам за доктор.

Разбих вратата със стола. Излях върху нея чувството си на гняв.

Остатъкът от експедицията, унили, се събрахме на сутринта — Бокър, Тед Харви и ние. Джони рано отлетя със запис за Кингстън.

Дясната ръка на Филис и пръстите на лявата бяха бинтовани. Тя бе доста бледа. Излъчването на Бокър бе загубило блясъка си и той

изглеждаше много състарен. Накуцваше малко. С Тед не бяхме пострадали. И двамата гледахме очаквателно Бокър.

— Според мен, сър — започна Тед, — трябва да се разкараме оттук по най-бързия начин.

— Точно така — съгласи се Бокър. — Колкото по-рано, толкова по-добре.

Калдъръмът по площада, малките метални парчета, разпилени навсякъде, къщите наоколо, църквата, всичко блестеше и бе покрито със слуз, както и всички стаи с изглед към площада. През миналата нощ тук миришеше на риба, но под топлината на слънцето сега наоколо се носеше маларична миризма. Сто ярда по-нататък миришеше обаче по-добре. След още сто вече бяхме на плажа, опасан с палми. Едва тук усетихме свежия мирис на лекия бриз.

Бокър седна и се облегна на едно дърво. Останалите се разположихме и го чакахме да заговори. Той гледаше замислено към морето. След малко каза:

— Алфред, Бил, Мюриъл, Лесли. Аз доведох всички ви тук. За съжаление, прекалено малко мислех за вашата сигурност. Съжалявам.

Филис се наведе към него:

— Не трябва да мислите така, докторе. Никой от нас не бе задължен да идва. Вие ни дадохте възможност, ние я приехме. Ако... Ако същото се бе случило и на мен, не мисля, че Майкъл щеше да обвини вас, нали Майк?

— Не — казах аз. — Знаем кого щях да обвиня и нямаше да го помилвам.

— Аз също, предполагам и другите — каза Филис.

Бокър сведе поглед, затвори очи за момент. След миг ги отвори и докосна ръцете на Филис.

— Много си добра към мен. — И продължи с по-друг тон: — Имаме известни резултати. Не такива, на каквито се надявахме, но най-накрая се появи някакво свидетелство. Благодарение на Тед вече имаме първия екземпляр и знаем срещу какво се борим.

— Екземпляр?! — повтори Филис. — От какво?

— Парче от онези пипала — рече Тед.

— Но как?

— С късмет, разбира се. Когато първото нещо се пръсна нищо не влезе през моя прозорец, но успях да видя какво става на други места.

Затова хванах ножа за всеки случай. След второто пръсване едно от тях падна на рамото ми и го срязвах, точно когато взе да ме дърпа. Около 18 инча от него паднаха на земята, загърчиха се, после се свиха. Изпратихме парчето с Джони.

— Тъх! — чух Филис да казва.

— В бъдеще — заявих, — всички ще носим ножове.

— Остри — посъветва Тед.

— Ако намерите още нещо подобно, трябва да го вземем за изследване — добави Бокър. — Първото решихме да пратим на експертите. Има нещо много характерно. Достатъчно очевидно е, че това е някакъв тип морска анемона. Но как се размножава? Или, може би, те са създали нещо по образец...? — Той повдигна рамене. — Някои въпроси ме тревожат. Как сграбчват одушевени обекти, дори когато върху тях има дрехи, а не хващат неодушевени. Защо се връщат по маршрута, по който са дошли, а не по най-краткия път към водата? Първият въпрос е по-важен. Това е модифициран организъм, използван с друга цел. Нещата, както сами видяхте, служат като оръжие, но не в буквалния смисъл на думата. По-скоро те са уловка.

Замислихме се за момент.

— Искате да кажете, че те се използват, за да хващат и събират хора? — попита Филис. — Като ловене на риба, например.

— Нещо такова. Основната цел е да пленяват — отвърна Бокър. — Но какво значение има това за тях, никой не може да каже.

Отново се замислихме. Искаше ми се Филис да не бе правила сравнението с ловене на риба. Бокър продължи:

— Пушките не успяха да наранят морските танкове и балоните. Не намерихме уязвимите им места. Но оръдията все пак им нанесоха поражения. Начинът, по който се разпръснаха, показва, че във вътрешността си имат налягане близо до точката на разпадане. За този извод ни помагат и опитите на Априлските острови, когато бе използвана граната. След случилото се вчера можем да разберем приказките на местните хора там за китове и слузести риби. От разстояние морските танкове наистина могат да се вземат за китове. И „слузести риби“ не е далеч от истината. Наистина могат да бъдат определени като мешести животни. Танковете навярно са желирана маса, която е под високо налягане, но естествено никой не може да го докаже. Вероятно имат някакъв механизъм, който движи тежкия

корпус. Сутринта отидох да разгледам следите. Калдъръмът се е набил в земята и на места се е пропукал. Но не намерих никакви следи, които да показват как танковете са се движили. Очевидно са разумни същества, но не много развити. Все пак операцията им бе извършена добре.

— Никога не съм виждал военни танкове да отнасят така къщи — обадих се аз.

— Именно това показва слабата им координация — добави Бокър. — Има ли никакви други наблюдения?

Той ни огледа. Тед каза:

— Стори ми се, че тези слузести риби не бяха само от един тип. Последните, които се появиха, бяха по-къси и не се свиваха толкова бързо. На една, която бе на другия край на площада, ѝ трябваша около 20 секунди, докато изстреля пипалата.

Бокър се обърна към него.

— Предполагаш, че е търсила в коя посока да стреля?

— Не съм мислил за това. Но тъй като съм го снимал, може да го разгледаме подробно.

— Надявам се, че ще научим нещо от филмите. Друго? Някой да е забелязал, дали изстрелите са навредили на тези пипала?

— Доколкото можах да видя, стрелбата нямаше ефект. Куршумите минаваха през тях без да ги засегнат — сподели Тед.

— Хм — произнесе Бокър.

Долових мърморенето на Филис.

— Какво? — попитах я аз.

— Просто казвам пипаловидни мешести животни.

— Записах всичко от началото до края — каза ми Тед, — но няма да мога да го използвам. Жалко, че нямаше план от самото начало. Трябваше да ти дадем микрофон, за да можеш да коментираш всичко от мястото си.

— Сигурен съм, че и Ей Би Си ще каже същото — съгласих се аз, — но тогава бях много зает. Сега искам да запиша версиите, които бяха изложени сутринта и да ме вземат дяволите, ако отново дойда в Смиттаун.

Дълго седяхме така, всеки зает със своите мисли. По едно време Бокър каза:

— Знаете ли, ако вярвах в Господ, щях да съм много изплашен. За щастие съм старомоден и затова, слава богу, не се уплаших.

Филис се ококори.

— Защо? — попита тя. — Искам да кажа, защо трябва да се плашите?

— Би трябвало да съм суеверен човек. Суеверните винаги се плашат, когато не плуват в свои води. Би трябвало да помисля, че Господ е решил да ми даде урок, че Той е казал: „Хм, мислиш се за много умен? За малък Господ, с твоите атоми и микроби. Мислиш, че управляваш света, а може би и рая? Чудесно, малък червей такъв! Но има много неща, които не знаеш за живота и природата. И сега ще ти покажа едно-две от тях, и ще видим колко струваш. Трябваше да го направя по-рано.“

— Все пак, като не вярвате...? — обади се Филис.

— Не знам. Но си мисля, че преди нас е имало и други господари на света. И позициите им са изглеждали по-стабилни от нашите. Различни видове динозаври например. Но не са имали шанса да оцелеят. А всички човешки зародиши могат да се съберат в една кошница.

Никой не промълви нищо. Седяхме и съзерцавахме спокойното тихо Азорско море...

Между многото вестници, които си купих на Лондонското летище, бе „Обзървър“. Уводната статия бе озаглавена „Д-Р БОКЪР СЕ ЗАВРЪЩА“. Тя не успя да промени създалото се у мен впечатление, че пресата винаги излага първо своите предразсъдъци по въпроса, и едва след това най-важното:

„Нито куражът на д-р Алистър Бокър да се срещне с подводницата Дракон, нито неговата проникателност и точна преценка къде може да бъде срещнато чудовището, могат да се поставят под въпрос. Но ужасяващите отблъскващи кадри, които ни представи Ей Би Си във вторник вечерта, ни карат да се чудим, че само четирима души са оцелели. Поздравяваме д-р Бокър, че се е

измъкнал просто с навехнат глезен, докато някои други едва са се спасили.

Ще бъде голяма грешка, ако докторът си мисли, че неговите наблюдения и измервания ще му дадат неограничени права да смята себе си за Пръв в света.

Предупредени сме и то с основание, че сме изложени на опасност, която заплашва целия свят, но вярваме, че научните изследвания много скоро ще ни възвърнат свободата да плаваме по моретата. Уплашени сме и от бедствията, които сполетяват населенията на различни острови. Но не трябва да обръщаме внимание на последния опит на д-р Бокър да ни изплаши. Надяваме се, че нашите читатели са част от здравомислещото население на този отдавна страдащ остров. Наше право е дали ще приемем предложението му веднага да си отвоюваме западната брегова линия на Обединеното Кралство или ще се повлияем от темперамента на човек търсец сензацията. Нека ви представим реалните факти: няколко малки острова, лежащи в тропиците, са били нападнати от някаква флотска агенция, за която засега знаем твърде малко. По този начин около стотина души, не повече отколкото обикновено загиват при катастрофи, са умрели. Ужасно е, но не значи, че веднага трябва да покрием цялата си крайбрежна линия с оръжия и охрана. Това обаче е аргумент, който може да ни накара да създадем в Лондон сгради, издръжливи като тези в Токио.“

И така нататък. На Бокър не му оставаше много. Те го бяха довършили. Аз не му го показах. И без това рано или късно щеше да го види.

Когато хеликоптерът кацна на летището, ние с Филис се измъкнахме, а журналистите обкръжиха Бокър.

Пресата бе разделена на „за“ и „против“. Няколко минути след като се прибрахме и от двата лагера започнаха да ни звънят. След поредното позвъняване ми писна, обадих се в Ей Би Си и помолих те да приемат обажданията и да ги записват. На другата сутрин се бе

оформил много дълъг списък. Между желаещите да говорят с мен бе и капитан Уинтърс.

— Ето един, който има предимство — казах аз. — Филис, искаш ли да се заемеш с него?

— О, скъпи! Не може ли просто да си бъда инвалид? Аз наистина... — Тя погледна там, където сочеше пръста ми и продължи: — А-а, разбирам. Флотата е с предимство.

По-късно ми съобщи:

— Един от Техни Величества иска да се срещне с нас. Капитан Уинтърс каза, че ще се чувства много поласкан, ако приемем да вечеряме с него след това. Аз се съгласих.

Адмиралът не бе такъв, какъвто очаквахме. Изобщо не бе страшен. Най-обикновен човек. Отнесе се към раните на Филис много съчувствено, поздрави я за мъжеството. След това всички седнахме. Той погледна бегло някакъв лист на бюрото и се обърна към нас:

— Имаме рапорта на д-р Бокър за Ескондида. Той повдига спорни въпроси. Всъщност представя хипотеза, която надминава наблюденията на учен. Затова помислих, че ако поговоря и с други участници в инцидента ще помогна да се изясни картината.

Уверих го, че разбирам ситуацията.

— По цели дни в Ей Би Си се води битка между спонсора на експедицията и представителите на правителството да поканят ли д-р Бокър да говори в ефир или не. Ще бъде сензация, разбира се, но поради академичния стил на материалите му и нежеланието на Бокър да го променя, едва ли ще го пуснат.

— Няма никакво съмнение — съгласи се Адмиралът, отново погледна листа пред себе си и продължи. — Бокър казва, че „морските танкове“ и нещата, които се отделят от тях, нарича ги „псевдомешести животни“, са неуязвими за пушките, но податливи на оръдейна стрелба. Съгласни ли сте?

— Те експлодираха светкавично.

— Без да оставят никакви остатъци?

— Много парчета метал. Това бе всичко.

— Освен слузта?

— Да.

— След обяд, когато слънцето започна да пече много силно, слузта се покри с блестящ лак — каза Филис.

Той кимна.

— Сега, за тези псевдомешести неща. Ще ви прочета какво пише тук, а вие ще кажете съгласни ли сте.

След като свърши, нямахме какво да добавим.

— Аз не видях много, но за първата част съм съгласна — рече Филис.

— Вие бихте ли казали, че съществата са имали някакъв усет?

— Това е труден въпрос, сър. В простия смисъл на думата „усет“, да. Много точно се съобразяваха с обстоятелствата. Но ако имате предвид дали са показали някаква форма на интелигентност, не мога да ви отговоря. Без съмнение те притежават някакъв разум. „Морските танкове“ следваха определен маршрут и се разположиха по най-удобния начин на площада. Ония неща се върнаха към водата също по определен маршрут. Но не е трудно да бъде създаден механизъм за далечно управление.

— Значи сте съгласни с теорията на д-р Бокър, че обектите са били агенти, контролирани от другаде по начин, непознат за нас.

— Не съвсем, сър. Но теорията е доста правдоподобна. Ако нямате нищо против, ще използвам сравнение. Цялата операция приличаше на лов с харпун. А жена ми я нарече „ловене на риба“.

— Искате да кажете, че те не са много точни?

— Да, сър. Различават само живото от неживото.

— И нямате представа как са се движили „морските танкове“?

И двамата поклатихме глави отрицателно. Той се вгледа пак в листа.

— Ако правилно разбирам, д-р Бокър предполага, че тези форми фактически не са мешести, дори не са животни, а може би не са и живи същества?

Адмиралът ни погледна с объркване. Аз кимнах.

— По негово мнение те може би са изкуствено създадени органични форми, използвани със специална цел. Той... Момент да видя как точно го казва. А-а, да: „Не е невъзможно да се създаде органична тъкан по някакъв модел, но химиците могат да създадат тъкан по зададена молекулна формула. Заедно с физиците могат да произведат форма на живот, подобна на човешката, която обаче да се различава от земните същества. Моите наблюдения ме карат да мисля, че е сторено точно това. Мешестата форма е била избрана поради

простата ѝ структура. Вероятно «морските танкове» са на същия принцип. С други думи, атакувани сме от органични механизми, които са под нечий контрол. Ако вземем предвид, че се командват както ние командваме неорганични организми като ракети, торпеда, нещата не изглеждат толкова страшни, колкото в началото. Ако се постигне тази техника на създаване на природна синтетична форма, нейното контролиране ще бъде много лесно“. Мистър Уотсън, имате ли същото чувство?

Аз поклатих глава.

— Това е въвн от моята територия, сър. Но вероятно изучаването на образците ще помогне.

— Вече имам доклади от изследванията, но за мен са неразбираеми. Нашите съветници ми казаха, че всичко е от толкова високо качество и тъй добре е изпитано, че практически не е използваемо. Освен това е тъй странно, че обърква експертите ни.

— Може би не разбирам — вмъкна Филис, — но това има ли значение? Имам предвид от практическа гледна точка. Те така са създадени, че не може да се различи дали са истински, или не.

— Това е много вярно — съгласи се Адмиралът. — Именно то поставя целия доклад под съмнение.

Поговорихме още малко и си тръгнахме. Вън Филис каза:

— Ах, ах, ах! Иде ми да удуша Бокър! Обеща ми, че няма да казва нищо за псевдоглупостите. Изглежда се е родил недискретен и това ще го умори. Ах, само да остана насаме с него.

— Това наистина отслабва позициите му — каза капитан Уинтърс.

— Отслабва?! Някой ще даде това на вестниците и изцяло ще бъде обявено за бокъризъм и сензация. И всички хора ще се настроят срещу думите му. Хайде да вървим да вечеряме, преди да съм откачила!

Последва лоша седмица. Вестниците, които одобряваха пренебрежителното отношение на „Обзървър“ към засилването на бреговата охрана, се нахвърлиха срещу „псевдо“ съществата с удоволствие. Журналистите напълниха химикалките си със сарказъм и разнишиха Бокър. Бяха последвани от група учени.

Другата част от пресата, която настояваше да се създаде ефективна брегова охрана, отприщи фантазията си и започна да обяснява какви подобни живи същества може да са създадени досега.

Изведнъж спонсорът информира Ей Би Си, че репутацията на радиото ще спадне, ако продължава да бъде свързано с шумната вълна, вдигнала се около Бокър и предлага това да спре. Управителният съвет на Ей Би Си си заскуба косите. Спонсорът говореше за достойнство и настояваше, че е много голям риск да свързва името си с това на Бокър. Но шефовете на Ей Би Си отговориха, че името на Бокър и името на радиото са свързани в съзнанието на хората и най-добре е да се продължи същата линия и да се извлече максимална полза от нея.

Спонсорът заяви, че фирмата му е организираща експедицията, само за да се узнае нещо повече за морските чудовища и да се успокои обществото. А не да се търси вулгарна сензация. Ей Би Си отвърна, че ако сега спре обещаните серии за експедицията, много от слушателите ще се откажат да слушат радиостанцията.

Изобщо колегите ни от Ей Би Си ни бяха много ядосани.

В стаята, в която работех, непрекъснато нахлуваха разни хора и ме съветваха да включа едно и да пропусна друго. И как да водя започналата битка. На всичко отгоре разбрахме, че главните ни конкуренти може всеки момент да се появят с някой свидетел против нас и нашите предавания и да ни лишат от ореола ни. Тяхната учтивост бе направо подозрителна. След няколко дни в такава атмосфера реших да отида да работя вкъщи.

Но там по телефона валяха предложения и препоръки. Правехме каквото можехме. Непрекъснато променяхме текста, опитвахме се да задоволим всички.

Бокър даде две-три бързи пресконференции и заплаши, че ще захвърли всичко, защото очевидно Ей Би Си не му вярва и няма да му даде ефирно време, а иска да направи само записи с него, които след това може да поореже.

Материалът най-после беше завършен. Бяхме много уморени, за да сме в състояние да спорим с когото и да било. Първата част бе пусната по радиото. На нас ни прозвуча като част от предаване „Ангелчето на мама“. Затова събрахме нещата си и се усамотихме в Корнуол.

Първото, което забелязах като наближихме Роуз, бе нововъведението, построено от Филис.

— Боже, Господи! Вътре ми е много добре. Ако смяташ да излизам навън и да седя на течението заради твоите ненормални приятели...

— Това — каза Филис студено, — е градинска беседка.

Вгледах се по-внимателно. Архитектурата бе необикновена. Една от стените бе като че ли леко наклонена.

— Но за какво ни е градинска беседка?

— Някой от нас може да работи там в топлите дни. Стената пази завет и хартиите няма да се разхвърчат.

— О — казах.

С нападателен тон тя добави:

— Когато строиш, все нещо ще се получи.

Прозвуча логично. Но все пак бях очаквал по-друго. Уверих я, че това, което е построила, наистина прилича на градинска беседка. И то много хубава.

— Реакцията ти не беше такава — каза тя.

Понякога се чудя дали взаимоотношенията ни са каквито бих искал. Обясних й, че наистина я мисля за умна, а самият аз надали мога да залепя и две тухли една върху друга.

Радвах се, че се върнахме тук. Сега ми бе трудно да повярвам, че Ескондида въобще съществува. И морски танкове, и гигантски мещести животни, истински или не. Но не можех да намеря спокойствието, което търсех.

Още на другата сутрин Филис се захвана с изоставената новела. Аз седях и се чудех защо спокойствието ме отбягва. Корнуолското море обгръщаше тукашните скали от паметивека. Случваше се да се разбушува, да бъде заплаха, можеше да разбива кораби, когато поиска, но това си бяха естествени рискове на природата. А места като Ескондида изглеждаха странно. Принадлежаха към друг свят и не бе чудновато, че там можеха да се случват такива неща. Корнуол не беше от тях. Бе реален и красив. Тук времето течеше неосезаемо. Вълните бавно, но постоянно подкопаваха бреговете му. Морето си вземаше жертви, но само защото го предизвикваха. Трудно бе да се повярва, че

това море ражда същества като пълзелите по бреговете на Ескондида. На местните хора Бокър изглеждаше като човек с прекалено въображение. Далеч от Бокър светът изглеждаше много по-трезв и добре подреден. Тук и аз се опитвах да се отърся от предишното си всекидневие и да започна да гледам на нещата по друг начин.

Националните авиолинии работеха по строго разписание. Бе пресметнато, че големите товарни самолети при по-напрегнат трафик могат да пренасят почти колкото товарните кораби. Но на по-висока цена. И животът напоследък бе поскъпнал с около двеста процента. Самолетостроителните заводи работеха с пълна пара, но нуждите бяха още по-големи. Пристанищата бяха препълнени с кораби, защото или екипажите отказваха да пътуват, или собствениците — да увеличат застраховките. Уволнените докери протестираха срещу спирането на заплатите им, а в това време техните профсъюзи се нагаждаха към когото имаха сметка. Моряците подкрепяха докерите в искането да се уговарят заплати, които позволяват нормален живот. Всички, свързани с авиацията, също пожелаха увеличение на надниците си. И корабостроителите не закъсняха. И за да се запълни цялата „яма“ от протести, последваха искания и от индустриалните кръгове. Порасналата нужда от стомана увеличи търсенето на въглища.

Скандалджиите от Москва декларираха чрез говорителите си в Лондон и по обичайните канали, че морската криза според тях е измислена работа. Западът, подчертаха те, преувеличава положението и го използва като извинение за да увеличи въздушния си военен потенциал.

Последваха половин дузина конференции за обсъждане на ограничената до минимум търговия. Несъмнено се готвеше нещо, но хората щяха да узнаят по-късно.

Няколко кораба, чиито екипажи се опитваха да направят състояние, извършваха пътувания. Но цените на превозите толкова се бяха покачили, че услугата им се ползваше само при наложителни случаи. Тези пътешествия си бяха чисто перчене.

В момент на просветление някой се досети, че всички изчезнали плавателни съдове бяха моторни. Това бе призив за масово производство на клипери. Но инвеститорите не бяха съгласни.

В морските държави започна усилена работа. Всяка седмица се появяваше ново изобретение. И то преминаваше през тестове и

започваше да се произвежда, докато не се откажат от него като неизползваемо. Всички бяха уверени, че специалистите ще намерят някой ден отговор на въпросите. Може би дори още утре.

Изглежда, вярата на хората в експертите е по-голяма, отколкото тази на самите експерти в себе си. Ролята им на спасители започна да ги измъчва. Главният им проблем бе липса на информация и поради това не бяха способни да действат. Един експерт ми каза: „Как ще направиш капан за духове и къде ще го поставиш, като нямаш дори едно духче, върху което да се упражняваш?“ Бяха готови да се хванат и за най-малкото нещо. По същата причина преди време и теорията на Бокър не бе обсъдена сериозно.

Вестниците и кинопрегледите не пропускаха да се забавляват с морските танкове. Илюстрирахме нашия ръкопис с подбрани части от филма за Ескондида и го пратихме и на Би Би Си. Разпространението на тези неща и „напомпването“ на паника ме учудваше, докато не открих, че в определени страни в света всичко, което отклонява вниманието от вътрешните проблеми се подкрепя специално. Морските танкове идеално ставаха за това. Бяха си истинска голяма сензация.

Морските пътешествия станаха направо опасни. Откакто бяхме напуснали Ескондида, се чу за атаки на съществата на десет-единайсет места в Карибския район и на град в Пуерто Рико. Малко по-късно американски самолетносач, патрулиращ около Бермудските острови, контраатакува морските танкове. Но случилото се по тези места бе нищо в сравнение със събитията от другия край на света. Дузина морски танкове нападнаха източните брегове на японските острови Хокайдо и Хоншу. Съобщенията от по-южни райони бяха още по-объркващи. Според агенция „Минданао“ в четири или пет града това станало едновременно. По груби сметки в операцията би трябвало да са участвали около шейсет морски танка.

За жителите на Индонезия и Филипините, населили неизброимо количество острови в океана, опасността бе много по-голяма от тази за англичаните, усамотили са върху континентален шелф в плиткото Северно море. Мълвата се разпространяваше стихийно, вдигаше се страшна паника и всеки ден хиляди филипинци и индонезийци напускаха родните си места. Същото, но с по-малка паника, ставаше на Антилските острови.

Силно впечатление взе да ми прави сериозността, с която вече съобщавах тези новини по радиото. Чувствах, че аз съм започнал да взимам всичко това по-навътре от читателите на повечето безотговорни вестници. Разбрах, че положението наистина е много по-сериозно, отколкото предполагах. В докладите се говореше за стотици, а може би хиляди морски танкове. Броят подсказваше не просто за някакви нападения, а за цяла кампания.

— Трябва да се организира защита или да се позволи на хората да се защитават сами — казах аз. — Не може да се развива икономика там, където хората ги е страх да се доближат до морето. Да се направи всичко, за да им се осигури спокоен живот и работа.

— Никой не знае къде ще се появят следващия път, но действително трябва да се изпробва всичко, за да им се противодейства — потвърди Фелис. — И да се позволи на хората сами да си помогнат.

— По дяволите, не трябва ли държавата да им обясни какво значи самозащита?

— Не — каза Фелис машинално.

— Какво искаш да кажеш?

— Не ти ли се струва понякога, че правителството, което управлява уж в името на волята на народа, не се опитва да го защити. Не е ли това принцип в света, че никой не защитава хората? А те трябва да защитават правителството? Единственият народ, който вярва в избраниците си, са швейцарците. Те пък нямат излаз на море, тъй че сега не са застрашени.

Бях много объркан. И уморен. Тя също.

— Какво има, Фил?

Тя вдигна рамене.

— Нищо. Просто от време на време ми писва от преструвки и мошеничества, от претенцията, че лъжите не са лъжи, че пропагандата не е пропаганда и че тази мръсотия не е мръсотия. Ще ми мине... Понякога не ти ли се иска да се бе родил през Ренесанса? Мисля, че правителствата ще оставят хората да бъдат избивани от тези отвратителни неща, вместо да им дадат оръжие да се защитават. Имат много аргументи в защита на своята теза. Каква е разликата между няколко хиляди и милиони? Жените по-късно ще оправят загубата. Но

членовете на правителството са много важни — тях никой не може да жертва.

— Мила...

— Навярно някакви гарнизончета ще бъдат разпределени на важни места. Самолетоносачите ще седят и ще чакат зов за помощ. И ще пристигат, когато най-лошото вече е свършило. Когато мъже и жени, омотани като кълба, вече се търкалят към водата от онези отвратителни неща. Момичетата ще бъдат теглени за косите като горката Мюриъл. Ще дойдат властите и ще кажат колко съжالياват и как поради технически трудности не са могли да помогнат. Обичайният начин, по който си измиват ръцете, нали?

— Но, Фил, мила...

— Знам какво ще кажеш, Майк, но изпитвам страх. Никой нищо не прави. Дори не се опитват да променят нещо. Корабите си потъват, а Бог знае колко още морски танка са готови да дойдат и да отвлекат хора. „Боже, Боже, каква трагедия!“ — казват. И говорят, говорят... Когато някой като Бокър предложи някакъв изход, веднага бива обявен за човек, който търси сензация и всява паника. Колцина трябва да загинат още, за да решат, че е време да действат?

— Но те опитват, Фил, знаеш...

— Така ли? Мисля, че през цялото време се опитват да лавират. Колко човешки живота още да бъдат дадени, за да се стигне до извода, че става страшно? Ще бъде ли правилно да се обяви военно положение и на какво ниво? Непрекъснато отбягват опасността вместо да я хванат за гушата. О, аз мога...

Тя рязко спря. Изражението ѝ се промени.

— Съжالياвам, Майк. Не трябваше да се задълбочавам толкова. Може би е заради умората.

Това малко ме разтревожи. Не я бях виждал такава от години. Всъщност откакто умря нашето дете.

На следващата сутрин бе в почти същото състояние. Намерих я да седи в чудноватата градинска беседка. Ръцете ѝ бяха на масичката. Бе положила глава върху тях. Косата ѝ — разпиляна върху листовете на новелата. Изглеждаше отчаяна.

Целунах я.

— Мила, мила, какво става?

Погледна ме и видях сълзи в очите ѝ.

— Не мога да я довърша, Майк. Просто не мога.

Обърна поглед към листовете. Седнах до нея и я прегърнах.

— Нищо, скъпа. Ще успееш.

— Няма, Майк. Всеки път, когато седна да пиша, ми идват съвсем други мисли. Страх ме е.

Отново потърси очите ми. Аз я прегърнах още по-силно.

— Няма от какво да се плашиш, мила.

— Не си ли изплашен?

— Просто сме остарели малко — казах, — и много сме се вживели в работата. Хайде да отидем на северните брегове. Сега там е подходящо за сърф.

Тя избърса очите си.

— Добре — каза с обичайното си примирение.

Бе хубав ден. Вятърът и слънцето добавиха още цвят към страните ѝ. Предложих ѝ да отиде на лекар, но тя отказа. Вече се чувствала по-добре. Всичко щяло да се оправи до ден-два.

Прекарахме деня без да правим нищо. Вечерта около девет и половина вече бяхме вътре, Филис топлеше кафето, а аз пуснах радиото. По Би Би Си Гледис Янг се правеше на майка. Преместих на Ей Би Си. Течеше едно от баналните предавания с участие на слушатели. Оставих го да звучи.

Предаването свърши. Някой, когото не познавах, бе представен като мой стар приятел. След няколко предварителни акорда на китара гласът запя:

*„О, мозъкът ми пуши от изследвания
мозъчната ми кора се е почти запалила...“*

В един момент аз се усетих и се заслушах.

*„За да намеря нещо ново, което да взриви,
да взриви ксенобатите.“*

В мен нещо се прекърши. Когато се обърнах, видях Филис при вратата... Бе изпуснала кафето. Изглеждаше разстроена. Прегърнах я и я сложих да седне. А радиото продължаваше:

*„... Журнали
и вече започвам да се моля.“*

Пресегнах се и изключих радиото. Текстът вероятно бяха взели от песента на Тед. Филис не плачеше. Тя трепереше.

— Дадох ѝ успокоително и сега ще заспи. Нуждае се от пълна почивка и някаква промяна — каза докторът.

— Но ние това и правихме — отбелязах аз.

Той ме погледна замислено.

— Според мен същото се отнася за вас.

— Аз съм добре. Не разбирам защо стана така. Тя преживя шок и бе наранена, но това бе в началото. След това изпадна в безсъзнание. Знае за всичко само от филмите, точно както и останалите. Естествено, ние бяхме по-вътре в нещата.

Той продължи да ме гледа сериозно.

— Вие сте видели всичко? И го сънувате, нали?

— Имах няколко лоши нощи — отговорих аз. Той кимна.

— Не само това. Вие го преживявате отново и отново в съня си — предположи докторът. — Вероятно се касае за някоя, която се казва Мюриъл и за някакъв мъж, разкъсан на парчета?

— Да — съгласих се аз. — Но не съм ѝ казвал. Предпочитам да го забравя.

— Някои хора не могат лесно да забравят подобни събития. Те отново изникват в съзнанието им, щом заспят.

— Искате да кажете, че говоря насън?

— Разбрах, че доста.

— Разбирам. Имате предвид, че заради това тя...

— Да. Сега ще ви дам адреса на мой приятел на „Харлей стрийт“. Искам утре двамата да отидете в Лондон при него. Ще го уведомя предварително.

— Чудесно — съгласих се. — Но разбирате ли, след това пак ще трябва да се захванем с писане. Така че той ще успокои нещата само за момента.

— Вероятно. И все пак мисля, че трябва да отидете и да се срещнете с приятеля ми.

Имаше нещо, което не казах на доктора. Но съобщих на човека от „Харлей стрийт“. Все по-често виждах в сънищата не Мюриъл, а Филис, теглена за косата. И не непознат мъж, а моята жена разкъсана на парчета. Човекът от „Харлей стрийт“ каза, че Филис е прекарвала нощите си, като ме е слушала. Опитвала се е да ме спре да не скоча през прозореца. И да отпъди призраците.

Съгласих се да си дам почивка.

Не всеки може да достигне пълен покой. Заминах за едно старо имение в Йоркшир. Първите няколко дни живот без вестници, радио и писма ме изнервиха, но постепенно нещата се оправиха. Упражнения, чист въздух, пълната промяна на обстановката. Всичко това даде резултат. Изглеждах все по-свеж, бях по-спокоен. Почувствах се стабилен.

След първите шест седмици вече бях свикнал всяка вечер в шест часа вечерта да седя в малката кръчма.

Бях на бара с втората чаша в ръка, когато собственикът включи радиото. Течеше бюлетинът с новините. Още първото съобщение разби кулата, в която се бях затворил.

„Списъкът на изчезналите в района Овиедо Сантандер все още не е окончателен и вероятно никога няма да бъде попълнен. Според официалния говорител на правителството откритите 3200 мъже, жени и деца са едва петнайсет-двайсет процента от общия брой на пострадалите.

Съболезнования от цял свят продължават да пристигат в Мадрид. Между тях и телеграми от Сан Хосе, Гватемала, Салвадор, Ла Серена, Чили, Бунбури, Австралия и безброй острови от двете страни на източните

и западните Антили, които преживяха нещо подобно, но все пак несравнимо със събитията край северния испански бряг.

Съчувствия изказаха и министър-председателят, и говорителят на опозицията. Те отбелязаха, че загубите в третото по ред нападение са много по-тежки от предишните. Хората трябва да поемат в собствените си ръце защитата си. Ако правителството пренебрегне това право ще трябва да поеме цялата отговорност върху себе си.

Но по-добре е да се организира всеобщ отпор. Открай време се знае, че на удара трябва да се отговори с удар. Но от 1829 г. насам полицията се занимава само с проблеми вътре в държавата. Очевидно, усилията на отделните административни служби са безплодни. Трябва да се обединим в защита на жителите от крайбрежията.

Според опозицията правителството не само не изпълни предизборните си обещания, но поради сегашното си бездействие жертва живота и на своите избиратели. Консервативната политика ни е довела до положение, не много далеч от мизерията. Отминаха времената, когато злата участ сполетяваше само хората по крайбрежията. Сега тя застрашава цели острови.

Министър-председателят изказа благодарност на опозицията за съчувствието и я увери, че правителството наблюдава ситуацията отблизо. Когато опасността бъде точно преценена, ще вземат нужните мерки. Трудността е, че събитията се развиват на много големи дълбочини, дъното не е както около Британските острови. Под съболезнованията са се подписали Нейно Величество Кралицата и главният кмет на Лондон...“

Собственикът изключи радиото.

— Боже, повръща ми се вече — отбеляза той. — Все едно и също. Вземат ни за дечица. Като при ужасната война: войските за вътрешна отбрана са разпръснати навсякъде, дебнат за парашутистите,

а мунициите са заключени. Както казваше Стария: „По дяволите, за какви ни мислят?“

Предложих му да го почерпя. Казах, че от доста време не се интересувам от новините и го помолих да ми разкаже какво става. През изминалите седмици атаките бяха преминали отвъд тропиците. В Бънбъри, сто мили южно от Фримантъл, западна Австралия, 50 или повече морски танка нахлули в града преди да бъде вдигната тревога. Няколко вечери по-късно Ла Серена, Чили, преживял подобна изненадваща атака. В Централна Америка морски танкове нахлули от двете страни — откъм Тихия океан и от Мексиканския залив. В Атлантика островите Кабо Верде били повторно нападнати, след което морските танкове се отправили на север към Канарските острови и Мадейра. Имало и няколко малки атаки и по африканските брегове.

Европа си се държала като заинтересован наблюдател. Старият континент по мнението на тези, които не живеят на него, си оставал обичайният център на стабилност. Урагани, цунамита, страхотни земетресения и т.н. били все така далеч оттук, те се срещали в по-екзотичните кътчета на земята. Бедствията в Европа по правило се причиняват от хората, изпадащи периодично в безумие.

Затова не се очаквало, че опасността ще дойде по-наблизо от Мадейра или Рабат и Казабланка.

И когато морските танкове нахлули в Сантандер градът бил абсолютно неподготвен и слабо информиран за тях.

В мига, в който били забелязани, някой съобщил на местния гарнизон, че чужди подводници са нахлули в пристанището. Последвала информация, че подводниците са всъщност сухоземни танкове. Накрая някой се обадил, опровергал останалите и казал, че подводниците са амфибии. Всичко било много объркващо и войниците решили да го проверят.

Междувременно танковете се появили по улиците. Веднага след като разбрали, че обектите са непознати машини, хората решили, че произходът им е сатанински и повикали свещениците. Те започнали да призовават танковете да се върнат там, откъдето са дошли.

Морските танкове продължили пътя си и минали през свещениците. На войниците им се наложило да си пробиват път през тъпци от молеци се хора. Уличните патрули взели решение: ако е чуждо нападение, трябва да го предотвратят. И открили огън.

В Комисариата чули и решили, че войниците са се разбунтували, и вдигнали тревога. Доловила стрелба на няколко места, полицията излязла, за да даде урок на военните.

Всичко се сляло в хаос от престрелки, фанатични заклинания и всеобщо объркване, наред което се разположили морските танкове и заотделяли мешестите си израстъци. Едва когато се съмнало и морските танкове се оттеглили, хората разбрали грешките си, което струвало живота на две хиляди души.

— Но защо толкова много? Всички ли са излезли да се молят на улиците? — попитах аз.

Собственикът каза, че според вестниците хората не съзнавали какво става. Те не били много образовани и по принцип не са се интересували какво става по света. Затова, когато кълбата изхвърлили игличките си, нямали никаква представа какво е това. Когато настъпила паниката късметлиите избягали, а други се опитали да се скрият въщците си.

— Би трябвало да са се спасили там — казах аз.

Но не успели. След Ескондида морските танкове разбрали, че ако отнесеш основата на къщата, всичко останало ще се срути. И така започнало унищожаването. Хората въщците не могли да се спасят.

През следващата нощ наблюдатели от няколко малки градчета и села западно от Сантандер забелязали полуяйцата. Било време да се действа. Части на испанските военновъздушни сили нападнали половин дузина морски танкове при Сан Висенте и ги унищожили. При втората атака унищожили още, а другите отстъпили в морето. Изстребителите ги довършили, докато се потапяли във водата. И на други четири места защитниците се справили добре. Успели да се родят само три-четири израстъка и само една дузина селяни били сграбчени. По всеобща преценка били унищожени петдесет или повече морски танка и само четири-пет успели да се спасят в дълбоките води. Това било голяма победа. Навсякъде я полели с много шампанско.

На другата вечер разпръснали наблюдатели по целия бряг, за да сигнализират, щом се появи морски танк. Но през цялата нощ вълните били спокойни. Не се показало нищо. На сутринта решили, че морските танкове или онзи, който ги изпраща, си е взел поука от голямата загуба. Били убедени, че няколкото оцелели няма да посмеят да се върнат.

През деня вятърът спрял. Следобед паднала мъгла. Вечерта била абсолютно непрогледна. Към десет и половина водите около Гижон леко се развълнували и морските танкове се показали. Никой не можел да ги забележи, дори когато металните им кореми започнали да се катерят по металните рампи. Няколкото лодки върху рампите били изпочупени. Само по това някои разбрали, че нещо става.

Първият морски танк успял да отдели балоните, клатушкаци се във въздуха. Настъпил хаосът от кръсъци и резове. Морските танкове се носели бавно през мъглата, изкачвали тесните улички, а зад тях от водата излизали още. В страшната паника хората се блъскали в танковете. Въпреки мъглата игличките се справяли много добре със задачата си.

Най-накрая тревогата стигнала до полицията. Офицерът веднага се обадил за помощ. Изслушал заповедите и потресен затворил. Казал:

— Самолетите няма да могат да дойдат, в тази мъгла не могат да действат сигурно.

Издад заповед да се раздадат пушки на всеки боеспособен мъж.

— Не че нещо ще направим, но може да имаме късмет. Целете се внимателно и бъдете предпазливи.

Изпратил мъжете с известна надежда, че все пак ще успеят да окажат съпротива. По-късно чул изстрели. Дочул и експлозия и нещо изтракало по прозореца. Телефонът звъннал. Възбуден глас обяснил, че докерите взривяват танковете с динамит. Последвала втора експлозия.

— Много добре. Намерете водача на докерите и го изпратете при мен. А вие организирате спасяването на хората.

Но морските танкове не загубили кураж толкова бързо. Унищожени били от 30 до 70, оцелели — между 50 и 150. Какъвто и да бил броят им, нападението било сериозно. Те се оттеглили няколко часа преди разсъмване.

Слънцето изгряло, разпръснало мъглата и видели последиците. Целият град бил съсипан. И той, и телата на търкалящите се жертви били покрити със слуз.

— По груби сметки са унищожени около сто морски танка, но на други места са се появили още. На дъното вероятно има хиляди. Изглежда времето работи за тях. „Няма причини за тревога“, казва правителството. Но нима можем да бъдем спокойни, когато дъното е

пълно с тия проклетии. Непрекъснато ще има атаки и паника. Само гледай.

— Бискайският басейн е много дълбок — отбелязах аз. — Много по-дълбок от дълбочините край нас.

— Е, и? — попита кръчмарят.

Като се замисля, това бе много разумен въпрос. Морските танкове бяха атакували от дълбочини, но това не значи, че могат да действат край тях. Много по-лесно се изкачва полегат наклон, отколкото стръмен, нали? И колкото по-надълбоко се намират механизмите, толкова повече енергия ще им трябва. Така или иначе много малко знаем, за да можем да направим сериозен извод. Кръчмарят бе прав.

Казах му го и ние пихме за надеждата, че той не е прав. Тръгнах си от кръчмата и усетих, че почивката ми е свършила. Спрях в селото и пратих телеграма. Върнах се в имението, опаковах багажа си и известих собствениците, че на другия ден заминавам.

Докато пътувах реших да вляза в крак с времето и си купих всекидневни и седмични вестници. Главната тема в повечето бе „Приготовленията по бреговете“. Левите изискваха засилване на отбраната по Атлантическото ни крайбрежие. И десните отхвърляха предположението, че паниката е напразна. Но нищо не се бе променило. Експертите все още не бяха измислили универсалното средство. Те непрекъснато повтаряха, че всяко ново средство трябва да бъде експериментирано. Търговските кораби задръстваха пристанищата. Самолетостроителните заводи обаче работеха на три смени и заплашваха, че ще стачкуват. Комунистическата партия следваше линията, че всеки самолет е подготовка за война.

Мистър Маленков изпрати телеграма, в която се казваше, че програмата за производство на самолети на Запад е част от буржоазно-фашисткия план на подстрекателите, който няма да измами никого. Опозицията на руския народ е толкова силна, че Съветският съюз в името на защитата на мира е утроил производството си на самолети. По този начин войната може и да се предотврати.

Първото, което забелязах в апартамента, бяха пликовете, пъхнати под вратата и телеграма, вероятно изпратената от мен. Мястото

изглеждаше празно.

В спалнята някой като че ли набързо си бе опаковал багажа, в кухнята имаше неизмити съдове. На машината във всекидневната имаше лист, върху който бе написана част от диалог. Единият от участниците се казваше Перпетуа и го познах. Той бе герой от недовършената новела на Филис. Погледнах бележките ѝ в кухнята. Последната бе от преди седмица. На нея пишеше: агнешки котлети.

Зад тях бе тефтерът ѝ. Аз обикновено не поглеждам в него. Статуквото му е по-ниско отколкото на личните писма, но все пак той е нещо лично. Спешно се нуждаех от следа и затова го отворих. Последното, записано в него бе:

*„Откакто етимологът мистър Неш
обърна речника в каша от много думи
«С» няма вече да е жаргон
певецът ще пее «Ох».*

*Дори да живея много, много дълго време
не ще намеря римата,
този Огдън
ще затъне.“*

По-скоро излияние на тъжни чувства, отколкото творба, помислих си аз. Взех слушалката на телефона.

Обади ми се приятният глас на Фреди Уитиър. Май се зарадва да ме чуе. След приветствия и поздравления започна същинският разговор.

— Виж, изглежда съм загубил жена си. Можеш ли да хвърлиш някаква светлина по въпроса?

— Загубил си какво? — попита Фреди.

— Жена — Филис — обясних аз.

— Ох, извинявай. Стори ми се, че каза животът. А, тя е добре. Замина с Бокър преди няколко дена.

— Така не се съобщават новини! Какво значи „замина“?

— Испания. Отидоха да поставят някакви бати-капани или нещо такова. Всъщност, очакваме новини от нея всеки момент.

— Значи тя ми взима хляба?

— Не, само ти поддържа работата. Други хора ти я взимат. Хубаво е, че се върна.

Разбрах, че Филис си е почивала една седмица, а след това пак се е появила в Лондон.

Празният апартамент ме потискаше. Отидох в клуба и прекарах вечерта там.

Събуди ме звънът на телефона до леглото. Светнах. „Ало“ казах с глас на човек, събуден в пет часа сутринта. Бе Фреди. Сърцето ми спря! Защо ще ми се обажда по това време?

— Майк — каза той, — слава Богу! Взимай шапката и касетофона. Една кола идва да те вземе.

Нервите ми бяха опънати.

— Кола? — повторих аз. — Да не би Фил...?

— Фил...? А, Боже, не. Тя е добре. Към девет ни се обади. Предадох ѝ много поздравии от теб, както заръча. Сега се приготвяй, човече. Всеки миг колата ще дойде.

— Но тя е взела касетофона!

— По дяволите. Ще се опитам да ти намеря и ще го донеса в самолета.

— Самолет...? — казах аз, но връзката прекъсна.

Станах и започнах да се обличам. На вратата се звънна преди да се приготвя напълно. Бе шофьор от Ей Би Си. Какво по дяволите става, попитах, но единственото, което знаеше, бе, че имам специална работа в Нортуолт. Взех си паспорта и тръгнах.

По-късно разбрах, че паспортът няма да трябва. Отидохме в затъмнено помещение на „Флийт стрийт“, където вече се бяха събрали някакви хора и пиеха кафе. И Боб Хъмбълби бе там.

— Какво, по дяволите, става? — повторих аз. — Ето ме, измъкнат от топлото, но самотно легло, изпъден в нощта... а, мерси, глътка от това ще ме ободри.

Самарянецът ме зяпаше.

— Искаш да кажеш, че не си чул? — попита той.

— Да чуя какво?

— Батите. Място, наречено Бункараг, Донегал — обясни той в телеграфен стил. — И много подходящо по мое мнение. Те са се почувствали наистина вкъщи между местните духове. Не се съмнявам,

че жителите там смятат, че това е поредната несправедливост към тях. Ирландия — посетена първа от Британските острови.

Бе странно да срещнем същия познат мирис на развалена риба в Ирландия. Ескондида бе по-екзотична. Бе невероятна. Абсурдно бе, че морските танкове бяха дошли тук и бяха разпръснали пипалата си навсякъде в зеленикавото мъгливо място.

И тук имаше набит в земята калдъръм, дългите бразди по брега, обезумели жени, видели мъжете си хванати като в мрежа от игличките. И тук навсякъде блестеше миризливата слуз.

Казваха ни, че морските танкове били шест. Жителите реагирали бързо и повикали няколко изстребители. Те „обръснали“ три танка, а останалите се плъзнали във водата. Но преди това изловили половината от населението в пашкулите от пипала.

На следващата вечер имало нова атака по на юг, в залива Галуей.

Няма да се впускам в подробности. Много копия от официалните рапорти все още съществуват и точността им е по-полезна от моите разбъркани впечатления.

Филис и Бокър се върнаха от Испания и ние двамата започнахме работа. Агенцията и местните кореспондентски бюра всеки ден получаваха съобщения за нападения на морски танкове. С Филис бяхме един вид свръзка между Ей Би Си, военните и Бокър. Повтаряхме на слушателите, че правим каквото можем.

И наистина се работеше. Ирландската република за момент забрави вътрешните си проблеми и започна да купува голям брой мини, базуки и минохвъргачки. Съгласи се да наеме и специалисти, които да тренират ирландците как да използват оръжията. Навсякъде, където западният и южният бряг на Ирландия не бе защитен от стръмни скали, групи от мъже поставяха мини. Във всички градове по брега бяха разквартирувани малки военни отряди, въоръжени с малокалибрени оръдия. Самолети, джипове и блиндиращи коли бяха в пълна бойна готовност. Подобни подготовки течаха на югозападния бряг на Англия и на западния бряг на Шотландия.

Но това не възпря морските танкове. Вечер след вечер малки групи от тях атакуваха ирландския бряг, британския бряг, Португалия. Все пак те изгубиха най-силното си оръжие — изненадата.

Обикновено танкът, водещ групата, сам вдигаше тревога, като се взривяваше в минните полета. Останалите се промъкваха през образуваната пролука в защитата, но в това време хората вече бяха избягали. Танковете понасяха все по-тежки загуби от мините. Унищожаването им стигна до сто процента.

Но в Мексиканския залив танковете създаваха сериозни проблеми. На източния бряг атаките им бяха отблъсквани успешно и затова те се преместиха на север от Чарлстън, от страната на Тихия океан, малко по-високо от Сан Диего. Най-много страдаха Антилските и Филипинските острови и Япония. Но скоро и те се научиха да отблъскват ударите без да дават много жертви.

Бокър прекарваше цялото си време като ходеше насам-натам и се опитваше да убеди различни държавни мъже да включат капани към граничната си защита. Наистина много важно бе да се разбере нещо за природата на морските танкове, но имаше затруднения. Няколкото поставени капани не уловиха нищо. Пропадна и идеята да се хване развален танк и да се изследва. Случваше се защитниците да уловят морски танк в нещо като клетка от кабели. Но щом продупчеха корпуса му, той експлодираше като гейзер, пълен със слуз. Понякога това ставаше дори преди да го докоснат. Според Бокър причината бе в слънчевата светлина. Но имаше и други мнения. Тъй или иначе никой не узна за тях нещо повече, отколкото при първото виждане.

Ирландците поеха изцяло северноевропейската защита. Бокър определи като нейна база дълбочината южно от Рокъл. Те до такава степен придобиха ловкост в борбата, че нито един морски танк не успяваше да се върне във водата. Шотландците преживяха малки атаки на някои от островите си, които отблъснаха с несъществени загуби. Английската земя бе нападната само при Корнуол — единственото по-голямо пристанище, сполетяно от танковете, бе Фалмаут. Малка част от танковете успяла да оцелее, защото приливът ги изтласкал по по-високи места, другите се натъкнали на подводните мини и въобще не стигнали брега.

Няколко дни след атаката при Фалмаут нападенията престанаха. Това стана рязко. Хората решиха, че е завинаги.

Мина седмица. Изглежда Командването от дълбочините бе обявило край на кампанията. Бреговата охрана на континента наистина бе възпряла всички опити на морските танкове за атаки. Те се бяха

прехвърлили към по-безопасни райони, но и там загубите им бяха станали големи и много малко се връщаха обратно в морето.

Две седмици след последното нападение военното положение бе отменено. Един-два дни след това Бокър коментира по радиото:

„Някои, с по-малък усет от нас, празнуват победа. На тях им предлагам едно сравнение: Когато огънят на канибалите не е достатъчно силен, за да уври в гърнето готвеното ядене, те ще спрат за малко. Всъщност, ако не направим нищо преди канибалите да си натрупат по-добър и по-голям огън, нищо добро не ни се пише.

Нека погледнем на тази победа. Ние, хората, свързани с морето, създадохме мощно корабоплаване, което ни отведе в най-далечните краища на света, но загубихме свободата в моретата. Ние бяхме изритани от елемент, който сами сме направили. Нашите кораби могат да плават сега само в плитки води. Но докога ще бъдат в безопасност и там? Подложени сме на блокада, която е по-ефективна от всички, преживени от човечеството. Възлагаме всичките си надежди на авиотранспорта, за да се снабждаме с храната, която е необходима, за да живеем. Дори учените, които се опитват да открият източника на нашите неприятности, плуват в моретата с безмоторни кораби. Победа ли е това?

Какво е била целта на бреговите атаки, никой не може да каже. Тези, които го наричат ловене на риба, може би не са далеч от истината. Така, както ние хвърляме въдицата, така и те хвърлят пипалата си срещу нас. Някои си мислят: «Да, ама в морето можеш даловиш повече и поевтино, отколкото на земята». Не мисля така. Това може да е част от план да се завладее земята — неефективен и с много жертви от тяхна страна. Но доста по-успешен от нашия опит да стигнем до дълбочините. Техните подстрекатели знаят повече за нас и са потенциално поопасни. Сигурно пак ще опитат, но не по същия начин и със същите оръжия. И как ще им попречим?

Безкрайно необходимо е да намерим някакво средство, с което да ги нападнем.

Когато забелязахме активност в дълбочините, предложих да направим усилия да се разберем с тях. Това не бе сторено и никой нямаше намерение да го стори. Онова, което се надявах, че ще избегнем, сега без съмнение е реалност. Две интелигентни форми на живот изпитват нетърпимост една към друга. Вече не вярвам, че са възможни опити за сдобряване. Животът сам по себе си е борба. Колкото повече си приличат съперниците, толкова по-жестока е битката. Интелектът е най-мощното оръжие. Всяка интелигентна форма се бори да доминира чрез него. Интелигентната форма е подвластна само на себе си и затова не могат да съществуват две подобни форми.

Моето предишно виждане бе чисто човешко. Но сега казвам, че трябва да ги атакуваме възможно най-бързо и да ги унищожим докрай. Тези неща, каквито и да са, с лекота ни пропъдиха от моретата, а вече влизат и вкъщите ни. Ние ги отблъснахме за момента, но те ще се върнат, водени от същата логика, по която се водим и ние. И ако им позволим да дойдат, те ще бъдат по-добре подготвени...

Повтарям, малките битки не означават победа..."

Следващата сутрин се сблъсках с Пендел от звукоапаратната. Погледна ме мрачно.

— Ако го видиш, кажи му какво мисля за него — каза той. — Просто не мога да разбера, как този толкова талантлив човек е може би прав, но в грешно време и по грешен начин. Когато неговото име се появи отново в програмата, ако някога се появи, всички ще си изключат радиото. Кажи му да започне да работи за Би Би Си.

С Филис видяхме Бокър на обяд. Искаше да чуе отзиви от неговото изказване. Започнах вежливо. Той кимаше.

— Повечето вестници — каза той, — поддържат това становище. Защо съм наказан да живея в демократична държава, в която всеки

идиот има право на глас? Ако цялата енергия, която се използва за маменето на баламите, се вложи в някаква полезна работа, каква нация щяхме да бъдем?! Три национални вестника агитират да спрем прахосването на милиони за изследвания. Така данькоплатецът ще може да си купува пакет цигари повече седмично. Това означава още търговско пространство, изхабено за търговия с цигари и повече приходи от данъците, които правителството ще прахоса след това за друго. В това време корабите ни ще ръждясват по пристанищата. Безсмислено, нали?

— Но тези неща долу ни нанесоха поражения — отбеляза Филис.

— Нашата нация има традиции в губенето на сражения и в печеленето на войни — отвърна Бокър.

— Точно така — подкрепи го Филис. — Победиха ни в морето, но накрая ще им го върнем.

— Логично... — започна той, но аз го прекъснах:

— Говориш, сякаш мислиш, че те са по-интелигентни от нас. Вярно ли е?

— Не виждам как някой може да отговори на този въпрос. Оставам с впечатлението, че те мислят по-различно от нас. Ако е така, никакво сравнение няма да е възможно и всеки опит за сравняване ще бъде заблуда.

— Беше доста сериозен като казваше, че те пак ще опитат. Това май не е просто пропаганда, да не се прекъсва защитата на корабоплаването? — попита Филис.

— Тъй ли прозвуча?

— Не, но...

— Точно това имах предвид — каза той. — Замисли се за техните алтернативи! Или да седят долу на дъното и да изчакват да открием начин да ги унищожим, или да ни нападат: Докато открием начина, те ще бъдат отново тук някак...

ЧАСТ ТРЕТА

Ударихме се в нещо, но лодката, макар и малка, не се раздруса. Стоях на кърмата и не виждах какво е. Бе тъмно, но едва ли се бяхме блъснали в брега.

— Какво ли е? — учудих се.

Малката лодка се разклати, докато Филис се изправяше. Чуваше се тъп звук. След малко Филис каза:

— Мрежа, голяма.

— Можеш ли да я вдигнеш?

Тя опита и лодката отново се разлюля.

— Не. Много е тежка.

Не очаквах да се забавим толкова. Няколко часа преди това все още на дневна светлина бях разгледал с бинокъл от кулата на църквата сегашния ни маршрут. На северозапад имаше тясна пролука между два хълма. През нея течеше вода, която се разстилаше след това в широко, необятно за човешкото око езеро. Изглежда, минеш ли теснината, ще можеш след това спокойно да плаваш, без да те притеснява брега. Внимателно разгледах пътя до пролуката и се опитах да го запомня. Приливът започна преди да се стъмни. Изчакахме още половин час и загребахме. Доста трудно бе само по силуетите на двата хълма да преценим откъде да минем. Преместих се на кърмата, за да направлявам и оставих течението да ни носи. А сега се появи и тази мрежа...

Насочихме лодката срещу препятствието. Подхванах с греблото мрежата и я извадих. Бе изплетена от половининчово въже, отворите в нея бяха по шест инча. Потърсих нож.

— Задръж — изкомандвах. — Ще изрежа дупка.

Докато разтварях ножа, чухме плискане. Блесна пламък. Водата се обля в силна бяла светлина.

По-ниския от хълмовете вляво се оказа покрит с трева и храсти. Вдясно имаше къщи, построени само на няколко фута от водата. Малко по-нависоко имаше още къщи.

Оттам се чу изстрел. Не видях да проблясва, но куршумът прелетя над главите ни. Хвърлих ножа в лодката и вдигнах ръце. Някакъв глас се понесе от тъмните прозорци.

— Връщайте се, откъдето сте дошли — посъветва той.

Свалих ръце. Погледнах Филис, повдигнах рамене.

— Просто искаме да преминем, за да си отидем вкъщи. Не желаем да оставаме тук и не молим за нищо — каза тя на невидимия.

— Всички говорят така. Къде е вашето „вкъщи“?

— Корнуол.

Той се засмя.

— Корнуол! Има надежда.

— Вярно е — рече тя.

— Може и да е вярно, но е също толкова невъзможно. Имам нареждане. Връщайте се или ще трябва да ви раня. Движение!

— Но ние имаме храна за... — започна Филис.

Искахме да се измъкнем без да ни усетят и това за храната не бе вярно.

— Е, добре де, връщаме се.

Нямаше какво да правим.

— По-добре не опитвайте пак — посъветва гласът. — Малко съм старомоден и не обичам да стрелям по хора. Но други не са като мен.

Запалих мотора. Освободихме се от мрежата и потеглихме срещу течението. Светлината зад нас избледняваше и след малко изчезна. Непрогледната тъмнина, по-тъмна и от преди, ни обгърна.

Филис седна до мен. Сложи ръка на коляното ми.

— Съжалявам, мила.

— Нищо не можем да направим, Майк. Ще опитаме три пъти за щастие.

— Този път се прояви късметът ни. Можехме да бъдем убити.

— Мрежа, охрана. Вероятно и други са опитвали по този начин. Къде се намираме сега?

— Трудно е да разбере по картата. Някъде из района Стейнс-Уелбридж. И затова е жалко да се връщаме.

— Да, но ще ни застрелят безмилостно — каза Филис.

Продължихме бавно, като се оглеждахме наоколо за нови препятствия или прожектори.

— Но след като не си наясно, къде се намираме, откъде знаеш накъде плаваме? — попита Филис.

— Не знам. Просто се движим, както каза господинът. Май е по-разумно да очистим неговата територия.

Луната бе изгряла и проблясваше между облаците. Филис се сгуши в палтото. Трепереше.

— Юни... — каза тя. — Хората възпяват юнските ноци. Помниш ли? Е, да. Така се забравя.

— Това, което си спомням, не е много оптимистично — отговорих. — Умният човек си постила нещо.

— О-о-о — каза Филис.

— Както и да е. О, времена! О, нрави!

— По-добре е да се каже „О, нрав!“ — Тя гледаше повърхността на водата. — Не можем да продължим да се шляем като мухи без глави, Майк. Да намерим някакво място, където да се стоплим и да спим.

— Добре — съгласих се.

След около миля пред нас се изпречи нещо като хълм. Не можеше да се разбере, остров ли е, или не, но бе застроен с доста къщи. Харесахме си една бяла в стил от епохата на крал Джордж.

Разбихме прозореца с гребло, за да влезем. Когато осветихме с факлата, разбрахме, че сме попаднали в спалнята. Бе доста изискана, но наводнена. Преджапах по килима и отворих вратата с известни затруднения. И стълбата бе залята с вода. Но вторият етаж бе сух.

— Това ще свърши работа — заключи Филис.

Запалихме няколко свещи и се настанихме в стаята, която Филис избра. Слязох долу, за да взема багажа от лодката и да се уверя, че съм я вързал добре.

Занесох всичко горе. Филис започна да мъкне столове от другите стаи. Аз се заех с трошене на перила и палене на огън.

Завесите бяха прозрачни и закрихме прозорците с одеяла, за да не ни разкрият. После седнахме и се наслаждавахме на огъня.

Вечерята ни се състоеше от бисквити, наденички и чай, направен с дъждовна вода. Добавихме му кондензирано мляко. Яденето не бе кой знае какво, но сега ни се стори добро.

После угасихме свещите, сложихме още дърва в огъня и си легнахме. Пушихме и мълчахме, Филис след това каза:

— Дотук не толкова добре. Сега какво?

— Не ми е приятно да кажа, но изглежда, трябва да забравим Корнуол.

— Оня там се отнесе доста пренебрежително към нас. Може би защото не ни повярва.

— Явно има опит с такива като нас. Изглежда, през не малко подобни райони се налага да минем.

— Рано или късно трябва да се измъкнем оттук. Нещата не вървят на добро. В провинцията има живот, а градовете са като пустини от тухли и камъни.

Замислих се за имението Роуз. Бе място, което не бих избрал да живея. Но никой не ми предлагаше по-добро. Филис бе права. Градове, но бяха като пустош. Имението Роуз предлагаше все пак някаква възможност.

Впуснахме се в безсмислени дискусии за бъдещето. След около час потънахме в мълчание и се втренихме в огъня. Филис се прозя. Сложихме още дърва в огъня и заспахме.

Предполагам, сутрин на човека му хрумват нови идеи, въпреки че за мен денят не започва преди закуска. Този път идеите пристигнаха с гръм, който ме събуди.

Чух тъп звук. Отворих очи. Стаята бе почти тъмна. Въглените догаряха. Последва още един, по-тих удар по стената отвън. Грабнах пушката, скочих от леглото, смъкнах одеялата от най-близкия прозорец. Вън имаше плаващи останки от лодки, колиби, кокошарници. Може би от тях бе дошъл звукът. Изплаших се да не би някой да е откраднал лодката ни.

Втрених се. Луната бе почти залязла, но все още грееше. Нашата лодка си бе там. Отново същият звук, но откъм другата стена. Грабнах факлата.

— Какво става? — попита Фелис, но в бързината не успях да отговоря.

С оръжие в едната ръка, с факла в другата, изтичах в съседната стая. Един от прозорците бе на север. Хвърлих факлата, отворих прозореца, държах пушката насочена. Точно под мен имаше малка моторна лодка, която се блъскаше в стената. В нея лежеше жена. Лодката се удари още веднъж в ъгъла на къщата и течението я отнесе.

— Какво е? — попита Фелис, когато аз изтичах през спалнята.

— Лодка — извиках през рамо, докато се спусках по стълбата.

Водата на долния етаж стигаше до кръста ми и бе леденостудена, но така се бях забързал, че не обърнах внимание. С известни затруднения се качих в лодката. След четвъртия или петия опит моторът запали. Бях изгубил от погледа си другата лодка, но ориентирайки се по течението, успях да я догоня.

Течението я носеше право към храсталака.

Качих се в нея и осветих малката кабина. Вътре нямаше никой. В жената бе стреляно два пъти — във врата и в гърдите. Вероятно бе умряла преди няколко часа. Пуснах я във водата и я оставих да я отнесе.

Не можех да изтегля лодката срещу течението. И бях се сковал от студ. Можех само да се надявам, че тя ще остане тук и няма да се понесе по бързея. И че никой няма да я забележи преди аз да се прибера. Рискувах. Нямах много време за губене, защото луната се скриваше, а на тъмно надали щях да откроя къщата.

Филис топлеше одеяло за мен пред огъня. Хвърлих мократа пижама и се завих с него. Филис попита:

— Лодка за морско плаване ли е?

— Ами, носът е висок, вероятно е предназначена за море, но е малка.

— Не ставай досаден. Добре знаеш, какво имам предвид. Може ли да ни закара до Корнуол?

— Въпросът е дали ние можем да стигнем с нея до Корнуол. Да опитаме. Поне аз така мисля. Огледай я и ти, и кажи своето мнение.

Но не ме интересуваше какво мисли тя. Бях се затоплил и ми се доспа. Казах, да ме събуди преди съмване, за да отидем до лодката преди някой да я е открил.

За пръв път от няколко месеца насам спях спокойно. Знаех, каквото и да заварим в Корнуол, то нямаше да е паника. А Лондон бе станал капан, който се затваряше бавно и трябваше да бягаме преди да е щракнал...

Когато Бокър даде своето изявление, дори не подозираше, че те още преди шест месеца бяха започнали да ни атакуват по нов начин.

Пилотите взеха да съобщават за необикновено гъсти мъгли в Западния Атлантик. Последва съобщение, че това създава затруднения във въздухоплаването.

Мъглите се появиха и в северозападната част на Тихия океан. Положението на северния японски остров Хокайдо и на Курилите бе тежко. Но информацията не събуди особен интерес. Дори необичайните мъгли по южноамериканския бряг на север от Монтевидео не привлякоха общественото внимание.

Лятото в Англия бе мразовито и мъгливо. Но това бе възприето с примирение, вместо с изненада.

На събитията взеха да обръщат внимание едва когато руснаците ги забелязаха. Москва изпрати нота, в която се съобщи за гъста мъгла в район с център 130-ти меридиан източно от Гринуич и в близост с 85 паралел. Руски учени отбелязват, че непривичната мъгла не се вдига от три месеца. Съветското правителство заяви, че действията на капиталистическите подстрекатели в района на Арктика могат да бъдат заплаха за мира.

Според международните споразумения Съветският съюз владее арктическата територия, разположена между 32-ри и 168 меридиан западно от Гринуич. Всякакво действие в тази област ще бъде считано за акт на агресия. Съветското правителство запазва пълно право да предприема всякакви мерки с цел запазване на мира в района.

Нотата бе изпратена до няколко страни, но най-остро отговори Вашингтон.

Хората на Запад, каза Департаментът на САЩ, са заинтересувани от съветската нота. Но добре разпознават методите на пропаганда и могат да ги забележат и тук. Правителството на Съединените американски щати знае отлично разпределението на териториите в Арктика. В Съветската нота се съобщават неточни данни. В действителност градусите са: 32 градуса, 4 минути и 35 секунди източно от Гринуич и 168 градуса, 49 минути и 30 секунди западно от Гринуич. За центъра на феномена обаче американското правителство узнава за пръв път сега.

Подобно явление започна да се забелязва и в друг район с център пак 85 паралел, но на 79 градуса западно от Гринуич. Именно там американското и канадското правителства щяха да изпробват най-новия тип ракети с далечен обseg на действие. Приготовленията за

експериментите вече бяха завършени и след няколко дни щеше да бъде направен първият опит.

Руснаците критикуваха избирането на район, който не е удобен за опитите. Американците протестираха срещу усърдието на славяните да умиротворяват един пуст район. Дали пък двете страни не смятаха да атакуват мъглите? Не се знаеше, но новото явление се превърна в новина номер едно.

В Атлантика кръжаха научни кораби-обсерватории. Но скоро плаванията им бяха отменени, защото два от тях потънаха. Запристигаха доклади за увеличаване на притока на вода на различни места. Първо от Готхоб, Гренландия. В него се споменаваше за покачване на нивото на водата, която идва от Бафиново море през протока Дейвис. Само след няколко дни и от Ноум, Аляска съобщиха за нещо подобно в Беринговия проток. И в Шпицберген водите се увеличиха, а температурите спаднаха:

Това обясни мъглите и над Нюфаундленд и други места. По всичко личеше, че подводните студени течения са се издигнали нагоре и са се сблъскали с по-топлите води. Но не ставаше ясно откъде се взима притокът на студена вода.

От Годхавън, северно от Готхоб, дойде съобщение за появата на неизброимо количество големи айсберги. Американците изпратиха експедиция от арктическите си бази и тя потвърди съобщението. Северната част на Бафиново море бе покрита с айсберги.

„На географска ширина 77,60 градуса западно“, докладва един от пилотите, „видяхме най-страховитата гледка в света. Откъсваха се части от езиците на ледниците от Ледения нос на Гренландия. И преди съм виждал как се образуват айсберги, но никога не са били толкова големи. Краят на ледника, висок стотици футове, изведнъж се разчупи. Огромно парче от него се откъсна и падна. Когато се разби във водата, от нея изскочиха високи фонтани от пара и се разпростряха върху голямо пространство. Разтласканата вода се връщаше и разбиваше в айсберга. При това се образуваше нова пара. Самият айсберг се клатеше във водата, докато намери центъра на тежестта си. На стотици мили нагоре и надолу по брега виждахме същото. Много често, паднеше ли голям леден блок, върху него се сгромолясваше друг. Размерите им бяха невъобразими.“

Същата картина описваха експедициите по източния бряг на остров Девън и южния на остров Елзмир. Бафиново море се пълнеше с айсберги, а през протока Дейвис те се насочваха към Атлантика.

От Ноум ни съобщиха, че процесът на разбиване на ледниците се ускори.

Обществото възприе информацията спокойно. Впечатление направиха първите снимки на айсбергите, но все пак никой не се заинтересува особено. Всички разчитаха на това, че учените знаят всичко за ледовете и т.н., и следователно ще направят каквото е нужно.

Тъни, която случайно срещнала Филис, изрекла:

— Убедена съм, че всичко е интересно само за хората, които по принцип са любопитни, какво става около тях. Глупавото е, че дори да разберат причината, няма да могат да спрат процеса.

— Да спреш айсбергите навярно е трудно — каза Филис.

— Нямам предвид тях. А да спрем руснаците да правят айсберги.

— О! — каза Филис. — Те ли ги правят?

— Разбира се, погледни логично. Нещата никога не се случват просто така. Руснаците винаги са мислили, че имат повече права над Арктика от останалите, въпреки че последни откриха северния полюс. Не могат да се примирят с мисълта, че друг може да открие нещо и затова... За какво всъщност говорех?

— Чудя се защо им е да правят айсберги? — понасочила я Филис.

— А, да. Това е част от тяхната политика. Искам да кажа, всеки знае, че искат да създават проблеми навсякъде, където им е възможно. Какво лято имахме само. Нещата се провалят едно след друго. Казват, че и турнирът в Уимбълдън няма да може да се състои. И всичко е заради проклетите айсберги, които спират в нашия Гълфстрийм. Учените знаят всичко, но нищо не правят. На хората им писна от тази неопределеност. Искат твърда линия и разчистване. Да се спре всичко това. Много стана! Естествено, могат да се взривят или нещо такова.

— Руснаците или айсбергите? — попитала Филис.

— Айсбергите. Ако ги взривим, ще покажем на руснаците, че можем да се справим с тях и те ще престанат.

— Но... Абсолютно ли си сигурна, че руснаците са виновни? — попитала Филис.

— Да, учудвам се, че някои оправдават руснаците за всяко тяхно действие.

И разговорът замрял.

Размяната на ноти за северния полюс продължи, но нито една от двете страни не споменаваше стъпките, които ще предприеме, за да се справи с нарушенията в своя район. Департаментът на САЩ съобщи, че мъглата се е увеличила заради вятъра. Кремъл, по-потаен, оповести, че не е постигнат напредък в ситуацията.

Мрачното лято се смени с мрачна есен. Никой не можеше да направи нищо, освен да се примири, макар и с неудоволствие.

В другата част на света дойде пролетта. С нея започна и китоловният сезон. Но трудно бе да го наречем сезон, защото малко кораби рискуваха да тръгнат в открито море. Все пак някои плюеха на опасността от дълбините и излизаха. В края на антарктическото лято от Нова Зеландия съобщиха за появата на ледници в морето Рос, които се откъсвали от Земята Виктория. Това изглежда щеше да разруши ледения бариерен риф на морето Рос. След седмица подобни новини долетяха за морето Уедъл. И от Филхнер и леденият „шелф Ларсен бяха потеглили огромни айсберги. Серии от полети донесоха филми и новини, досущ като от Бафиново море. Реномираните вестници публикуваха снимки на масивни ледени блокове, които се разбиват в море, вече изпълнено с айсберги. И есета се появиха за някой и друг айсберг, а заглавията звучаха като: «Величието на природата». Съдържанието им беше нещо такова: «Като кула, издигната в готически стил, новият Еверест на моретата продължава самотното си пътешествие. Трагичната красота на този айсберг, прясно откъснат от ледника и паднал в морето Рос, е романтично хваната от камерата. В много части на Антарктическото крайбрежие се откъсват тъй много айсберги, че ледените шелфове са разбити и на мястото на предишния ледник вече има море.»

Идеите за защита на природата продължаваха да държат човечеството далеч от идеята за намеса. Само палавникът д-р Бокър се прояви пак.

Вестник «Съндей Тайдингс» от години държеше линията на интелектуална сензация. Такива материали се намират много трудно. Нещата, свързани с другия род сензации, използвани от неговите поевтини, изпълнени със самочувствие събрата, лежах навсякъде и

лесно се превръщаха в любопитно четиво. Сензацията в областта на науката и философията обаче е по-сложна работа. Изисква повече образование, изследвания, точна преценка. И някакви литературни способности. Но това водеше до известна сухота и по-малък интерес към публикациите. Пукнатината този път запълни Бокър.

Издателят имаше някакво предчувствие какъв ще бъде резултатът от публикацията и в бележка, предхождаща статията заяви, че не поема отговорността за фактите, нито се солидаризира с теориите. Просто я публикува.

Малко по-долу под заглавието «Дяволът и дълбините» Бокър пишеше:

«Откакто Ной построил своя ковчег, светът не е бил заслепяван толкова силно, както през последната година. Но това не може да продължи. Дългата арктическа нощ скоро ще свърши и наблюденията отново ще почнат. И очите, които не трябваше да се затварят, ще се отворят...»

Аз си спомням началото. Без затруднение мога да предам и същината на статията и да цитирам няколко отделни фрази.

«Това е последната глава на една приказка, на тайния провал, започнал от потъването на „Яцуширо“, „Кивиноу“ и т.н. Неуспех, който ни изхвърли от моретата, а сега заплашва съществуването ни и на сушата. Повтарям: провал.

Думата е голяма за устите ни. Мнозина смятат за свое достойнство, че никога не са я произнесли. Но сляпата глупост не е достойнство. А слабост. В нашия случай — опасна слабост, маскирана под погрешен оптимизъм. Резултатът — неспокойствие и растящи цени. Всички икономически структури и нашият личен живот се променят. Навсякъде се говори, че нашето изтласкване от дълбоките морски райони е временно неудобство, което скоро ще бъде поправено. Самохвалство. Отговорът срещу

него е: Близо пет години най-добрите, най-образованите, най-изявените мозъци се борят с тези проблеми и нашият враг и все още не са стигнали по-далеч от началото. Според тях нищо не може да гарантира, че ние отново мирно и тихо ще плаваме по моретата...

Но и думата „провал“, понякога изплъзваща се между устните, пречи да се открие връзката между неприятностите ни в моретата и последните събития в Арктика и Антарктика. Време е да престанем да казваме: „Това не е за деца“. Не зная и не ме интересува каква доза напрежение ще падне върху плещите на обикновения човек, когато се разкрие връзката между нещата. Винаги ще се намерят хора, които ще искат да ни държат в неведение уж за наше добро. Добро, което е много далеч от интересите на защитниците на хората.

Основният проблем не е пренебрегнат. Вече има хора, които са се наели с въпроса как да локализираме и унищожим врага в дълбочините. Но аз твърдя, че сега сме изправени пред по-сериозна опасност. И срещу нея нямаме защита. Тя не се поддава на директна атака. Единственият начин, по който можем да я спрем, е да унищожим цялото главно командване в дълбините. Кое е оръжието, на което не можем да се противопоставим? Топенето на арктическия и на по-голямата част от антарктическия ледове. Смятате това за измислица? Не, тъкмо това е задача, с която всички трябва да се заемем. Поради зимната тъмнина малко е известно за арктическата мъгла. Доскоро знаехме, че там мъгла пада в два района през арктическата пролет. И в осем в края на арктическото лято, когато обхващат широко пространство. Мъглата е резултат от срещата на топли и студени течения във въздуха или в морето. Но как осем независими едно от друго топли течения са се появили в Арктика? Ами резултатът? Невиждан ледоход в Берингово и в Гренландско море. И в двата района натрупаният лед е заел стотици мили по-голяма площ от обикновения пролетен максимум. Ние самите преживяхме една необикновено студена и мокра

зима. А айсбергите? Чели сме за тях и сме виждали снимки. Защо? Очевидно количеството им е по-голямо от обикновеното. Но никой още не е отговорил, защо има повече. Всички знаят откъде идват. Гренландия е остров, девет пъти по-голям от Британските острови. Но той е и последният голям бастион от ледниковия период. Няколко пъти през ледниковите епохи ледът е отивал на юг. Притискал е планините, оглаждал е долините по пътя си. Оформял се е като голям насип от зеленикав лед. Голям леден блок е преминал бавно през половин Европа. После се е завърнал. А след това огромните планини от лед са се смалили, разтопили, изчезнали. Само ледът на Гренландия се извисява вечно и непобедимо на девет хиляди фута височина. По него се спускат ледници, и при достигането им до морето се раждат айсбергите. Сезон след сезон те са пълнели моретата, дори преди човек да е знаел за тях. Но тази година са десет, два пъти повече! Вероятно има причина. Да. Ако разтапянето на арктическия лед е част от някаква операция, скоро ще видим нейните резултати. На това отгоре те ще растат в аритметична прогресия. Капка по капка — вир, вир по вир — язовир. Виждал съм изчисления, според които стопи ли се полярният лед, морското равнище ще се повдигне със сто фута. Това са само догадки. Можем да познаем, можем да сгрешим. Едно обаче е сигурно — морското равнище ще се покачи. През януари тази година в Нюлин направиха изчисления. Водата се е покачила с 2,5 инча.»

— О, мили — каза Филип, когато прочете статията. — По-добре да се срещнем с него.

Не се изненадахме, че когато на следващата сутрин му звъннахме по телефона, той бе зает. Но все пак отидохме.

Бокър стана от бюрото, покрито с писма, за да ни посрещне.

— Нямаше смисъл да идвате — каза той.

— Винаги сте били популярен, д-р Бокър — каза му Филип.

Той не обърна внимание на думите й.

— Вероятно ще ви се отрази, ако почнете да работите с мен. В повечето страни ме търсят, за да ме арестуват.

— Колко неприятно. Но това не би обезкуражило амбициозни мъченици. Вие ще опитате, нали — отвърна Филис. — Вие, Алистър Бокър, наистина ли обичате да предизвиквате хората?

— Аз съм нетърпелив — обясни Бокър.

— И други хора са такива. Но никой от тях не може да върви по-напред, отколкото останалите. Някой ден ще пострадате. Не е задължително да е скоро, но със сигурност ще се случи.

— Ако не този път, значи никога — каза той и погледна Филис с поглед на победител. — Какво искате да направите, млада госпожо, като идвате тук и ми казвате, че ми се е разминало.

— В статията звучите като че ли сте на крачка от най-голямото разкритие. После правите неясното предположение, че някой или нещо може да е причината за промените в Арктика, но не давате никакви обяснения как става това. И големият ви финал — водата се е покачила с 2,5 инча!

Бокър продължи да я зяпа.

— А-а, това ли е? Не виждам нищо погрешно. Два и половина инча е колосално количество вода като се има предвид, че тя се разстила на 141 милиона квадратни мили. Ако пресметнете в тонове...

— Никога не смятам водата в тонове и това е част от въпроса. За обикновения човек два и половина инча е много малко. След като го чуят, веднага се раздразват от онзи, който ги безпокои, и ще кажат: «Ха-ха! Тези професори!»

Бокър се облегна на бюрото ри.

— Много хора са разтревожени — каза той и запали цигара. — Това исках. Знаеш как стоят нещата от самото начало. Властите постоянно прикриват откритите доказателства, толкова дълго, колкото могат. Това е векът на науката, на по-образованото общество. Всичко анормално се приема с подозрение и пренебрежение. Искат се голямо количество факти преди да бъде оповестена някаква теория. Нещото там в дълбочините бе прието много късно и без желание. Нежеланието съществува, докато нещо може да бъде отбягнато. И ето ни отново именно пред това препятствие. Откакто започна всичко в Арктика, известен брой хора са разтревожени, но поради една или друга

причина, включително и натиска, оказван от правителството, те си мълчат. И аз самият.

— Не звучи добре — обадох се аз.

За момент той млъкна.

— Подцених ги — продължи Бокър. — Някои други от нас — също. Когато целта бе ясна, си казах: «Този път наистина са отхапали повече, отколкото могат да сдъвчат.» Нямаше нужда да тревожат хората безпричинно. Нещата и без това бяха зле. Докато имаше надежда, че ледът ще намалее, бе по-добре да не се казва нищо на хората.

— А американците...?

— Същата работа. Бизнесът е техният любим спорт. И естествено — свещен. Проблемът е по-голям от този с корабоплаването, но никой няма да помогне. И тъй, всички седим и наблюдаваме. Е, не седим без работа. Арктическият океан е по-дълбок от другите. Бяха проведени няколко серии бомбардировки в районите на мъглите. Но без резултат. Група от учени изпрати съобщение до Адмиралтейството, в което посочи път за достигането на Арктика. Онзи през Берингово море покрай Аляска е неудобен, защото е много дълъг. Затова може да се мине между Рокъл и Шотландия. Ако се плава покрай един хребет, южно от Фаероус, се попада в сравнително дълбоки води на път за полярния басейн. По този път има две тесни пролуки, които ще трябва да използват. С норвежците пуснахме бомби източно от острова Ян Маен и между Гренландия и Шпицберген. Това може да е свършило някаква работа, но никой не знае. Може да е позабавило нещата, но проблемът пак го има и мъглите се появяват отново. На това отгоре московците, които изглежда са напълно некадърни по въпросите на морето, започват да измислят проблеми. Смятат, че морето създава много неприятности именно на Запада и капиталистите. И според диалектическия материалистичен принцип ако самите те се срещнат с обитателите на дълбините, лесно ще сключат с тях договор. Към тия глупости интересът на нашите служби към проблема дразни древния ориенталски селяндур. Стигаме до ситуация, в която батите, както ги наричат, отново могат да станат използвани. Но всички мозъци и организатори, които трябва да работят за планиране на срещата с неизбежното, се мотаят безсмислено.

— Значи си решил, че е време да се атакува? — попитах аз.

— Да, но не сам. Този път сме група изтъкнати и силно разтревожени мъже. Мое е само организирането на широката общественост на тази страна на Атлантика. А събеседниците ми, който все още имат добрата си репутация, работят по-ловко. Що се отнася до американците просто прочети «Лайф» и «Колиерс» следващата седмица. О, да, нещо ще се направи.

— Какво? — попита Филипс.

Той я погледна замислено и поклати леко глава.

— Това, благодаря на Бога, е работа на други. Но накрая обществото ще ги натисне и ще ги накара да забележат ситуацията.

— Но какво могат да свършат? — повтори Филипс.

Той се наведе и каза:

— Да си остане между нас. Не сте чули нито дума от мен. Но мисля, че единственото, което могат да сторят, е да организират евакуация. Тъй ще е сигурно, че няма да умрат важни хора. Ако това започне, значи опасността официално е възприета. Останалите могат да разчитат само на късмет, но според мен той няма да е голям.

— Като при подготовка за война. Всички важни произведения на изкуството и важни личности се укриват на сигурни места — предположи Филипс.

— Същото или почти същото.

Филипс се ококори.

— Какво искаш да кажеш?

Той поклати глава.

— Надали ще бъдем поставени в условията на обикновена война. Произведения на изкуството? Не се съмнявам, че ще се опитат да ги запазят, но на каква цена? Наричай ме, ако искаш, филистимлянин, но изкуството според мен стана изкуство едва през последните два века. Преди бе начин да украсиш дома си. Преди хиляди години сме изгубили изкуството на кроманьонеца, както и огънят му, но това не ни пречи. И «важни» хора. Кой е важен? Някой Норман или пра-Норман. Кръв тече във вените на всеки англичанин. Но не се съмнявам, че който носи име на известна фамилия ще бъде толериран, и някои интелектуалци, заради славата, която някога са имали. Но колко ще бъдат сред тях хората с идеи, ще видим. А на обикновения човек му остава да постъпи в армията. Там ще се нуждаят от него.

— Винаги си бил грубо откровен, Алистър Бокър — каза Филис. Бокър се замисли.

— Все едно е. Ще бъде кървава работа — изрече сериозно.

— Това, което искам да зная... — казахме едновременно с Филис.

— Твой ред е Майк — предложи тя.

— Е, добре. Мой ред е. Как мислиш, че стана всичко това? Разтопяването на Арктика е вече чудовищно.

— Има няколко възможности. Едната изглежда невероятна: да са отвели топла вода от горещото ядро на Земята към тропиците...

— Но ти имаш и своя идея?

— Мисля, че може да стане така: Знаем, че притежават способ, чрез който изстрелват струя с невероятна сила. Прочистването на наслагите от дъното го доказва. Ако средството, с което го правят, се свърже с нещо, излъчващо топлина като в атомните реакции, може да се зароди топло течение. Не ни е известно обаче, дали могат да делят атомното ядро. Няма никакви доказателства досега, че го владеят. Но те притежават една от нашите атомни бомби. И вероятно в това е отговорът.

— Могат ли да добият нужният им уран?

— Защо не? Там, където се установиха, те притежават и минерали, и други елементи, техни са всъщност две трети от света. Да, могат да се снабдят с уран, ако изобщо им хрумне.

— Ами айсбергите?

— Това е по-трудно. Но щом някой притежава вибрационно оръжие, което раздробява корабите ни на парчета, то няма да му е трудно да го използва и срещу леда.

— И никой не знае какво може да се направи?

— Всъщност, ние мислим малко по-различно. Като се замислиш, нашата стратегия и за защита и за нападение се основава върху това, дали можеш да се спасиш или да се съпротивляваш на ракети от един или друг тип. Те обаче изглежда не се интересуват от този вид оръжие. Всъщност игличките, които изхвърлят, могат да се оприличат на ракети. Друго, което обърква специалистите ни — те изобщо не използват желязо и въобще метал. Главната задача на командващите по време на война е да се досетят по какъв начин мисли противникът. Но тези гадове винаги ни изненадват с нещо. Какво движи морските им

танкове? Очевидно тези същества са от биологичен вид, който никога не сме виждали. Как, по дяволите, да създадем нещо, което да им противодейства, като дори не можем да разберем срещу какво трябва да действа?! Имаме нашите си оръжия, но те не ни вършат работа в случая. Всичко се свежда до едно. Как да разберем какво става на пет мили дълбочина.

Запитах:

— Да предположим, че не можем да спрем процеса. Кога ще дойдат сериозните неприятности?

Бокър повдигна рамене.

— Нямам абсолютно никаква идея. Що се отнася до леда, въпросът е колко бързо ще се справят с него. Чрез директен «обстрел» с горещи течения ледът се разтопяваше бавно, но сега процесът се ускори в геометрична прогресия. Няма смисъл да гадаем, след като нямаме никаква информация.

— Когато това стигне до ушите на хората, те ще искат да знаят какво да правят — каза Филис. — Ти какво ще ги посъветваш?

— Съветването не е ли работа на правителството? То, както каза Майк, е решило да атакува. Лично моят съвет е друг.

— Какъв? — запита Филис.

— Да си намериш добро, подходящо за живеене място на височина и да го укрепиш — каза спокойно Бокър.

Кампанията на Бокър не започна така, както той се надяваше. В Англия тя има нещастieto да бъде одобрена от несериозната преса, а там другите журналисти не се бъркаха и това бързо я хвърли в забвение. В Америка тя не бе възприета по-сериозно, отколкото обичайните седмични проблеми. И двете страни имаха интерес да представят проблема като сензация. Франция и Италия приеха нещата по-сериозно, но тежестта на думата на техните правителства в световната политика бе незначителна. СССР я отрече и естествено заговори за космополитичен фашизъм на военно-подстрекателите, които подготвят нахлуването си в Арктика.

Но според Бокър в официалната апатия бе извършен пробив. Специалният комитет проведе поредица от проучвания и публикува

резултатите. Във Вашингтон подобният комитет стори същото, но без особен ентузиазъм. Докато щатът Калифорния остро реагира.

Калифорнийците не бяха толкова разтревожени от покачването на водата. Проблемът им бе свързан с климата. Температурите падаха. Появиха се влажни мъгли. Това веднага повиши напрежението, взе да се вдига шум. Орегон и Вашингтон подкрепиха съседите си. И според техните изчисления никога не е било толкова студено, нито зимата тъй неприятна.

Стана ясно, че увеличеното количество лед и студена вода откъм Берингово море бяха пренесени на изток от течението Куро Сиво. Един от най-важните щати страдаше и нещо трябваше да се направи.

Англия се раздвижи, когато през април пролетният прилив заля кея Ембанкмънт в Уестминстър. Несериозната преса изля куп статии от рода на «Казахме ли ви вече». Истерията обхвана двете страни на Атлантика и целия свят (освен шестте непримирими).

Разпространи се движението «Бомбардирайте батите», а пресата денонощно запитваше «За какво са бомбите?». Последва изказването:

«Милиони хора смятат, че съдбата на бомбите е да бъдат премествани от време на време и да бъдат показвани по списанията. След като ги направихме, се плашихме да ги употребим в Корея, а сега се страхуваме да ги хвърлим и срещу батите. Първото бе разбираемо, но второто е непростимо. Хората в света са измислили и са заплатили за оръжието, а сега то не се използва срещу опасността, която потопява корабите ни, затвори за нас океаните ни, отвлича мъже и жени от бреговете, ще ни наводни и ще ни удави. Отлагането и неспособността от самото начало са политика на властите в тази афера... и т.н.»

— Звучи добре — каза Бокър, когато се срещнахме.

— На мен ми звучи глупаво — отвърна Филис. — Същите стари аргументи могат да бъдат противопоставени и срещу безразборното бомбардиране на дълбочините.

— Не, не говоря за тази част — каза Бокър. — Вероятно те ще хвърлят няколко бомби тук-там без резултат. Не, аз имам предвид

планове. Обсъжда се глупавото предложение да се построят грамадни насипи от пясъчни торби. Но поне стана ясно, че нещо трябва да се направи.

Да, това наистина стана съвсем ясно, щом настъпи следващият пролетен прилив. Имаше вече засилена защита по бреговете. В Лондон над бентовете на реките бяха застроени стени от пясъчни торби. Като предпазна мярка трафикът бе отклонен от Ембанкмънт, но тълпите задръстиха движението и мостовете. Полицията направи всичко по силите си, за да регулира трафика, но задръстването постоянно се появяваше на някое друго място. Всички следяха покачването на водата. Шлеповете и влекачите вече плуваха над нивото на брега. Екипажите негодуваха, защото не се знаеше дали водата ще прелее или ще се понижи.

Второто не се случи. Водата бавно се качваше по парапета и пясъчните торби. Тук-там започна да капе зад него върху паветата. Пожарната, гражданската защита и полицията с ужас наблюдаваха пробивите и започнаха да ги запълват с дървени трупи. Положението стана напечено. Хората се спуснаха да помагат на едно или друго място, където потичаха нови струи. Скоро стана ясно, какво ще се случи. Някои се махнаха, но други все още се колебаеха дали да избягат. Едновременно водата изби на дузина места на северната стена. Между струите торбите започнаха леко да се изместват, след което в едно разстояние от няколко ярда водата преля над бента.

Стояхме върху покрива на фургона на Ей Би Си, паркиран на моста Вауксхоул и виждахме как три отделни потока кална вода запълва сутерените и мазетата по улиците на Уестминстър. После те се сляха в един. Нашият коментатор се бе настанил на покрива на един Епимлико“. От време на време превключвахме на Би Би Си, за да чуем, какво е положението на Уестминстърския мост. Пуснахме радиото, точно когато Боб Хъмбълби описваше наводнението на Виктория Ембанкмънт — водата се бе насочила към второто укрепление на Скотланд Ярд. Момчетата от телевизията не се справяха много добре. Но с помощта на портативни камери все пак заснемаха нещо.

От тук нататък събитията затекоха много бързо. При южната стена водата заля улиците на Ламбет, Саутуорк и Бермъндсей. В горната си част реката сериозно наводняваше Чизуик, а в долната — Лимхаус. От много места пращаха съобщения за пробиви, докато

изцяло изгубихме връзка. Не ни оставаше нищо, освен да изчакаме да се оттегли приливът и да възстановим загубите, преди той отново да дойде.

Парламентът прие нещата сериозно. Отговорите оттам бяха доста уверени, но не будеха голяма надежда.

Министерства и ръководства започнаха да взимат мерки. От общините полетяха различни искания. Най-подходящите хора и най-необходимите материали вече бяха систематизирани. Да, тревогата бе вдигната, но много непредвидени неща пречеха на работата на хидрографите. Впрегнаха в работа всички движещи се машини. Хората съзнаваха, че това не е репетиция. А че се опитват да се спасят от по-нататъшни неприятности. Но много малко спасителни работи можеха да се извършат в източните окръзи. Естествено щеше да опитат да променят това положение. В момента по-важно бе да се разбере, колко силен ще бъде следващият прилив.

Материали, машини, работна ръка — това все пак бе лесно. Но да ги разпределиш по крайбрежните области и районите на морското равнище бе трудно. Чиновниците в министерствата бяха затрупани с писма. На някои места нещата все пак взеха да се подреждат.

Един следобед Филис отиде да види как вървят работите. По двата бряга на реката растеше бетонна стена. Хиляди бяха излезли да наблюдават. Между зяпачите забелязала Бокър. Двамата заедно наблюдавали израстването на моста Ватерло и работниците, подобни на мравки.

— Пет мили стена и кули — пресметнала Филис.

— И от двете страни ще има дълбока, но не много романтична бездна — рекъл Бокър. — Чудя се колко високо ще стигнат без да се усетят?

— Трудно е да повярваш, че нещо с такива размери е безполезно, но вероятно си прав — каза Филис.

Бокър посочил с ръка.

— Всичко това се строи според изчисленията на стария глупак Стакли. Той пише, че знае абсолютно всичко за океаните. Според него водата не може да се издигне с повече от десет-двайсет фута. Само Господ знае дали е така. Някои обаче са решили, че изчисленията на Стакли са достоверни. Те си мислят, че тая каша не е повече от война.

Други, слава Богу, имат повече акъл. Но и те смятат, че показността на строежа е полезна за повдигане на духа.

— Ще поговорим и за твоята позиция — каза Фелис. — Но кажи, какво е стореното досега?

— Ами те обмислят различни планове — измърморил Бокър и замълчал. Продължили да гледат. После той казал:

— Има една фигура между сенките на дедите, която много се развеселява от всичко това.

— Добре е, че има една — каза Фелис. — Кой е или коя?

— Крал Кнут — отвърнал Бокър.

Ние, англичаните, си имахме толкова неприятности, че новините от Америка не намериха голямо място във вестниците. Водещите в радиото потвърдиха същото. Времето в Калифорния вече не бе проблем номер едно. Неприятностите сега се бяха пренесли в южната част на Съединените щати. Почти денонощно валеше дъжд в района на залива от Кей Уест до мексиканската граница. Флорида се заля от собствените си блата и тресавища. Северната част от Тексас бе буквално изчезнала под водата. Положението бе още по-лошо в Луизиана и Делта. Заклинанията на жителите от Тин Пен Алей „Река, стой далеч от вратата ми!“ не се сбъднаха, както и на всички по атлантическия бряг. И Джорджия и Каролина бяха залети от вода.

Безсмислено е да се изброява. По целия свят бе едно и също. Само дето някъде не използваша машини, а робския труд на мъже и жени.

Но навсякъде работата беше голяма. Колкото повече се повдигаше нивото на водата, толкова по-високо трябваше да се вдига защитната преграда, за да се предотврати разливането на реката. Когато настъпваша отливите в океана водата, останала на сушата се попиваше в почвата. Така се появи още един проблем, да прелеят каналите, да се спукат водопроводите. След първото сериозно наводнение и пробив в стената на кея Ембанкмънт близо до Блекфриарс през октомври хората разбраха, че в тази война трудно ще победят и взеха да се евакуират. Но те вече бяха изпреварени от бежанците от източните райони и от крайбрежните градове.

Малко след пробива при Блекфриарс до специално подбрани учреждения бе изпратен призив включително до Ей Би Си. Първите две страници бяха пълни с редовните глупости и баналности, че това действие е в интерес на запазването на общественото спокойствие и че предохранителните мерки са необходими. Щеше да бъде много по-добре, ако бяха написали: „Вижте, нещата стават сериозни. На Би Би Си е предложено да вземе участие, предлагаме и на вас същото. Нуждаем се от доброволци, които да се установят и да предават от тук, затова бихме се радвали, ако дойдете. Ще има допълнително заплащане и охраната ви ще бъде подсигурана. Какво ще кажете?“

С Филис го обсъдихме. Ако имахме дете, най-важното щеше да бъде да се погрижим за него. Но нямахме и можехме да правим каквото си искаме. Филис каза:

— Като оставиш настрана съвестта, лоялността и други подобни неща, вид саможертва е да отиваш на най-опасното място, за да информираш хората, какво става там. Но в края на краищата, като ще бягаш от нещо, е по-добре да знаеш, какво е. Аз съм „за“. Да се включим.

Тъй пратихме имената си. И с голямо удоволствие разбрахме, че Фреди Уитиър и жена му са сторили същото.

Но някаква умна особа решила, че няма защо да се бърза. Затова изминаха още няколко седмици, докато разберем, че Ей Би Си е наел вече двата последни етажа на сграда близо до Марбъл Арч. Сега работели да я обезопасят.

— Струва ми се — каза Филис, — че нещо по-високо от рода на Хемпсейд или Хайгейт ще е по-подходящо.

— Нито едно от тях не е толкова подходящо. Представяш ли си как ще звучи: „Тук е Ей Би Си от мястото на събитието!“ Страхотен начин да рекламираш себе си по време на подобни неща.

— Дори и ако водата се оттегли някой ден?

— Дори и да стане това, Ей Би Си няма да загубят нищо, взели са го по номинална стойност.

По това време вече бяхме обмислили всичко. Разглеждах мястото на картата. Сградата, висока седемдесет и пет фута бе от западната страна на улицата.

— Как сме в сравнение с конкуренцията? — чудеше се тя.

Сградата на радиото изглеждаше по-подходяща. Ние се впуснахме в обсъждане на различни сгради, на височината им и какво може да им се случи.

През тези седмици Лондон живееше двойствен живот. Организациите и различните институции извършваха своите приготовления колкото може по-незабележимо. Официалните им говорители повтаряха, че се вземат спешни мерки „за всеки случай“. После се връщаха в офисите и трескаво продължаваха работата си. Изявленията не преставаха да бъдат успокоителни. Мъжете, свързани с това, говореха с цинизъм за работата си. Според тях всичко било сензация, но тя се отразявала много добре на джоба им. Дори след пробива на защитни стени в Лондон тези приказки не секнаха. Само пострадалите мислеха другояче. Стените бяха възстановени. Хората, които се евакуираха, бяха представяни като едно обикновено придвижване на известно количество мъже и жени. Но големите неприятности дойдоха със следващия пролетен разлив.

В засегнатите райони паниката бе голяма. Хората възприеха по-ясно опасността, но като че ли бяха ѝ свикнали. Те вече имаха опит. Единственото, което можеше да направиш, бе да преместиш имуществото си на горните етажи и да излееш с думи яда си към властите, неспособни да те защитят. В продължение на три дни водата се покачваше. От страх да не би да се предизвика паника сред жителите на Лондон, бе спестена голяма част от информацията.

Първият ден мина спокойно. Вечерта, когато нивото на водата достигна най-високата досега точка, хората се спотаиха по домовете си, за да изчакат всичко да мине. Автобусите бяха по улиците, напуснати от пътниците. Метрото спря в осем часа вечерта. Но много хора бяха излезли и се бяха натрупали по мостовете, за да видят какво ще стане. И имаше какво да видят.

Спокойната, тъмна вода се заизкачва по подпорите на мостовете и изградените защитни стени. Хората мълчаливо я наблюдаваха. Нямаше опасност да прелее зад стените, щеше да се издигне до 23 фута и 4 инча. Но при тази височина щяха да останат само още 4 фута до парапета. И не се знаеше дали стената ще издържи на налягането.

Ние се намирахме на северния край на моста Ватерло. Виждахме едната от стените на преградата и набъбващата вода. На запад от нас бе парламентът. Голямата стрелка на часовника върху сградата мудно се

придвижи до единайсет. Ударите оповестиха кръглият час и някои въздъхнаха.

Други замърмориха. После отново настъпи тишина. Стрелката бавно тръгна надолу. Десет, петнайсет, дваайсет, дваайсет и пет. Точно преди да отброи трийсет минути се чу буботене. Хората край нас взеха да се оглеждат. И видяхме прииждащата вода. Изливаше се на кея като широк и кален поток, който всмукваше по пътя си всичката мръсотия. Тълпата завика. Със страхотен напор водата откърти част от стената, където бе закотвен „Дискавъри“. И се изля през пролуката. Разливаше се по улиците, обгръщаше сградите, ронеше мазилката.

Правителството реши, че трябва да предприеме твърди мерки преди да настъпи следващият прилив. Последва апел за организирано евакуиране. О, не е нужно да описвам мудността, с която се вършеше всичко. Самите организатори не вземаха този план съвсем на сериозно и това се отразяваше на хората. Всичко беше някак неубедително. Изпълнението на апела бе невъзможно. Две трети от населението не желаше да се изсели към по-високите земи. Известни сурови мерки частично свършиха работа. Но не за дълго.

Нещата вървяха зле. Но на други места беше още по-зле. Холандците се оттеглиха от опасните райони. Осъзнаха, че в многовековната си борба с морето бяха загубили. Рейн и Мас наводниха голяма част от страната. Населението се оттегляше към Белгия и Югоизточна Германия. В Северна Германия Емс и Везер преляха и тълпи от хора се преселваха на юг. В Дания всяка лодка в момента превозваше пострадали към високите земи на Швеция.

Известно време всички следяха новините с интерес. Но след като в Европа жителите на Ардените и Вестфалия изпаднаха в паника от опитите да се справят с глада и неспирно прииждащите от север хора, новините потънаха в блато от слухове. Навсякъде по света бе все по-зле. Англичаните се преселваха към средата на континента. Жертвите сред хората бяха малко, но паниката и хаосът — огромни. Истинските проблеми започнаха на хълмовете Чилтърн. Тези, които вече се бяха настанили там, решиха да отблъснат новите два емигрантски потока, изсипващи се от Лондон и от изток.

И в столицата се случи почти същото. Жителите на Леа Валеј, Уестминстър, Челси и Хамърсмит не искаха да напускат домовете си, но когато водата ги подгони, тръгнаха да бягат. И накъде? Естествено,

към височините на Хемпстийд и Хайгейт. Стигнаха до тези места, но бяха посрещнати от барикади и оръжие. Тръгнаха да си търсят оръжие и когато го намериха, взеха да стрелят по барикадите.

На юг подобни улични сражения се водеха в Сайдънхем и Туутинг Бек. Така паниката достигна и до най-отдалечените райони. Когато водата се вдигна до 15 фута, редът, който правителството се опитваше да въдвори, окончателно рухна. След още девет фута покачване всичко щеше да бъде залято. Колкото е възможно по-бързо, всички трябваше да се евакуират. Живеещите по високите места бяха стигнали до същото заключение и затова решиха твърдо да отстояват земята си.

Във все още незасегнатите части на Лондон пасивността се застоя още няколко дни. Хората все още нямаха кураж да напуснат дома си. Полицайте продължаваха да патрулират наоколо. Но престъпността в един миг направо се „изля“ и тук. И полицията и армията не успяха да се справят.

Решихме да напуснем апартамента си и да се преместим в новата „крепост“ на Ей Би Си. От късовълновите станции узнавахме вестите от различни краища на страната. В общи линии се свеждаха до едно — редът и законът изчезваха. Няма смисъл да се впускам по-нашироко. Не се съмнявам, че в рапортите на полицията всичко е описано с подробности.

Работата ни се състоеше в това да повтаряме изявленията на правителството, минали вече по Би Би Си. Често като заповеди. Ненапусналите домовете си да го сторят, а след това да се насочат към райони, които не са заселени. Може би някой ни чуваше, но се чувствахме безполезни. На север съобщенията ни имаха известен ефект, но на юг задръстването на пътищата и голямата концентрация на хора около Лондон проваляха всички опити да се сложи ред. Витаеше усещането, че ако някой може и да си открие подслон, то за повечето едва ли ще е възможно. Всеки, който се придвижваше с кола, се гледеше с голямо подозрение. Ако хората си бяха намерили вече някакво убежище, стремяха се да не излязат от него.

Безбройните хотели и надморската височина, на която бе разположен град Харогейт, Йоркшир, накараха парламентът да го избере за свое седалище. Съставът му се установи там с такава бързина, с каквата и другите го правеха, подгонен от страха, че някой

може да го изпревари. Няколко часа след наводняването на Уестминстър в Лондон древната великобританска ръководна институция започна работа в новия си дом. Най-много въпроси в парламента се задаваха около бомбардирането на Арктика. Очевидно, използването на водородни и други подобни бомби ускорява стопяването на ледените полета без друг ефект. Не действяхме ли по този начин срещу себе си?

Председателят на Парламента каза, че вероятно е така. Парламентът бе взел решение да се бомбардира, въпреки че експертите настояваха да не се прави.

Да, но дори да бъде спряна тази операция, то няма да има резултат, защото руснаците превозват голямо количество бомби към същия сектор. Количество, по-голямо от използваното от американци и англичани, взети заедно. На въпроса, защо Кремъл е направил такъв рязък обрат в политиката си, председателят отговори:

„От източници, които няма да споменавам, разбрахме, че руснаците са оценили точно положението. Изглежда приижданията в Карелия и набъбването на тресавищата южно от Бяло море са много интензивни. Подалеч на изток лежи един тесен проток към Арктическо море, наречен Залива на Об. На юг той е обграден с блатисти местности, които сега се наводняват. Ако това продължи, ще се роди голямо вътрешно море в централна Русия, вероятно по-голямо от залива.“

Започнахме да получаваме много новини от Харогейт. Изглежда там вървяха някакви страхотни приготовления. След това администрацията на Ей Би Си се настани там в един възстановен военен лагер на такова разстояние от града, че с прост бинокъл можеше спокойно да се шпионира и да се разбере какво става.

Що се отнася до нас, гледахме си работата. Тук живеехме на най-високия етаж. Офисът, студиото, техниката, генераторите и всичко, което би потрябвало, бе на етажа. В мазето имаше големи запаси от бензин и дизелово гориво. Предавателните системи бяха на покрива на двата блока до нас. На нашия имаше площадка за хеликоптер. Лека-

полека свикнахме с този живот, в един момент ни се стори дори много хубав.

Имаше обаче нещо не съвсем доуточнено в правилата, по които трябваше да играем. Доколкото разбирах, трябваше да се правим, че всичко е наред. А стане ли опасно и тук, да се преместим в административната сграда на Ей Би Си в Йоркшир. Лондон е застроен като пчелна пита и когато водата наводни някои от клетките, се получава верижна реакция. Ние щяхме да си пускаме в ефира различни състави, говорители и групи, докато водата почука на вратата ни. После щяхме да продължим да вършим същото, но от Йоркшир. Щяхме да използваме всичките тукашни записи, докато се наложеше да ги спасяваме. Водихме живот на обсадени.

Няма да описвам в детайли изминалата година. Бе много отегчителна. Дълга и студена зима и водата се разливаше по улиците по-бързо отколкото очаквахме. Време, през което въоръжените банди се скитаха в търсене на неограбен магазин. Време, в което във всеки час на деня или нощта можеше да се чуят престрелките между бандите. Ние самите нямахме особени неприятности. След няколко опита да ни превземат, вероятно ни бяха забравили.

Времето се постопли. Но много малко хора можеха да се върнат по улиците. Бяха предпочели да се разпръснат из страната вместо да изкарат още една зима в града, подложени на глад и епидемии. Затова стрелбата намаля, а когато се случваше, се чуваше отдалече.

И нашите редици бяха оредели. От 65 останахме 25. Много заминаха за Йоркшир, който стана главно убежище за страната. От център на предаванията на Ей Би Си ние се бяхме превърнали в едно провинциално студио.

С Филис дълго обсъждахме дали да напуснем и ние. Но от приказките, които чухме от пилота на хеликоптера, решихме да не мърдаме. Колкото по-малко оставахме в нашето „орлово гнездо“, толкова повече пространство и продукти щеше да има за нас.

В късна пролет получихме съобщение за издаден декрет, който поставя всички радиостанции под правителствен контрол. Още хора от радиото напуснаха сградата, понеже помещенията им не бяха тъй добре подготвени като нашите, но един-двама от Би Би Си се присъединиха към нас.

Новините получавахме по два канала: връзка с Ей Би Си, откъдето ги научавахме точни, и от някакви радиостанции, които ги изпълваха с фалшив оптимизъм. Тези станции бяха много отегчителни, но продължавахме да ги приемаме. Всяка страна посрещаше нещастията достойно и според своята собствена традиция. По средата на лятото, а то бе доста студено, градът стана твърде тих. Бандите бяха изчезнали с изключение на неколцина представители. Рядкост бе да ги срещнеш сред двайсетте хиляди улици. Отново можеше да излезеш на улицата, но все пак с пистолет.

Както вече казах, водата много се бе покачила. Най-големите приливи достигнаха ниво петдесет фута. Приливът достигна до северния край на Хамърсмит и включваше по-голямата част от Кенсингтън. Тя се простираше около южната част на Хайд Парк, после на юг от Пикадили покрай площада Трафалгар, край Стрент и Флийт стрийт и продължаваше на североизток по западната страна на Леа Валеј. Само високата земя около Сейнт Пол бе недокосната. На юг бе преминал през Барне, Батърсий, Саутуорк, голяма част от Дептфорт и ниските райони на Гринуич.

Един ден ние се разходихме по площада Трафалгар. Бе по време на прилив и водата достигаше върха на защитната стена, изградена откъм северната страна на Националната галерия. Облегнати на парапета наблюдавахме водата.

По повърхността ѝ се носеше мръсотия и останки от най-различни неща. По-нататък фонтани, лампи и светофари се показваха от водата. Докъдето погледът ни стигаше повърхността ѝ бе гладка. Тук-там стърчеше дърво, а в короната му шумоляха врабчетата. Скорците още не бяха напуснали църквата Свети Мартин, но гълъбите вече си бяха отишли. На техните места се бяха настанили чайките.

— Не беше ли казал някой: „Тъй свършва светът. Не с гръм, а със стенания.“?

Филис ме погледна стреснато:

— „Някой“!? — удиви се тя. — Това са думи на мистър Елиът.

— Добре де. Със сигурност е познал.

— Нали това е работата на поетите!

— Хм. Може би тяхна работа е и да напишат при какви обстоятелства ще се случи това, но няма значение. Да оставим мистър Елиът на мира.

Филис каза:

— По-рано смятах, че ще можем да спасим света, в който сме живели. Но вече си мисля, че можем просто да си кажем: „Е, всичко свърши. Сега трябва да спасим най-доброто, което е останало.“ Но не бих казала, че места като това ми вдъхват увереност.

— Няма други места като това. Това е и бе единственото. И тук е проблемът. Вече е мъртво. Но не е готово за музей. Скоро ще можем да кажем: „Предишното ни величие вече е минало.“

— Ти си от хората, които се вдъхновяват от други известни личности. Това от кого беше?

— Ами, не съм сигурен дали не бе музата ми или някакво чувство. Все пак, май от мистър Киплинг.

— О, горкият мистър Киплинг.

— Да оставим и него да почива в мир.

Последва дълга пауза.

— Майк, — каза тя изведнъж. — Хайде да се махаме оттук.

Кимнах.

— Може би ще бъде по-добре. Но трябва да се каляваме, скъпа.

Тя ме хвана под ръка и тръгнахме в западна посока. На половината от пътя до площада ни настигна звук от мотор. Изчакахме да се приближи. Пред сградата на Адмиралтейството се показва моторна лодка. Зави и продължи към Уайд Хол, а вълните, които остави след себе си се разплискаха в прозорците на офиса, в който през август се бе намирало все още правителството.

— Чудесно — каза Филис. — Няма да е зле и ние да намерим една. Може да ни бъде от полза.

Водата продължи да се качва. В края на лятото се добавиха още осем-девет фута. Времето бе още по-студено. Нови хора напуснаха и в средата на септември бяхме само шестнайсет.

Дори Фреди Уитиър каза, че му писнало да живее като корабкрушенец, иска да замине и да си намери по-полезна работа. Когато хеликоптерът отлетя с тях, ние отново бяхме решили да останем.

Това, което трябваше да правим, бе да седим и убеждаваме хората да не се предават. Ние приехме задачата си. И други като нас го

направиха. Една или две вечери преди Уитиър да отлети, организирахме парти и по едно време някой пусна Нюйоркското радио. Мъж и жена описваха ситуацията от Импейър Стейт Билдинг. Обрисуваха кулите на Манхатън като замръзнали стражи на лунната светлина и хвърлящата отблясъци вода, обгърнала основите им. В нашите представи обаче те ни изглеждаха като надгробни камъни. Това ни накара да се почувстваме още по-неспособни да замаскираме вече собствените си усещания. Почувствахме, че е време да напуснем скривалището си и да намерим друга работа. Последните ни думи към Фреди бяха, че скоро ще го последваме.

След седмица той се обади, но ние все още нямахме конкретно решение, какво ще правим. След обичайните поздрави, той каза:

— Един приятелски съвет. Ако мислите да се разкарате оттам, недейте!

— О! Какъв е проблемът?

— Казвам ти. Имам силното желание да се върна при вас, наистина. Стойте там.

— Но...

— Изчакай за момент.

След малко пак се обади.

— Слушай, Майк. Тук е пренаселено, храната не стига, това, което ядем, е отвратително. Всичко се провали. Тук сме като под обсада, въпрос на няколко седмици е да избухне гражданска война. Хората навън са по-зле и не искат да разберат, че и ние тук вътре сме на тяхното дередже. За Бога, заради Филис и за тебе самия, останете си там!

— Ако е толкова зле, Фреди, върни се! Със следващия хеликоптер!

— Добре. Тук и без това няма никаква полза от нас. Не мога да разбера, защо ни събират тук? Чакайте ни със следващия полет. Между другото, желая ви късмет.

— На теб също, Фреди. Поздрави на Лин и на Бокър, ако някой още не го е обезглавил.

— А-а, Бокър е тук. Има нова теория, че водата няма да се покачи над 125 фута и самият той мисли, че това е добра новина.

— Е, като се вземе предвид, че го е казал Бокър, може би е лоша. До скоро.

С Филис бяхме доста предпазливи. Не казахме, че сме чули, че Йоркшир е претъпкан. Малцината, които бяха решили да отидат там, щяха да се откажат. Чакахме хеликоптера с Фреди. Но хеликоптерът не пристигна. Свързах се с офиса и попитах, какво става с Фреди и Лин. Никой не знаеше, къде са.

Нямаше новини и за хеликоптера. Казаха, че нямат друг, за да го пратят.

Студеното лято бе последвано от още по-студена есен. Мълвата донесе, че морските танкове се появили за пръв път, откакто водата се покачи. Като експерти с личен опит, ние съветвахме хората да се снабдят с остър нож и да го поставят на място, където и с двете ръце могат бързо и лесно да го достигнат. Но морските танкове не намериха улов по опустелите улици на Лондон и повече не чухме за тях. По радиото, обаче, съобщиха, че на други места нещата не са се развили така.

И други неприятности ни сполетяха междувременно. През нощта общото предаване на Ей Би Си и Би Би Си разсея всички наши илюзии за спокоен живот. Съобщението долетя от всички станции и разбрахме, че Фреди е бил прав. Отправен бе призив към хората със съвет да подкрепят законно избраното правителство срещу опитите да бъде свалено със сила. По текста ставаше ясно, че такъв опит вече е правен. Изказването бе смесица от увещания, заплахи и оправдания. Такава нота бе прозвучала и в Испания. И във Франция. По думите на говорителя стана ясно, че краят е близо.

Информациите, получени след това, не избистриха представите ни. Казваха, че стрелбата е почнала. Някаква въоръжена група опитала да нахлуе в района на Управлението на страната. Военните държали всичко под контрол. Нещата тепърва щели да се изясняват. Радиото имаше за цел да разсейва преувеличените слухове и да връща доверието в правителството. Ние отговорихме, че по никакъв начин не сме се успокоили и искаме да знаем какво точно става. Но не получихме повече от официалната информация.

Двайсет и четири часа по-късно по средата на поредното изявление, което трябваше да ни вдъхне някакво доверие в правителството, връзката прекъсна. И вече не се възстанови.

Беше твърди глупаво да можеш да слушаш какво става по света, а да не знаеш какво става в собствената ти страна. Много запитвания получихме от Америка, Канада, Австралия и Кения за замлъкналия ни централен предавател. Включихме нашия на максимална мощност и съобщавахме малкото, което знаехме. Разбрахме, че някои чуждестранни станции успяват да ни ловят. Но ние самите бяхме далеч от истината. И двете системи на радиото в Йоркшир изглежда бяха съсипани. Би трябвало обаче много други местни станции да предават от Шотландия и Северна Ирландия, въпреки че те надали знаеха повече от нас. Изглежда другите страни си имаха достатъчно проблеми, за да се занимават и с нашите, защото повече никой не ни се обади. Само веднъж чухме глас на френски да казва нещо за Англия. Думата не ми беше позната, но звучеше отвратително...

Зимата приближаваше. Вече почти не се забелязваха хора по улицата. Можеше да изминеш миля без да срещнеш някого. Как живееха тези, които бяха останали в града, не мога да кажа. Вероятно имаха складове с провизии за семействата си. Сигурно също носеха оръжие. И ние притежавахме пистолети, дори само за кураж. Съществуваше някаква бдителност, която не бе по-различна от инстинктивна враждебност. Случайно срещналите се продължаваха да разправят клюки и дотути от други неща. Разбрахме, че около Лондон съществува кръг от враждебно настроени към него райони и всеки се смятал за независим, без сегашните жители да си спомнят, че самите те са бегълци от същия град. Този, който се опита да мине границата им, го застрелват.

— Нещата ще стават и по-зле — бе мнението на повечето, с които разговарях. — Скоро всички ще започнем да се избиваме за храна.

Около Нова година проблемите започнаха да ни притискат и по-силно. Най-високата точка на прилива стигна 75 фута. Времето бе отвратително и леденостудено. Рядко имаше нощ, в която от югозапад да не се носи силен вятър. Съвсем рядко се виждаше човек по улицата, а когато вятърът утихнеше се съзираха пушеци от някои комини. Горяха се дърва, покъщнина, мебелировка. Всички запаси от въглища бяха свършили миналата година.

Понякога се чудех, дали в тази страна има някой, по-облагодетелстван от нас. Хранителните запаси можеха да ни стигнат за няколко години. Имахме предостатъчно резерви от газ и бензин. Бяхме осигурени дори по-добре отколкото преди година. Но човек се нуждае от разнообразна храна. И усещането, че сме изоставени, много ни натежа. А в края на февруари водата за пръв път стигна до нашата сграда и мазето се наводни.

Някои трудно издържаха.

— Не може да дойде по-високо, нали? Сто фута е максималната граница — казваха те.

Но това не бе много утешително. Можехме да повтаряме думите на Бокър, но и те бяха само предположение. Никой не знаеше колко лед има в Антарктика. Ни каква част от северните райони и тундрата са остатък от ледниковия период. Никой нищо не знаеше. Единствената утеха бе изказването на Бокър, че водата не може да се качи повече от 125 фута. Нашето гнезденце щеше да остане непокътнато. Когато вечер си лягахме и слушахме воя на вятъра по Оксфорд стрийт, това бе единствената ни мисъл.

В една слънчева, но не топла майска утрин се събудих и видях, че Филис я няма. Излязох на покрива, за да я потърся. Тя бе застанала на югозападния му край и гледаше улиците, сега превърнати в езеро, и плачеше. Облегнах се на парапета до нея. Прегърнах я. Тя спря да плаче. Изтри носа и очите си и каза:

— Не издържам, Майк. Не мога да остана повече тук. Отведи ме, моля те!

— Къде? — попитах аз.

— В имението, Майк. В провинцията няма да е толкова зле. Там е по-хубаво. Тук е като в гробище. Нямаме никаква надежда. Единственото, което можем да направим, е да се хвърлим от покрива, когато и съвсем малкото, което ни е останало, изчезне.

За миг се замислих.

— Но дори да заминем, как ще живеем? Нуждаем се от храна, гориво и от други неща.

— Там... — започна тя, после друго й дойде наум и каза: — Ще вземе, колкото да ни стигне, докато се установим там. Има риба, а за гориво ще използваме дърва. Все някак ще се справим. Ще е трудно, но, Майк, не мога да живея в това гробище... Не мога. Погледни,

погледни, Майк! Какво сме направили, за да заслужим това?! Със сигурност не сме били много добри, но не сме били и толкова лоши. И това не е нещо, с което можем да се справим. Нямаме никаква възможност. Избиваме се един друг, за да живеем. Или ни убиват неща, които не можем да достигнем. Някои са достатъчно силни и ще се справят. Но какво ще направят после с онези същества долу? Понякога ги сънувам, лежат на дъното в дълбоките тъмни долини, приличат на огромни сепии или на охлюви. Друг път ги виждам като облак от сияещи клетки, висят в каменната бездна. Съмнявам се, че някой някога ще узнае, как всъщност изглеждат. Но те са там и мислят как да ни довършат, и как всичко да стане тяхно. Сънувам морското дъно — големи полета с кости, черупки, и милиони, милиони дребни планктонни същества, отлагали се през вековете. Така изникват подводните планини, а между тях се образуват големи пропасти. Оттам излизат морските танкове, за да ни ловят. Появяват се от бездната и се връщат в морето. Градовете вече потънаха, а те продължават да ни търсят. Понякога мисля като Бокър, ако бяхме заловили и изследвали поне едно от тях, щяхме да разберем как да ги унищожим. Сънувам, че с теб откриваме как действат, но никой, освен Бокър, не ни вярва. А той измисля ново оръжие и ги довършва всичките. Знам, звучи глупаво, но на сън е прекрасно. Събуждам се и се чувствам щастлива: спасили сме целия свят. Но после чувам водата, тя се плиска в стените и разбирам, че не е свършило. Всичко продължава ли, продължава... Не мога да издържам повече, Майк! Ще се побъркам, ако седя и просто наблюдавам, как градът умира инч по инч. В Корнуол ще ни бъде по-друго. Ще трябва да се боря ден и нощ, за да живея. Предпочитам да умра там, опитвайки да спася живота си, отколкото да преживея дори още една зима тук.

Никога не бях се замислял, колко зле са всъщност нещата. Нямаше нужда Филис да продължава.

— Добре, скъпа — казах. — Ще заминем.

Всеки около нас ни убеждаваше да не го правим. Разказваха ни за зоните наоколо, където стреляха без предупреждение и бяха заложени какви ли не капани. Дори да преминем през една, ще попаднем в друга, а тя от своя страна също се мисли за независима и

ще ни убият. Навън всички бдяха като хиени, защото всеки месец резервите от храна намаляваха. Никой не можеше да остане незабелязан. А хванат ли го, наказваха го безжалостно. Всички ни съветваха да опитаме друго.

По вода имаше по-голяма вероятност да успеем. Опитвахме да намерим моторна лодка, но неуспешно. Открихме само лодка от фибростъкло. Натоварих я с всичко необходимо и се надявах, че ще ни стигне, за да си осигурим безопасно пътуване.

Отложихме за малко тръгването с надежда, че времето ще се стопли, но в края на юни и тази надежда пропадна и ние потеглихме.

С късмет и упоритост намерихме малка моторна лодка, която нарекохме „Мидж“. С нея се върнахме обратно в Лондон. Плаването по наводнените улици бе трудно. Мъчехме се да си спомним, къде точно се намираха лампите и пътувахме бавно и внимателно, за да не се нанижем с лодката на някоя от тях. По плитките води минавахме бързо. Няколко часа се задържахме на ъгъла на Хайд Парк и когато дойде течението спокойно потеглихме по Оксфорд стрийт.

Неприятното чувство, че някой може да поиска да дойде с нас, бе неоснователно. Всички ни помислиха за луди. Оправдаваха се, че предпочитат да останат в сравнително топлите стаи, вместо да участват в некомфортно, студено и доста рисковано пътешествие. Помогнаха ни да заредим, после да натоварим Мидж, но никой не отвори дума да го вземем.

Пътувахме надолу по реката бавно и предпазливо. Нямахме нужда да се излагаме на излишни опасности. Постоянен проблем бе къде да прекараме нощта. Внимавахме да не последваме съдбата на някой нарушител. И самата Мидж бе страхотна плячка. Обикновено приставахме в закътани улички на някой потънал град. Задържахме се там с дни, ако духаше много силно. Мислехме, че главен проблем ще бъде да намерим прясна вода. Но не бе толкова трудно. Цялото пътешествие продължи малко повече от месец.

Скалите над водата не ни изглеждаха като нещо необикновено. Но когато ги наближихме можахме да осъзнаем мащабите на наводнението. Къщите, които трябваше да бъдат там, ги нямаше. Малко по-късно видяхме първите айсберги.

Хората се бяха установили по високите места наоколо и живееха в колиби. Бяха останали само няколко къщи. Другите бяха потопени. Нямах представа в какво състояние ще е нашето имение.

Внимателно поведох Мидж към реката Хелфорд. Държах пушката си. Тук-там ни зяпах хора, но никой не се опита да ни направи нещо.

Плавахме по реката на север. Водата се бе покачила почти до 100 фута и бе трудно да различим водните пътища. Няколко пъти се губихме. Накрая видяхме познатия хълм пред имението ни.

Със сигурност бяха идвали хора, но щетите бяха малки. Очевидно бяха търсили храна и дърва. Бяха взели всичко — от бутилките със сосовете до пипера. Тубите с олиото, свещите, малките запаси от каменни въглища също бяха изчезнали.

Филис огледа остатъците и хукна към мазето. Върна се, помисли за миг и изтича до беседката в градината. Гледах я през прозореца. Тя изследваше пода внимателно. След малко се върна.

— Благодаря на Бога, всичко е наред — каза тя.

Не бе време да мисли за беседката.

— Какво е наред?

— Храната — каза тя. — Не исках да ти кажа преди да съм сигурна. Щеше да е ужасно, ако я бяха открили.

— Каква храна?

— Нямах силна интуиция, Майк. Да не мислиш, че се правих на зидаро-мазач просто за удоволствие? Там съм зазидала всичките ни запаси от килера.

Зяпнах.

— Да не искаш да кажеш... Но това бе преди години. Дори преди началото на наводняването.

— Да, но не преди да започнат да потъват корабите толкова бързо. Стори ми се, че няма да е зле да скрия нещо преди да е късно, защото очевидно нещата не вървяха добре. Не ти казах, защото знаех, че ще ми се подигравах.

— Да ти се подигравам?

— Има хора, които предпочитат да плащат високите цени на черния пазар вместо да си помислят навреме.

— Затова го направи сама, така ли?

— Да, и не исках местните хора нещо да разберат. Затова свърших работата съвсем сама. Ето, сега ще ни е от полза.

— Какво е количеството? — попитах.

Тя се замисли.

— Не мога да кажа точно. Но е доста. И в Мидж има запаси.

Минаха ми много неща през ума, но щеше да е неблагоприятно да ги кажа тъкмо сега. Затова се заех да разопаковам багажа.

Скоро разбрахме защо никой не се бе настанил тук. Трябваше само да погледнеш малко по-отвисоко, за да разбереш: на този хълм му е писано да стане остров. И след четири месеца той стана.

Водата продължи да се покачва, паниката — също. Тези, които не напуснаха убежищата си, бяха смес от твърдоглавци, флегматици или изпълнени все още с надежда хора, които се надяваха, че водата няма да се покачи повече. Онези от високите земи стриктно пазеха територията си от пришълци, но и тези, които живееха по-долу, носеха оръжие и се пазеха да не би другите да ги нападнат. Не мога да кажа какво бе състоянието на изток и в Девън, но повечето хора предпочетоха да останат на претрупаната и пуста земя тук. Носеха се страшни разкази за партизанска война между бандите в Девън, Съмърсет и Дорсет. Но ние лично рядко чувахме изстрели. Изолацията ни бе пълна и бе едно от най-трудните неща, които трябваше да понесем. Радиоприемникът трябваше да ни съобщава как останалата част от света се справя, но се развали няколко седмици след пристигането ни. Не можехме да направим нищо.

За щастие островът не предлагаше нещо особено и никой не ни безпокоеше. Местните жители се бяха запасили, с достатъчно храна, пък и ние не бяхме случайни пришълци. Изхранвахме се с риба, тя бе в изобилие, и с това, което бяхме докарали с Мидж.

Започнах да водя този дневник в началото на ноември. Сега е краят на януари. Водата продължи да се качва бавно, но към Коледа вече нямаше никаква видима промяна. Надявахме се, че е краят. Виждахме айсберги, но бяха по-малко.

Морски танкове се показваха тук-там. Както преди бяха по-скоро досада, отколкото опасност. Те избягваха да се катерят. Обикновено се показваха от водата и като не виждаха наоколо жертви, си тръгваха.

Най-сериозният проблем, с който трябваше да се справим, бе ужасната зима. Стори ни се, че тя е по-студена от миналата. От няколко

седмици протокът бе замръзнал. Той се размразяваше само когато водата около брега се затопляше. Но топлите дни бяха рядкост. Ден след ден духаше вятър. За щастие югозападните въздушни течения ни поспасяваха, но все пак студеният вятър духаше силно.

Все още не бяхме решили дали ще се опитаме да заминем някъде през идната пролет. Може би щяхме да издържим още една зима, но това щеше да стопи провизиите ни. По-добре беше да предприемем пътуване. Може би щяхме да открием остатъците от Плаймаут или Дейвънпорт. Имахме гориво, но възнамерявахме да се снабдим с мачта, за да можем да използваме вятъра.

Накъде? Не знаехме. На някъде, на по-топло, където можехме да се установим и да започнем всичко отначало. В опита да открием земя може би щяха да ни посрещнат с куршуми, но това бе по-добра перспектива в сравнение с гладната смърт. Филис се съгласи:

— Ще го направим, Уотсън. Преживяхме толкова много и досега късметът ни е помагал. След като го имаме, трябва да го използваме, нали?

24 Май

Поправям горенаписаното. Няма да тръгнем на юг. И няма да оставя тук дневника си в кутия, както възнамерявах, защото един ден някой може да го намери. Ще го взема. Ето какво се случи:

Бяхме издърпали Мидж на брега и я подготвихме за пътешествието. Филис я боядисваше, аз поправях мотора. Към нас се приближаваше лодка. Когато дойде още по-близо, разпознах собственика. Бе от местните хора. Често го бях виждал. Не знаех името му. Погледнах оръжието си за всеки случай. Той извика:

— Ей, там! Вие Уотсънови ли сте?

Отговорихме, че сме.

— Добре. Имам съобщение за вас.

Сви платното на лодката си и се насочи право срещу нас. Приблужи се до брега, пристана и дойде при нас.

— Майкъл и Филис Уотсън? От Ей Би Си? — попита той.

И двамата кимнахме.

— По всички радиостанции говорят за вас.

Зяпнахме в очакване да продължи. Не издържах и попитах:

— Кой ни споменава?

— Съветът за възстановяване, както те сами се наричат. Почти денонощно излъчват предавания. Накрая на всяко диктуват списък от хора, които опитват да намерят. Вчера съобщиха и вашите, завършиха с думите: „Предполагаме, че са в Корнуол“. И аз реших, че сте вие.

— Но... Но кои са те? Какво искат? — попитах аз.

Той повдигна рамене.

— Някакви, които се опитват да оправят целия хаос. Пожелавам им късмет, които и да са.

Филис го наблюдаваше. Бе леко пребледняла.

— Значи, че... всичко е свършило? — попита тя.

Мъжът я погледна, след което се обърна към водата и каза:

— Не. Не значи това. Но се опитват да направят каквото могат.

— А какво за нас? Какво искат те? — повторих аз.

— Те просто казаха, че искат да отидете в Лондон, ако можете. Ако не, ще изпратят инструкции по-късно.

— Не казаха ли защо?

Той поклати глава.

— Засега не казват много, но ще спуснат малки радиоприемници с батерии, а по-късно и предаватели. Искат да се сформират групи от хора, които да създадат местни управи, докато комуникациите се възобновят.

С Филис замислено се спогледахме. Казах:

— Мисля, че се сещам за какво ни викат.

Тя кимна. Двамата замълчахме. Обърнах се към мъжа:

— Хайде, имам една или две бутилки, които съм запазил за по-специален случай. Мисля, че този е такъв.

Филис ме хвана под ръка и тримата се заизкачвахме.

— Искаме да знаем повече — рекох, след като преполових чашата си.

— То няма много — отвърна той. — Но звучи, сякаш нещата се оправят. Помните ли оня тип Бокър? Една или две нощи говори и звучеше много по-добре от друг път. Направи, както сам се изрази, генерално проучване на положението.

— Разкажи ни — обади се Филис зад мен. — Скъпият Алистър Бокър весел!? Сигурно не дочувам.

— Най-важното е, че водата спряла да се покачва. Ние сами го забелязахме преди шест месеца. Но има хора, които не са чули за това. Голяма част от земята е отишла отдолу, но той каза, че ако се организираме, всичко ще се оправи, въпреки че много хора са загинали. Изглежда ние тук сме били късметлии. Почти навсякъде е имало пневмония. Не стига храната, няма лекарства. Трите адски зими са отвели хората като мухи.

Той млъкна. Мълчахме и преценявахме размера на трагедията. Светът щеше да бъде по-различен. Филис попита:

— Ще имаме ли шанс да опитаме? Искам да кажа, нали батите са си все още там? Предполагам, че имат още някой неизпитан метод.

Мъжът кимна. Захили се доволно.

— А-а, и за тях говореха. Според Бокър те са вече минало.

— Как? — попитах аз.

— Казват, че са открили някакъв метод, с който се справили в дълбочините. Ултра нещо... Не ултравиолетови... Някакъв шум, дето не можеш да го чуеш...

— Ултразвук — предположих аз.

— Точно така. Той каза, че това действало и под водата.

— Ясно. Много хора работеха в тази посока в продължение на четири или пет години. Но нямаха средство, с което да изпратят звука долу.

— Е, казват, че го направили... Всъщност, кой го е направил?... Японците! Вече прочистили няколко малки дълбочини. Американците и те разработват нещо такова.

— Те са разбрали какво са батите?... Как изглеждат? — попита Филис.

Той поклати глава.

— Не знам. Бокър каза, че от водата излязла много слуз и като изгоряло слънцето се изпарила. Не е имала никаква форма. Така, че как изглежда едно бати у дома си, остава загадка. И по-добре да остане такава.

— Как изглеждат като са мъртви, не ме интересува — казах аз, докато пълнех чашите. Вдигнах моята: — За празните дълбочини и свободните морета!

След като мъжът си тръгна, отидохме при беседката. И двамата наблюдавахме мълчаливо гледката, която сега ни се струваше похубава. Погледнах Филис. Изглеждаше по-добре от всякога.

— Връщам се към живота, Майк — каза тя.

— Аз също. Няма да е като на пикник, но...

— Не ме интересува. Мога да се скапвам от работа, когато има надежда. А за мен надеждата няма край.

— Това ще бъде един странен свят, след като е останала само една пета или една осма от него.

— По времето на Елизабет сме били по-малко, но сме се намножили — отвърна тя.

Седнахме. Трябваше да измислим план.

— Ще тръгнем, когато Мидж е готова. Мисля, че имаме достатъчно гориво.

— Да — каза Филис.

Тя седеше с лакти, опрени на коленете, и брадичка, подпряна на дланите. Гледаше замислено. Времето пак стана хладно и слънцето залезе. Седнах до нея и я прегърнах.

— Какво има? — попитах.

— Просто мисля... Нищо ново няма, Майк! Преди време е имало голямо поле, покрито с гори и пълно с диви животни. Вероятно нашите прадеди са ловували там. Един ден водата заляла всичко и ето ти го Северно море... Мисля, че и двамата сме били тук и преди, Майк... И този път оцеляхме, както и миналия...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.